דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עיתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם "השבוע"

יום שני, ח' באב תשמ"ז, 3 באוגוסט 1987 ● גליון 19186

היום 12 עמודים ● המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר
- ● רובה טעון / עליזה ולך
- ● טראנספר, אבל דו־צדדי / טדי פרויס
- ● מה קרה להתנחלות ה־100,000? / דני רובינשטיין
- ● גול עצמי של קצין חינוך ראשי / טלי זליגנר
- ● עוד חצי דבר / יצחק בן־נר
- ● בורסה וכלכלה; חינוך; על הדשא; ספורט; עכשיו

מזג האויר

טמפרטורות רגילות לעונה.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים:19־28, תל־אביב:24־29, חיפה 26 עד 30, באר שבע 21 עד 34, רמת־הגולן 22 עד 30, נהריה 21 עד 30, צפת 19 עד 29, טבריה 24 עד 35, נצרת 21 עד 30, עפולה 22 עד 33, שומרון 21 עד 30, לוד 23 עד 31, יריחו 23 עד 37, עזה 22 עד 29, אילת 26 עד 41.

עוצר על עזה ועל דרכי הים לאחר רצח סרן רון טל ביריות מטווח קצר אל מכוניתו

זעם במערכת הבטחון ● רבין: לפיגוע חריג תהיה תגובה חריגה ● מפקד המשטרה הצבאית בעזה מצא את מותו כאשר 5 קליעי אקדח נורו לעברו ● "כוח 17" פת"ח נטל על עצמו האחריות

מאת טלי זליגר ודני צדוקי, סופרי "דבר", וכתבי סוכנויות

רצועת עזה סגורה, אין יוצא ואין בא. בהוראת שר הבטחון יצחק רבין, נסגרו דרכי היציאה לעבודה בישראל ונאסר על הדייגים לצאת לים בסירות דיג.

זוהי ענישה סביבתית ראשונה מסוגה מזה שנים בשטחים, והיא תוצאת דברי שר הבטחון אתמול כי לפיגוע חריג תהיה תגובה חריגה. הוראה זו תהיה תקפה לפחות זמן מה במהלכן יתבצעו סריקות וחיפושים חסרי תקדים בהיקפם באיזור הרצועה לאיתור אנשי חוליית המחבלים, שרצחו אתמול בסביבות השעה 12.00 בצהריים את קצין המשטרה הצבאית, סרן רון טל, ברחוב הראשי של עזה. על־פי הערכת גורמי בטחון, אנשי החוליה שהיו מאורגנים היטב, נמצאים עדיין בתחום האיזור.

סרן טל, בן 22, מצהלה תל־אביב, יובא היום ב־13.30 למנוחות בבית העלמין בקרית־שאול.

רצח קצין המשטרה הצבאית אתמול בצהרי היום התקבל בתדהמה ובזעם רב במערכת הבטחון. סרן רון טל נהג בטנדר הפיג'ו הצבאי שלו ברחוב הראשי של עזה ליד כיכר פלשתין. ככל הנראה האט בגלל צפיפות התנועה ואז ניגשו אליו אדם אחד או יותר וירו בו באקדח דרך חלון המכונית. אחר־כך פתחו את הדלת וירו בידכו את הקליע הרצחני שיצא מחזהו. אז נמלטו מן המקום.

קצין צה"ל אחר, סגן מאיר חגידי שעבר שם במקרה, הזעיק סיוע רפואי ואולם אחרי נסיונות החייאה נקבע מותו של סרן טל. שר הבטחון והרמטכ"ל הגיעו למקום זמן קצר אחרי היוודע דבר הפיגוע.

הרוצחים

פעולת המחבלים היתה יוצאת דופן בתעוזה ובתוצאותיה. ירי מטווח קצר באקדח איננו תופעה חדשה בפעילות הטרור, ואולם בדרך כלל היו קורבנותיו אזרחים, ולא זכור בשנים האחרונות מקרה של ירי בקצין צה"ל. החוליה פעלה בצהרי היום במקום גלוי ופתוח ללא נסיונות הסוואה כלשהם.

אלמוני, שהציג עצמו כדובר מטעם כוח 17 של "פתח", התקשר אתמול אחרי הצהריים למשרדי סוכנות הידיעות הצרפתית בירושלים וטען שאנשי ארגונו הם שהרגו את הקצין הישראלי בעזה.

"חיסלנו את הקצין מכיוון שהוא השתייך לכוחות הכיבוש הישראליים, ההורגים בהתמדה אזרחים פלשתינאים חפים מפשע", אמר האיש, בהוסיפו כי הוא מטלפן מירושלים.

לא מן הנמנע שאחת הסיבות להחלטה על ענישה קולקטיבית במקרה זה, היא השיתוף מכורח או מרצון של אוכלוסיית המקום בפיגוע, שכן הפוגעים נראו כבודדר מגיעים, יורים ובורחים מבלי שהופרעו על־ידי איש. סיבה אחרת לענישה יוצאת הדופן, מלבד המטרה ההרתעתית לשמה, היא הצורך בתנאים נוחים ככל האפשר לביצוע חיפושים מקיפים כדי ללכוד את חברי החוליה.

בשל העוצר לא יוכלו לצאת היום כ־540,000 מתושבי הרצועה למקומות עבודתם בישראל.

אלוף מרדכי אמר על הרצח: "זהו מעשה חמור ויינקטו לכך צעדים חמורים. המחבלים המתינו לרכב צבאי מזדמן וכשזה הגיע לעברם בנסיעה איטית, הם ירו על מנת להרוג. צה"ל ינקוט את כל הצעדים האפשריים למניעת הישנות מקרה כזה ויגיב גם על מקרה חמור זה עצמו.

(המשך בעמ' 2)

רון טל עם חברתו שרון

רון רצה לקורס טיס, לא טיפוס של דוחו"ת

מאת אהוד אשרוני

ברמות־צהלה, שכונת מגוריו של רון טל, היה אתמול אבל כבד. בית המשפחה נפקד על־ידי עשרות מתושבי השכונה, שהוטיבו להכיר את רון, אחד מטובי בניה.

רון היה בן שמונה כשהגיע לשכונה. מיד עם הגיעו עמדו שכניו על תכונותיו המיוחדות: רצון כן לעזור לכל המבקש וכשרון טכני בלתי רגיל. ידי הזהב שלו עשו אותו במהרה לכתובת מוכרת לכל מי משכניו שהסתבך בבעייה טכנית כלשהי.

כשהתגייס היפנו אותו למשטרה הצבאית. זה לא התאים לו, הוא היה מאותם טיפוסים שלא מסוגלים לרשום דו"ח. הוא חשב על קורס טיס, על הקומנדו הימי... אבל הוא קיבל את הדין והתגייס למשטרה הצבאית. היו אז אפילו הורים

(המשך בעמ' 2)

מצנע בכינוס הרבנים, אתמול (צילום:יוסי אלוני)

מצנע: רק מאות מערביי יו"ש עוסקים בטרור; הרבנים: עונש מוות למחבלים רוצחים!

מאת אוריאל בן־עמי, סופר "דבר"

אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע, אמר אתמול כי רק מאות מתוך כשמונה־מאות אלף ערביי יו"ש עוסקים בטרור.

בכנס רבנים רובם תושבי יו"ש, שנערך אתמול בירושלים מטעם המפד"ל, אמר האלוף מצנע כי כ־70 אחוז מכוח־האדם שבמפקדת יו"ש – עוסקים בתפקידי אבטחה.

האלוף מצנע ציין כי יש להוסיף דגש בפעילות האבטחה

(המשך בעמ' 2)

השר יוסף שפירא מבקש דיון ממשלה בהטלת עונש מוות לטרוריסטים

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של "דבר"

השר יוסף שפירא מחדש את הצעתו לקבוע גזר־דין על טרוריסטים.

הוא אמר אמש ל"דבר" כי אין די בגינוי של מעשי הרצח הנתעבים של ארגוני המחבלים ויש צורך מעתה במעשים, לא רק בדיבורים. הוא הגיש בקשה למזכירות הממשלה, לפיה יתקיים בישיבה הקרובה ביום ראשון דיון באפשרות של הטלת גזר־דין מוות והוא מציע למנות את ועדת השרים לענייני חקיקה שתקבע את הקווים הברורים באלו מקרים יוטל עונש כזה.

התנגדות נמרצת בממשלה להקלה על יורדים שהציע שמיר

מאת יוסי מלמן סופרו המדיני של "דבר"

התנגדות של שרים בראשות גד יעקבי מנעה בממשלה לקבל החלטה שנועדה להקל על "יורדים" מישראל. ראש הממשלה יצחק שמיר הביא אתמול לממשלה הצעה לבטל את הצורך של ישראלים החיים בחוץ לארץ ומחזיקים בדרכונים ישראליים להתייצב פעם בשנה לרישום בנציגות ישראל. ואולם שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי התנגד בתוקף להצעה זו. יחד עם שר הבטחון יצחק רבין, משה שחל וחיים קורפו הוא טען כי החלטה זו תגביר עוד יותר את ניתוקם של היורדים מישראל. הוא כינה את ההצעה שיזם משרד הפנים "בדיחה" ואמר שאם מבקשים להעניק הקלות מנהליות ליורדים אפשר לחייב אותם להתייצב לרישום פעם בשנתיים אך לא לבטל חובה זו כליל. "מי שמחזיק בדרכון ישראלי חייב לשאת גם בעול מסויים".

זרימת הדולרים נפסקת: 9 מיליון דולר – ביוני

מאת אמנון אגור, סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

הזרימה הגדולה של מטבע־חוץ לארץ, שהחלה הפיחות שבוצע באמצע ינואר, מתחילה למעשה להיפסק בחודשיים האחרונים.

ביוני גדלו יתרות מטבע־החוץ של ישראל 63 מיליון דולר ואילו בחודש שעבר נוספו ליתרות תישעה מיליון דולר בלבד. זאת לעומת כמיליארד דולר שהגיעו ארצה בארבעת החודשים הקודמים.

את ספיגת הדולרים הרבים מימן בנק־ישראל באמצעות מכירת מלווה קצר מועד לציבור./ בחודשים האחרונים נאלץ בנק ישראל לפדות בחזרה סכומים / ניכרים מאיגרות המילווה שהונפקו. כתוצאה מכך הזרים למשק בחודשים יוני־יולי 307 מיליון ש"ח לפרעון המילווה. / בסופו של דבר הצליחה / הממשלה לספוג בחודש שעבר מהציבור 146 מיליון ש"ח. לאחר שבחודש הקודם היא הזרימה סכום דומה.

כל הספיגה בחודש שעבר נובעת מפעילותה הריאלית של הממשלה.

עליה בפעילות הכלכלית גם ביבוא וגם בייצור

מספר הנוסעים לחו"ל ביולי 110,000 – פי־שניים בהשוואה ליוני

מאת אמנון אגור, סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

בחודש שעבר נרשם שוב גידול בפעילות הכלכלית במשק, לאחר שבחודשים הקודמים החלה להסתמן האטה בפעילות.

הרמה הגבוהה יחסית בפעילות הכלכלית נרשמה גם בייצור המקומי וגם ביבוא.

מנתוני ההכנסות ממסים, שפירסם אתמול משרד האוצר, מתברר כי בחודש שעבר נרשמו הכנסות גבוהות במיוחד במיסי היבוא, מס־ערך מוסף ומסים עקיפים אחרים. מהנתונים עולה עוד, כי ביולי השנה נרשמה עליה גבוהה במיוחד ביבוא מוצרים בני קיימא. יבוא מכוניות הנוסעים הסתכם בחודש שעבר בלמעלה מ־7,500 מכוניות, ב־37 אחוזים ויותר מאשר ביולי בשנה שעברה. יבוא המקררים גדל ב־39 אחוזים ויבוא מדיחי הכלים עלה ב־24 אחוזים. רק ביבוא מכשירי טלוויזיה נרשמה ירידה של חמישה אחוזים.

מספר הנוסעים לחו"ל בחודש שעבר נאמד ב־110,000 איש, כמעט פי שניים ממספר הנוסעים בחודש הקודם.

איראן משגרת קריאות־נקם לסעודיה: נפיל את המשטר!

סעודיה: לא נורתה שום יריה ● איראן: יותר מ־600 הרוגים ● רפסאנג'אני: הסעודים חסמו דרך המנוסה של עולי־הרגל ו"קצרו" אותם ביריות

מאת גדעון קרץ, סופר "דבר" בצרפת וסוכנויות הידיעות

פאריס (מיוחד ל"דבר"). איראן הגבירה אתמול את מתקפתה המילולית על סעודיה. יו"ר הפרלמנט האיראני האשמי רפסאנג'אני נשבע אתמול, בדברים שאמר בשידור של רדיו טהראן, להפיל את המלוכה הסעודית ולהתפוס את אוצרות הנפט שלה כנקמה על הדם האיראני שנשפך בהתרצות מכה. איראן גם שיגרה קריאה למוסלמים בכל רחבי העולם לפגוע בארה"ב, שאותה היא מאשימה בכך שהורתה לסעודים לערוך את הטבח באיראנים במכה.

"הנקמה האמיתית היא להוציא את העושר האגדי השייך לאומה האיסלאמית והמצוי באדמת חצי האי ערב משליטתם של הפושעים", אמר רפסאנג'אני בשידור הרדיו. "עושר זה צריך להיות מועמד לרשות המוסלמים והאיסלם למלחמתם בכופרים, בעובדי האלילים ובגנבות הלב".

ברחובות איראן צעדו אתמול כמיליון איש במצעדי מחאה על תקרית הדמים במכה. יום אתמול הוכרז "יום של שנאה" על־ידי ההנהגה האיראנית. סוכנות הידיעות האיראנית הרשמית "אירנה" העמידה את מספר ההרוגים האיראנים במכה על 650, בהסתמך על מ־פקד של עולי הרגל. שלטונות סעודיה מסרו, לעומת זאת, כי רק 275 מתוך 402 ההרוגים היו איראנים, מרביתם נשים שנרמסו למוות, וכי כוחות הבטחון לא ירו אף יריה אחת.

בנאומו טען עוד רפסאנג'אני כי המשטרה הסעודית חסמה את הרחובות הסמוכים למוקד תקרית הדמים כדי לחסום את דרכם של האיראנים הנמלטים ואז "פתחה באש ללא הבחנה ממכונות ירייה". הוא גם ידע לספר כי לירי קדמה פעולת התגרות סעודית של מידי אבנים מגגות הבניינים הסמוכים וכי אנשי בטחון בלבוש אזרחי התערבו בקהל ודקרו בסכינים שהסתירו בבגדיהם את עולי הרגל האיראנים.

במכה ננקטו גם אתמול אמצעי בטחון חמורים ביותר. מכוניות משטרה סיירו ברחובות העיר במשך כל שעות היום, ומסוקי המשטרה חגו בלא הרף מעל מאהלי עולי הרגל.

משלחת איראנית שהגיעה אתמול לסעודיה כדי לחקור במקום את ארועי הדמים שבה מיד על עקבותיה, לאחר ששלטונות סעודיה סירבו לדון עם חבריה בשאלות שאלה הציגו. ממשלת סעודיה הודיעה אתמול כי היא שילחה את המשלחת חזרה לאיראן, מפני ש"זו לא באה במטרה להגיש התנצלות אלא כדי להוקיר, דבר המהווה פגיעה בריבונות הממלכה ובבטחון המדינה ועולי הרגל".

ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק אמר אתמול, כי לפי המידע שבידי צרפת מוטלת האחריות לארועים במכה על

(המשך בעמ' 2)

מפגינים איראנים מתנגשים עם שוטרים סעודים במכה ביום ו' – בצילום משידור הטלוויזיה הסעודית שהופץ אתמול (צילום א.פ.)

הצעת חוק פיזור הכנסת נדחית עד לאחר הפגרה

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

שרי מפלגת העבודה והנהלת סיעתה בכנסת החליטו אתמול להמליץ לכמיס, ר"צ ה"שינוי", שעם בנימין יעקב השוקר, שלא להניח היום את הצעת־חוק פיזור הכנסת, להקלאתה מוקדמים, בגלל העיתוי.

על אף הרוב המוצק שגיבשו. המליצו ראשי מפלגת העבודה לדחות את היוזמה להקדמת הבחירות עד אחרי פגרת הכנסת, שכן ביום האחרון של מושב הקיץ, יום ד', לא יצליחו להעבירו בארבע הצבעות.

לפיכך, הוחלט שמפלגת העבודה תנצל את פגרת הכנסת להרחבת הרוב המוצק התומך בהקדמת הבחירות. וכבר תנסה להגיע להסכם עם הליכוד על מועד לבחירות מוקדמות.

במהלך הישיבה המשותפת בלשכת שר החוץ בירושלים תקף ממלא־מקום ראש הממשלה את ראש הממשלה על האשמותיו החוזרות ונשנות כלפי מפלגת העבודה, שתסכים, כביכול, לחיתוכים בירושלים ולחזרה לגבולות 1967. "הוא מאחז את עיני הציבור וזו עלילת דם", אמר פרס על שמיר בכעס.

פרס האשים גם את הליכוד, על כך שבאחריותו הוא "מצפצף על הכל וחוזר בו מכל סיכום". בין הדוגמאות שמנה: הסכמתו של שמיר בעבר לפורום בין־לאומי שילווה את המשא־ומתן הישיר עם ירדן, ההסכם הסודי עם "התחיה", הנסיגה מההסכמה על חוק הוועד המנהל, המאמצים להחזיר את פרץ למשרד הפנים בעקבות התיקון לחוק השבות.

שר החוץ דיווח בישיבה על השיחות עם המפלגות הדתיות וציין, שאפשר להגיע אתן להסכמות בנושאים שונים אף שנאמר להן במפורש שלא יהיה ויתור בעניין חוק "מיהו יהודי".

ח"כ ברעם: קדימה
[illegible]

פרס בא בטענות גם אל חברי מפלגתו על מה שנראה לו כהסתייגות ממהלכיו. "אנחנו מפלגה לוחמת או שאנחנו רק מצטלמים", טען כלפי עמיתיו בטון נרגן. "אף אחד אינו חולק עליך בנושא השלום", השיב לו עזר וייצמן בעצבנות מפני שלא שיתפו אותו במהלכים לגיבוש רוב לפיזור הכנסת. "הממשלה הזאת היא אנדרוגנוס, ממשלה לכודה, לכן פג תוקפה. צריך להביא להקדמת הבחירות ביום רביעי, או לשתוק".

"אם אין כוונה להגיש ביום רביעי את הצעת־החוק, בואו לא נמשיך בבירור", הציע יצחק נבון.

משה שחל עקץ את פרס על

(המשך בעמ' 2)

הח"כים שפירא ופרוש בצאתם ממשרד ראש הממשלה (צילום: יצחק הררי)

בתחנות הדלק מאיימים: נשבית שוב בסוף השבוע

הלשכה לסטטיסטיקה: מחיר הדלק עלה ברבע הראשון של השנה ב־19 אחוז

מאת אריה אדר, יוסף מיכלסקי

הספקת הדלק שבה אתמול בהדרגה להיקפה, הגם שראשי איגוד בעלי התחנות מודיעים על כוונתם לשוב ולהשבית את התחנות בסוף השבוע לנוכח צווי החירום שהוציא נגדם שר־האנרגיה משה שחל.

מיכליות הדלק הד' יוצאות מהמסופים אתמול בשעה 4 לפנות בוקר, אולם בעלי תחנות ידים לא הגיעו להתנהגותיהם וכך נאלצו

(המשך בעמ' 2)

מאת אמנון אגור, סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

מחיר יבוא מוצרי הדלק עלה ברבע הראשון של השנה ב־19 אחוז לעומת הרבע האחרון של שנת 1986, לאחר עליה של 24

(המשך בעמ' 2)

"העבודה" מזהירה הממשלה:

"הלאמת הבנקים תגרור למהפכה במבנה המשק"

מאת כורית אבנימלך, סופרת "דבר" לענייני כלכלה

הוועדה הכלכלית־חברתית של מפלגת העבודה הזהירה אתמול את הממשלה מפני צעדים שמשמעותם הלאמת הבנקים וחלק ניכר מהחברות הגדולות במשק. הלאמה כזו מהווה מהפכה ברזיקה לבת במבנה המשק והחברה, נאמר בפורום, שקרא לממשלה לנהל מייד עם הבנקים לגבי המבנה הרצוי של השליטה הבעלות על הבנקים.

יו"ר דירקטוריון בנק הפועלים, פרופ' איתן ברגלס, אמר כי כאשר הממשלה באה לקנות הסכם התום בינה לבין בעלויות הבנקים היא חייבת לעשות זאת באמצעות משא־ומתן ולא על־ידי חקיקה. ההצעה לפקוע את זכויות השליטה בבנקים והעברת המניות להחזקת הממשלה ל"כמה שנים" פירושן המעשי הוא הלאמת

(המשך בעמ' 2)

15 אלף מכורים, 200 אלף ניסו, הממשלה הקימה: ועדת סמים

מאת יוסי מלמן ורבקה הריס, סופרי "דבר"

מחלוקת בין שרים בממשלה וחילופי האשמות בין משרדים שונים התגלעה על רקע הדיון אתמול בבעיית הסמים בישראל. שר העבודה והרווחה משה קצב האשים את "הממסד הממשלתי" על שאינו מגלה די תשומת לב לטפל בנושא. השר קצב העריך כי יש בישראל כעשרות־אלפים מכורים לסמים.

שרת הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו, לעומת זאת קבעה כי במשרד יש רישום על חמשה־עשר אלף מכתמשים. המפקח הכללי של המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס טען, כי אין בשום מוסד ממשלתי נתונים מדוייקים על היקף נגע הסמים. הממשלה, לאחר ששמעה סקירות מפי כמה שרים שמשרדיהם נוגעים בדבר, החליטה להקים ועדת שרים שתבדוק הצעות לטפל בבעיה ולשפר את התיאום בין משרדי הממשלה השונים.

בוועדה בראשות ראש הממשלה, יצחק שמיר, קיום את הדיון, חברים גם שרי המשטרה, המשפטים, הבריאות, העבודה והרווחה והשר יוסף שפירא.

מספר המכורים לסמים קשים בישראל מגיע ל־15,000 ואם לא יהיה שינוי מהותי בטיפול בבעיה, הדבר יגרום לאסון חברתי – על כך התריעה אתמול בישיבת הממשלה שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו.

"השיטה דונם פה ודונם שם לא תשאיר אפילו רגב אחד של החברה הישראלית נקי מבעיית הסמים" – טענה שרת הבריאות. היא אמרה, כי בגלל מגבלות תקציב, הצליח משרד הבריאות ולטפל בב־700 מכורים לסמים קשים, שהם אחוז אפסי מהיקף הבעיה.

(המשך בעמ' 2)

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

כ־200,000 ישראלים צרכו לפחות פעם אחת סמים, קשים או קלים, כך אמר אתמול שר העבודה והרווחה משה קצב, במסיבת עיתונאים בתל־אביב.

אין זה אומר כי 200,000 נזקקים לסמים מדי יום. אין בישראל אף 150,000 נזקקים וגם המספר 100,000 מוטל בספק. כך מפחידים את הציבור בכל אמצעי התקשורת, וכל זאת כדי לזכות בוודאי בתקציבים.

קצב יודע שהקופה במשרדו ריקה כשמדובר בטיפול ובסיוע לנזקקי־סעד לצרכני סמים, הדורשים סכומים גדולים. זו אולי הסיבה שהוא נותן ידו לפרסום הסכום כה גדול של צרכני סמים. יש סיבה נוספת: הוא מביא לקבינט הצעה להקים רשות מרכזית לסמים, שתאגד את כל הגופים העוסקים בסמים, ועל כן הוא איננו מכחיש את המספר העצום של הצרכנים.

המשטרה דיווחה ב"דיווח נתונים סטטיסטיים עיקריים" – 1986 על 3,029 משתמשים בסמים קשים שנתפסו באותה שנה וזאת בהשוואה ל־2,567 משתמשים שנתפסו בשנת 1985. המספרים האלה הם פונקציה של פעילות המשטרה. אילו לא היו מופנים כוחות אדם לתחום המאבק בסמים על חשבון טיפול בעבירות רכוש ספק אם המשטרה היתה תופסת אף 10 אחוזים מן המשתמשים שנתפסו. בפועל כשופלים 500 איש בטיפולי גמילה ומדברים על 9,500 נרקומנים נוספים.

משרד הבריאות מחלק ל־10,000 נרקומנים תחליפי סם בלשכות המיוחדות "מדיקייד" ברחבי הארץ, אך בעיקר בתל־אביב.

مكان الأصل

هكذا من الأصل

קיסר והברפלד לפגישה עם נסים לקדם הדיונים

ההסתדרות מציגה תנאים להסכמתה לחתום על הסכם שכר לשנתיים. הברפלד: מנסים לתלות על צווארנו את הפעמון של אי־יציבות

מאת חיים ביאור, סופר "דבר" לענייני עבודה

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד עומדים להיפגש היום אחה"צ עם שר האוצר משה נסים, לנוכח פער העמדות שעדיין קיים במשא ומתן על הסכם השכר במגזר הציבורי.

קיסר הודיע אתמול בישיבת הוועד הפועל של ההסתדרות שההסתדרות אינה דוחה על הסף את הצעת הממשלה לחתום על הסכם שכר לתקופה של שנתיים במקום שנה אחת, בתנאי שגם הסכם תוספת היוקר ייחתם לשנתיים ולא לשנה.

בנוסף לכך, אמר, דורשת ההסתדרות כתנאי להסכמה שהסכם השכר ייחתם לשנתיים שהממשלה תתחייב להמנע מלשחוק את הסובסידיות תוך המשך הפיקוח על המחירים. עוד דורשת ההסתדרות שמטופלים בבתי החולים ובמרפאות לא יחוייבו גם להביא בתשלום עבור הטיפול, לא תוטל איגרת חינוך והאוצר יסוג לחלוטין מהרעיון להקטין באחוז אחד את הריבית על השקעותיהן של קרנות הפנסיה ההסתדרותיות. ההסתדרות מבקשת, איפוא, לשוות להסכם השכר שייחתם לשנתיים אופי של "עסקת חבילה".

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, מסר שהמשא ומתן על הסכם השכר "תקוע" מאחר שהממשלה טרם הסכימה שבמקביל לקיצור שבוע העבודה ל־5 ימים, יופחת במקביל מספר שעות העבודה השבועיות ל־40. בנוסף לכך מסרבים האיגודים המקצועיים – וההסתדרות עצמה – להסתפק בהעלאת השכר ב־5.5 אחוזים כפי שמציע האוצר.

הברפלד הביע תקווה שבמשך חודש אוגוסט יושג הסכם השכר. לדבריו, אם לא תושג התקדמות במשא ומתן תיזום ההסתדרות השבתה של מגזרים שירותיים במשק. "מישהו רוצה להקשות על המו"מ ולתלות על צוואר ההסתדרות את הפעמון של ערעור היציבות במשק", הטעים הברפלד.

בתוך כך פועלת ההסתדרות להחלת שבוע עבודה מקוצר גם במגזר היצרני. בציגיה יעלו את הנושא במו"מ הצפוי להפתח עם לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים. יצויין, שמחצית ממפעלי התעשייה בארץ כבר הנהיגו שבוע עבודה מקוצר.

אגף העתיקות השלים חפירת המריבה בקיסריה

מאת צבי אילן סופר "דבר"

חפירת שטח החפירה בקיסריה נסתיימה אתמול ביום עבודה ממושך, משחר עד ערב. העבודה נוהלה בידי ארכיאולוג מחוז החוף באגף העתיקות, ד"ר יוסף פורת, על סמך רשיון־חפירה מס' 45 שהוציא מנהל האגף. נטלו בה חלק ארכיאולוגים ותיקים, הפרופסורים רות עמירן (ובעלה הגיאוגרף פרופ' דוד עמירן), פרופ' משה דותן, מנהל אגף העתיקות אבי איתן ומתנדבים, נאמני עתיקות מאיזור המרכז. עם ערב הושלמה החפירה ונמנע התקדים שחפירה בישראל תופסק בגלל לחץ כלשהו.

למרות שהחרדים ידעו על קיום החפירה הם כלל לא הגיעו למקום, להפתעת החופרים. יש התולים זאת באזהרת המשטרה שלא תרשה בשום אופן הפרעה לחפירה חוקית.

הרופאים מחריפים עיצומים

מאת דנקה הרניש, סופרת "דבר"

לאחר שלא הושגה פריצת דרך במו"מ המתנהל זה יומיים בין ההנהלה המרכזית של קופת־חולים לבין הסתדרות רופאי בתי־החולים של הקופה – מחריפים הרופאים את עיצומיהם.

היום יעבוד במתכונת שבת בית־החולים "העמק" בעפולה, מחר "קפלן" ברחובות, ביום רביעי כל בתי החולים הפסיכיאטריים וביום חמישי כל בתי החולים הגריאטריים של קופת החולים הכללית.

הרמטכ"ל העיר לתא"ל דגן שגינה אי־גיוס הדתיים

מאת טלי זלינגר, הסופרת הצבאית של "דבר"

הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, העיר בסוף השבוע לקצין חינוך ראשי תא"ל נחמיה דגן, על הדברים שהשמיע בגנות אי־גיוס תלמידי ישיבות. בכך מילא הרמטכ"ל אחר הנחיה של שר הבטחון.

כזכור התראיין תא"ל דגן לבטאון "במחנה" ותקף בחריפות את השתמטות בני הישיבות על חשבון חיילי צה"ל "הנשלחים למות בשבילם". דבריו, הגם שהוכרו בקרב חוגים רחבים כנכונים והדורשים טיפול, היו בניגוד להנחיות, לפיהן נאסר על קצין צבא במדים להתבטא בנושאים הנוגדים את החלטות הממשלה.

פורסמו שמות אנשי "החזית העממית" החשודים ברצח אל־מצרי

מאת דני רובינשטיין, סופר "דבר" בירושלים

אתמול נמסרו לפרסום שמותיהם של שניים מחברי החוליה של "החזית העממית" האחראית לרצח זאפר אל – מצרי ראש עיריית שכם, ולרצח אלברט בוכריס מעפולה, ואשר ניסתה להתנקש בחייו של ראש עיריית ג'נין עבדאללה לתלות.

בראש החוליה עמד מאייד עבד אל – רחים אסעד, סטודנט בן 25 ממכללת אל־נג'אח, שמתגורר בעיירה עקבתא שבשומרון. הוא חשוד שגוייס ל"חזית העממית" בעת שהותו בבאנגלדש, לאחר שהתאמן בדרום סוריה, בא לגדה וגייס את אחמד אבו־סעוד, פועל מהכפר בית־פוריק.

עוד נמסר כי נמצא מצבור הנשק ששימש חוליה זו.

17 מיליון דולר תרומות ל"קרן קולק"

כ־17 מיליון דולר נאספו בתרומות למען קרן ירושלים במשך השנה שעברה.

נתונים אלה התפרסמו בישיבת "קרן ירושלים" שנערכה ביום ו' האחרון, בראשותו של יו"ר הקרן וראש עיריית ירושלים טדי קולק. קולק אמר כי בעקבות המצב הכלכלי הקשה וירידה בדימוי ישראל בעולם בשנים האחרונות, חלה ירידה משמעותית בתרומות הכספים המתקבלות בקרן ירושלים.

ועדת סמים

(סוף מעמוד 1)

אלמולינו מסרה, כי באחרונה נתגלו בין המכורים לסמים שני חולי איידס ו־139 נשאי נגיפים. על מנת לצמצם את ממדי ההידבקות באיידס על־ידי שימוש במזרקים משותפים בקרב המשתמשים בסמים, שוקל משרד הבריאות לחלק חינם אין כסף מזרקים לנרקומנים – הודיעה שרת הבריאות. בכוונת שרת הבריאות להנהיג בדיקות חובה לגילוי איידס בקרב הנרקומנים ועד כה נבדקו כ־500 מהם.

ראש הממשלה יצחק שמיר נענה אתמול לבקשה לעמוד בראש ועדת שרים שהוקמה כדי להילחם בנגע הסמים.

במברק ששיגרו לשמיר כתבו העובדים הסוציאליים כי ישמחו להעמיד לרשות הוועדה את ניסיונם העשיר בתחום כאוב זה, כדי לתרום את חלקם בפתרון הבעיה הפוגעת באלפי אנשים במדינת ישראל.

"תורתנו הקדושה"

השר יצחק פרץ אמר אתמול בישיבת הממשלה: "אני לא נגד סמים: המירו את סם המוות בסם החיים שהוא תורתנו הקדושה." הוא קרא להשפיע על הנוער הטועה והבורח אל הסמים.

מצנע: רק מאות

(סוף מעמוד 1)

ליד־התנועה ביו"ש, שכן בהם מתרכז עיקר פעילות הטרור.

האלוף מצנע אמר עוד, כי "התפקיד שלנו הוא אפס פיגועים: אני יודע מראש שאנו מציבים מטרה גבוהה מדי, אך אולי בזמן אחר אפשר להגיע לזה". הוא הדגיש שהוא תומך בענישה סלקטיבית שפוגעת ומנסה לפגוע ולהעניש את העוסקים בטרור ולא את כלל האוכלוסיה השלווה.

בכנס גיבשו הרבנים נייר־עמדה הקורא לשנות את מדיניות השיפוט והענישה המעורבים בטרור. הם דורשים לקצר הליכי שיפוט ולהביא לענישה מיידית ולהביא לעונש מוות בפעל מחבלים הנמצאים חייבים ברצח ישיר־בכוונת תחילה.

"עלינו להבהיר ולהדגיש, כי עונש זה מוסרי ומרתיע כאחד", נאמר במסמך הרבנים. בהמשכו קוראים הרבנים לנקוט עונשי גירוש והחרמת רכוש למסיתים לפעילות טרור, למרי האזרחי ולהתפרעויות.

הרבנים גם קוראים במנשרם לממשלת ישראל להחליט ולהבהיר קבל־עם כי עסקות חילופי השבויים האחרונות – אינן מהוות תקדים ולא יישנו עוד.

הליכוד מבקש לרצות את ש"ס

סיעות השמאל ינסו לטרפד סימון מגייר במרשם תושבים

מאת שלמה גינוסר, סופר "דבר" בכנסת

המערך והאופוזיציה משמאל ינסו היום לטרפד את נסיונו של הליכוד להעביר בוועדת החוקה תקנה שעל פיה, גר שמבקש להירשם כיהודי במירשם התושבים חייב להציג מיסמך שבו יינקב שמו של הרב שגייר אותו בחו"ל.

אם תאשר ועדת החוקה תקנה זו במסגרת חוק מירשם התושבים, יוכל הממסד הרבני האורתודוכסי בארץ לאתר את כל הגיורים הרפורמיים.

בהתקנתה של תקנה זאת, מקווה הליכוד לרצות את ש"ס על אי יכולתו להעביר בכנסת את התיקון לחוק השבות ("מי יהודי"), את חוק ההמרה או את חוק בתי הדין הרבניים. התקנתה של תקנה זאת גם תסלול את החזרתו של השר יצחק פרץ מש"ס למשרד הפנים.

בדרך כלל, הליכוד אינו מתקשה לגייס רוב בוועדת החוקה שבראשותה גם עומד איש הליכוד ח"כ אלי קולס. אולם, כיון שמפד"ל כבר הביעה הסתייגות מהתקנה המוצעת והציגה בועדת החוקה, ח"כ אבנר שאקי, מתכוון להצביע נגדה, צפוי תיקו אם אכן תתקיים הצבעה בוועדה היום.

אולם, ח"כ יצחק ארצי (מערך־ל"ע) ביקש מיו"ר הכנסת להגביל את משך הישיבה של ועדת החוקה האמורה לדון בהצעת התקנה לשעה אחת והיו"ר שלמה הלל נעתר לפנייתו זאת. ח"כ ארצי יבקש היום, בתום דיון קצר בנושא זה שהוועדה תפסיק את דיוניה לצורך התייעצות סיעתית של המערך. כוונתו היא, שההצבעה בהצעת התקנה החדשה תידחה עד תחילת מושב החורף של הכנסת.

היום ומחר לא יתקיימו ישיבות־הכנסת הרגילות מפאת תשעה באב. ביום ד', היום האחרון של מושב הקיץ, יועלו במליאת הכנסת ארבע הצעות אי אמון בממשלה. אי אימון של מפ"ם בשל המשבר בהתיישבות, שלוש הצעות של סיעות חד"ש, "המתקדמת" ו"כך" על רקע דבריו של סגן שר הבטחון מיכאל דקל בנושא ה"טרנספר".

עוצר על עזה

(סוף מעמוד 1)

יצויין כי שלושת מקרי הרצח הקודמים של ישראליים ברצועה, שמבצעיהם נתפסו, אחד מהם שברח מהכלא בוצעו בסכינים על־ידי אנשי ה"ג'יהאד המוסלמי". הרצח הרביעי, של המושבניק ממלילות, שרוצחו עוד לא נתפס, בוצע בנשק חם. לאחר המקרה הזה היו עוד שני נסיונות רצח בנשק קר, של קשיש מנתיבות ושל תושב נצרת.

בעזה שררה אתמול לפני המקרה תכונה רבה לקראת החג המוסלמי עיד אל־אדחא, שיתחיל מחר וימשך ארבעה ימים.

תגובות

(עשת).– ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס הביע הערב זעזוע ושאט נפש מרצח קצין צה"ל בעזה. פרס שיגר תנחומיו למשפחת הנרצח והבטיח, כי ישראל תמשיך במאבק ללא פשרות בטרור נתעב זה.

מזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם גינה אמש בכל לשון את רצח הקצין בעזה.

ח"כ ברעם קרא לשר הבטחון לנקוט את כל האמצעים הדרושים על מנת למנוע חידוש הטרור בעזה.

ראש המועצה האזורית חוף עזה, ראובן רוזנבלאט, שהגיב על הרצח של קצין צה"ל, אמר שיש להחיל את עונש המוות על מחבלים, שידיהם מגואלות בדם.

"החלטת גורמי הבטחון על סגירת הרצועה ליציאת עשרות אלפים מתושביה לעבודה בתוך הקו הירוק והאיסור לצאת לדרייג, יהיו לה השלכות כלכליות קשות ביותר על תושבי האזור הערביים. יחד עם זה הם צריכים להבין, שחיי יום־יום תקינים יתקיימו כאן, רק אם ישרור שקט ויהודים לא יותקפו בחייהם, בנסיעה בדרכי החבל. אמר.

ח"כ גאולה כהן (התחיה) קראה אתמול לגרש מעזה את פעילי אש"פ. בתגובה על החלטת שר הבטחון אמרה ח"כ כהן: "במקום לאסור על תושבי עזה לצאת לישראל, צריך להוציא אל מחוץ לגבולות ישראל את כל אותם פעילי אש"פ, שביניהם גם משוחררי ג'בריל הידועים לשלטונות הבטחון כמועדים לפעילות חבלנית ומתהלכים היום חופשי־חופשי לרצוח". ח"כ כהן אמרה עוד כי במקום לדון בהקדמת הבחירות יש לגייס רוב בעד הטלת עונש מוות על מחבלים.

איראן משגרת

(סוף מעמוד 1)

"פעולה יזומה של פרובוקציה מצד עולי הרגל האיראניים, שהודרכו היטב על־ידי מנהיגיהם הדתיים". הדבר מוכיח, הוא אמר, "את מגמתה של איראן להתערב בענייני אחרים באופן הראוי לגינוי ובניגוד לנהלים ולחוק הבינלאומי."

שיראק אישר כי הכוח הימי הצרפתי יגיע עד לפני מיצר הורמוז וכי צרפת לא תהסס להפעילו, בעיקר כדי לספק לספינותיה הגנה אווירית. "אם האינטרסים שלנו יותקפו, מובן מאליו שנגיב בכוח", הוא אמר.

צילומים ראשונים

הטלוויזיה הסעודית הקרינה בשבת בלילה תמונות ראשונות מן התקרית. נראים בהן רבבות איראנים נושאים כרזות ותמונות של האייטולה חומייני ושל יורשו האייטולה מונטזרי וכן כשהם מעלים באש מכוניות שיטור וקטנועים. מכתבת הטלוויזיה עולה, כי ההתנגשויות החלו כאשר עולי רגל איראנים תקפו באלות ובאבנים את שרשרת השוטרים הסעודיים. עם זאת לא ניתן להבין מתוכה איך נגרמו מקרי המוות.

תמרוני הצי האיראני במפרץ יוחלו מחר

אתמול הודיעה סוכנות הידיעות האיראנית, שתמרוני הצי האיראני שעליהם הוכרז כבר לפני זמן מה יוחלו מחר וכי הם ייקראו בשם מקפיא הדם "מות קדושים". לדברי הסוכנות הוכשרו אלפי מתנדבים לפעולות התאבדות נגד ספינות הצי האמריקאי במפרץ, המלוות את מיכליות הנפט הכוויתיות.

התמרונים ייערכו במפרץ עומאן ובמיצרי הורמוז. הם יימשכו שלושה ימים וישתתפו בהם גם כוחות אוויר ויבשה של "משמרות המהפיכה".

התגובה הערבית

התגובות בעולם הערבי לתקרית הדמים משקפת את הקרע העמוק בין תומכי איראן לבין תומכי עיראק במלחמתן ואת הפילוג בין שיעים לסונים.

חוגים צבאיים: החלטת ממשלה לביטול ה"לביא" תתקבל בקרוב

מאת טלי זלינגר, הסופרת הצבאית של "דבר"

גורמים צבאיים בכירים מעריכים כי הממשלה תחליט להפסיק את פרויקט ה"לביא". על־פי הערכה זאת, יובא העניין להכרעה בממשלה בקרוב.

במרוצת הדיונים שהתנהל בנושא זה, הביעו גם בצה"ל וגם במערכת הכלכלית עמדות שלהערכת קצינים בכירים בצה"ל תחייב את הממשלה להחליט על ביטול הפרוייקט.

בעניין אחר, שלא הוכרע עדיין, נודע כי מפעל מנועי בית שמש עומד כרגע בפני סכנת כליה חדשה, לאחר שראש מועצת בית שמש עיקל, בגין אי־תשלום ארנונה, את 600,000 הש"ח שמחזיק המפעל במשרד הבטחון. נודע גם כי אף שמשרד הבטחון כבר חתם על הסכם בראשי תיבות עם ספר ודעהיימר על התחייבות לרכוש מוצרים ב־10 מיליון דולרים לפחות בשנה, תמורת קנית המפעל, מעכבת הממשלה את סיכום העיסקה ואת החתימה הסופית עליה.

מאת אריה איר, סופר "דבר"

טיעוני פקידי האוצר נגד פרוייקט ה"לביא" לא הועלו אתמול בממשלה, לאחר שראש־הממשלה יצחק שמיר ושרי האוצר והבטחון משה נסים ויצחק רבין הבטיחו להסדיר את הבעיות המיידיות עוד השבוע.

שר־הכלכלה גד יעקבי שוחח בעניין זה עם השרים נסים ורבין. השניים הבטיחו, כי אישור הגדלת התקציב הנוסף יובא לאישור ועדת־הכספים של הכנסת

ירידה במספר קבילות־חיילים בדו"ח הנציב המוגש למטכ"ל

ירידה חלה בקבילות חיילי קבע ומילואים ועליה בקבילות בנושאי תשלומים

מאת טלי זלינגר, הסופרת הצבאית של "דבר"

הדו"ח השנתי ה־15 של נציב קבילות חיילים יונח מחר על שולחן פורום המטה הכללי.

בדברי הפתיחה מציין נציב קבילות חיילים אלוף דני מט, כי השנה חלה ירידה של 295 קבילות לעומת השנה הקודמת, ושיעורה הוא 4.8 אחוזים. בשנת הדו"ח 87/86 נתקבלו בנציבות 5,863 קבילות, וטופלו 7,107 נושאי קבילה. אלוף מט מציין כי את עיקר הירידה יש לייחס לצימצום קבילות חיילי־מילואים, שפחתו השנה ב־336 קבילות.

לטענת אלוף מט כפי שהיא מובאת בפרק הפותח של הדו"ח, ניתן היה לצפות כי יותר עניינים ימצאו את פתרונם במסגרת היחידות, ואולם "מעיון בקבילות לא מעט, נראה כי לא נעשה די בעניין זה..." כותב מט. לסעיפי היחידה נוסף השנה סעיף "תשלומים" ובכך יש חמישה פרקים בדו"ח: יחסי מפקד־פקודים, רפואה, סדרי שרות מילואים, שיבוץ ומגבלות שיבוץ ותשלומים.

על־פי הנתונים הסטטיסטיים, הקובלים הם בעלי קשת רחבה של דרגות, קצינים וטוראים, ובולטים הקובלים שהם נגדים, בעיקר בענייני קידום. עוד על הפרק כיבוד הסכמים והבטחות, ועליה במספר הקבילות שנושאן תשלומים, כולל עניין המידע שאינו מוספק לאנשי הקבע. אלוף מט שבע כי חלה ירידה במספר קבילותיהם של חיילי הקבע.

הצעת חוק פיזור הכנסת

(סוף מעמוד 1)

הסכמת עד ההחלטה של אתמול. "כל מה שאנחנו יודעים עכשיו ידענו גם בשבוע שעבר", אמר והציע שבפגרה תפתח מפלגת העבודה במסע הסברה מקיף, בנסיון להביא לפיזור הכנסת אחרי הפגרה. "אם גם באוקטובר לא נוכל לפזר את הכנסת, אני בעד פרישה מהממשלה", אמר שחל. גד יעקבי תמך אף הוא בפרישה מהממשלה אם לא יהיה אפשר להביא לפיזורה.

חיים בר־לב הציג עמדה הפוכה.

"אם באוקטובר לא נוכל לפזר את הכנסת, אסור לנו להפקיר את הממשלה לליכוד", טען. גם ח"כ אהרן נחמיאס והשר אריק נחמקין התנגדו לפרישה מהממשלה. "בזה מפלגה מתאבדת אם נפקיר את השלטון לליכוד", הדגיש נחמקין.

ח"כ אברהם כץ־עוז דיבר על הצורך לאיים על הליכוד ברוב שנוצר כדי להשפיע עליו להידבר על הקדמת הבחירות. ח"כ רפי אדרי, המשוכנע שהרוב שגיבש מוצק בעליל, הדגיש את עמדתו ששמיר אינו יכול להקים ממשלה צרה. "לא היה מנהיג במפלגת העבודה שזכה לגיבוי כל כך רחב בציבור ובעיקר במפלגה בנושא התהליך המדיני", סתר. ח"כ עוזי ברעם, מזכ"ל מפלגת העבודה את טענותיו של פרס, "אבל יש הבחנה בין התהליך המדיני ובין הקדמת הבחירות, שהיא נושא לא פופולארי".

בסיכום הישיבה הוחלט שאחד מחברי־הכנסת של "העבודה" יניח הצעת־חוק פרטית לפיזור הכנסת, למקרה שהשותפות יחזרו בהן מכוונתן להביא להקדמת הבחירות אחרי הפגרה מטעמים של אי־נוחות להן.

רון רצה

(סוף מעמוד 1)

שקינאו בהוריו של רון, שכנם קיבל ג'וב קל ולא מסוכן, ושאלו איך סידרו זאת. מסתבר שאין ג'ובים לא מסוכנים בצבא.

בשבת היה רון אמור לחגוג את יום הולדתו ה־22. בחור שקט, טוב, מבית טוב, חביב עם חיוך על הפנים. כל תפקיד מילא באמונות, עד הסוף, כולל זה האחרון, בעזה. היום כבר אין אנשים כאלה. עם סיום השירות הסדיר הוא חתם קבע כדי לתרום מהכישורים שלו לטובת הכלל. למרות האווירה של "ראש קטן" כהיה לו ברור שהוא ממשיך לשרת את המדינה בצבא הקבע.

הסופרת הצבאית של "דבר", טלי זלינגר, מוסרת:

סרן טל עמד להשתחרר בנובמבר. מזה ארבעה חודשים שימש כמפקד המשטרה הצבאית בעזה. קודם לכן מילא תפקידים בפיקוד מרכז.

הלאמת הבנקים

(סוף מעמוד 1)

הבנקים וחלק ניכר של הסקטור העסקי. "זהו זעזוע לכלכלה ולחברה גם יחד" סבור ברגלס. המחשבות למכור את המניות לגורמים עסקיים במשק או בחו"ל אינן מבושלות: אין היום גורם במשק המסוגל לרכוש את מניות הבנקים, והחברות הגדולות אף מנועות מכך, בהיותן בשליטת הבנקים.

מנכ"ל בנק־הפועלים עמירם סיון, אמר כי ההצעה להפקיע את השליטה בבנקים מידי הבעלים הנוכחיים מקורה בעמדות פוליטיות של גורמים המערערים על עצם קיום משק העובדים, ולטווח ארוך משמעותם חיסול התנועה הקיבוצית, התנועה המושבית ומפעלי חברת העובדים.

ברוח דומה התבטאו גם מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו ומזכיר התנועה הקיבוצית ישעיהו פרי. יו"ר הפורום, השר גד יעקבי, סיכם את הדיון בהחלטה להזהיר את הממשלה מצעדי הלאמה של הבנקים.

בתחנות הדלק

(סוף מעמוד 1)

המיכליות להמתין שעה ארוכה כדי לפרוק את מטענן. הדבר גרם עצבנות רבה בקרב בעלי רכב, שהחלו להיאסף בתחנות זמן מה אחרי חצות כדי שיוכלו להגיע למקומות עבודתם במועד. במשך כל הבוקר הורגש לחץ רב בתחנות, ורק מהבוקר אפשר לצפות ל"עסקים כרגיל".

השבתת תנועת־התדלוק ביום ו' הפתיעה גם את ראשי חברות־הדלק, שלדבריהם לא ידעו על הצפוי עד יום ה' אחר־הצהריים. ראשי החברות מכחישים בכל תוקף שעמדו מאחורי ההשבתה, שהופנתה בעצם נגדם. לחברות, כמו גם לבעלי התחנות נגרם נזק כבד מן ההשבתה.

(סוף מעמוד 1)

אחוזים שנרשמה ברבע השנה שקדם לו.

מנתונים שפירסמה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה עוד, כי ברבע הראשון של השנה ייבאה ישראל דלק בכמות הגדולה ב־1.9 אחוז מזו שיובאה ברבעה האחרון של השנה שעברה.

נתונים אלה עומדים בסתירה לטענות שמשמיעים ראשי האוצר לחיזוק עמדתם, לפיה אין צורך בייקור מחיר הבנזין.

תיקון

בפירסום הרשימה "לעשות היום למען קשישי המחר" ("דבר", 12.8.87) נפלה טעות מצערת. שם המחבר הוא זאב וינר ולא כפי שצויין.

לחברנו יחיאל חיימסון
אתך באבלך במות
אחותך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף יצחק שדה
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אבינו וסבנו היקר
שרגא (פייבל) וישינסקי
מותיקי פועלי ציון
ההלוויה תתקיים היום יום שני ח' אב תשמ"ז 3.8.87 בשעה 14.00
מבית ההלוויות הפנה לבית העלמין בקרית שאול.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.
בתו וחתנה: חנה וזאב זינגבר
בנו וכלתו: יגאל וחנה וישינסקי
הנכדות הנכדים הנינות והנין

הוועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 להלן החוק

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 7651 חלקה 252. רח' [illegible] מבוקשת הקלה 3.5% בקו בנין אחורי דהיינו 5.80 מ' במקום 6.0 מ' המותרת לפי תכנית רע/1/118א.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה בשעות ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העיריה.

ב. הלפרין
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

הזמנות בדבר קיום צוואות וירושות ומינוי מנהלי עזבון

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בקשות ליתן צווים לקיום צוואה וירושה, או למינוי מנהל עזבון, או לשלושתם, כמפורט להלן. כל המתנגד לבקשות יגיש תוך ארבעה־עשר יום מפרסום הזמנה זו את טעמי התנגדותו, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

מס' התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
ירושות			
4947/87	משה שפרא	19.5.87	אילן שפירא
4948/87	אסתר מלכה	18.3.87	מרי בן יעיש
4949/87	פריחה מלכה	25.2.85	מרי בן יעיש
4950/87	אדאם פלבניק	3.9.80	פלבניק לאון יהודה
4952/87	וינברג ברק	25.5.79	אלטרמן אברהם
5071/87	דיטרזבסקי הילדה	16.6.87	רות פרור
5075/87	קוליינברג אליזה	4.8.86	מגלר שרה
5076/87	פלורה כהן	29.6.86	יעקב כהן
5081/87	איטה ליבון	22.12.86	מרדכי ליבון
5084/87	צבור לייבה	22.12.85	ליבה מזרחי
5085/87	יעקב לייבה	22.12.85	לייבה מזרחי
5086/87	מאיר סטבון	23.7.86	סטבון רולי
5087/87	קרני אליעזר	10.11.82	קרני שרה
5088/87	פנינה רייס	19.6.87	חיים רייס
5090/87	סרגא מיכאל דויטש	14.5.87	פרן דויטש
5094/87	שורין יוסף	5.6.71	ראובן שרון
5095/87	שורין ארנסטינה	11.4.87	ראובן שרה
5099/87	בירנוקין שבתי	4.4.87	רבין שרה
5103/87	יוסף אבוטבסקי	9.6.84	יונה אסיף
5105/87	אברמוביץ ארנה	18.6.87	רונסקי מריה
5108/87	יהושע ציקוטל	15.1.87	רפאל סיקיקל
5109/87	גוטליב מינה	9.3.86	גוטליב סלו
5113/87	גרליה תמר (סומך)	30.10.73	יחזקאל סובין
5114/87	חיה תמר	8.4.87	יחזקאל סובין
5119/87	למברג זיסר	15.2.85	רוסיאנו אננה
5120/87	לבצמן פנינה	25.9.86	לבצמן רוזליה
5097/87	יעקב כהן	7.5.87	יאיר כהן
5121/87	יוסף סטמריד	3.7.87	גמבה סטמריד
5122/87	יצחק קסן	13.5.87	עדינה קסן
5123/87	משה פישלר	20.6.87	דוידוביץ חנה
5124/87	אירית שטרן	24.5.87	אילנה ולבצמן מלחי
5127/87	לאס גיטה	20.3.86	לאס שלמה
5126/87	שמואלביץ ירחמיאל	9.6.87	הוד דבורה
5128/87	שלזון חיה	10.5.87	גמץ גלנה
5131/87	בלומה גיטל אפרתי	17.6.87	שרה כהן
5132/87	סלי גרינברג	26.7.80	ישראל מולקוביץ
5133/87	מרדכי אריה	9.1.78	אסתר אריה
5134/87	מרגלית צדוק	17.10.86	בן ציון צדוק
5135/87	עוריאל צדוק	16.8.79	בן ציון צדוק
5138/87	סלומון סטלר	6.4.87	אדליה סגל
5139/87	לוי בניסין	24.6.85	לוי מלכה
5106/87	אידה מטרני	30.8.85	עמנואל מטרני
5116/87	וילהלם צבי הירש	27.3.87	וילהלם יוסף
5141/87	לוי אלדואי	25.1.85	לוי יהב
5142/87	שילצהרן ציפורה	3.11.84	שילצהרן צבי
5144/87	שלמה צמרי	20.5.87	אסתר (צמרי) חסין
5148/87	רחמים שלמה	15.1.87	רם חיים
5152/87	רפאל זרי	7.2.83	רפאל רפאלי
5153/87	אמיל רפאלי	10.2.87	רפאל רפאלי
5154/87	יהודה שלומוביץ	26.9.69	אלכסנדר שלומוביץ
5158/87	שמעון בן עמי	6.1.77	רחל פורת
5159/87	דבורה גולדברג	8.4.85	נעמה גולן
5160/87	חנן גולדברג	8.4.87	נעמה גולן
5155/87	חיים פרדזקי	18.1.66	דינה פולתקי
5156/87	יוסף נתן ודיטגרינר	5.4.87	חיים קסל ודיטגרינר
5157/87	מלכה ודיטגרינר	5.1.85	חיים קסל ודיטגרינר
5162/87	גוביך רבקה	13.7.87	גוביך שמחה
5167/87	ישראל אבלס	18.4.87	אירה אבלס
5168/87	יהודה הלבי	10.6.87	אליהו הלבי
5171/87	אלקין יהוד	12.4.87	אלקין אילנה
5173/87	גלסמן רגינה	15.8.85	ז'ק גלסמן
5174/87	גניתה שלום	5.3.81	חפי יעקב
5175/87	מרים אלגרנטי	25.5.87	שרה כהן
5176/87	יוסף דראנים	1.10.85	אירים דראנים
5178/87	חנה וייסלברים	28.4.87	פנינה שפי
4772/87	ראוף יוסף	7.1.87	ראוף אברהם
5181/87	משה רחמן	18.7.87	קלרה קסטנבאום
5182/87	אלמר קלוה	16.2.86	נתן (אלמר) אבליקה
5183/87	סטפרו יוסף	6.6.78	רחל אשכנזי
5185/87	קיקה קורן	12.3.87	ברוך שפיר
5187/87	אסתר רוזן	15.9.74	רוזה פרק
5190/87	רוזנפלד אריה	29.12.86	אירה לוי
5193/87	רובינשטיין טובה	17.6.87	שרה וינגרטר
5194/87	אלטר ריבה	20.3.87	אלטר שבת
5195/87	יוסף קורלנר	26.6.87	קמוסמוליק קורלנר
5196/87	חיה אורבך	3.6.87	צפורה ורמס
5201/87	מרל גורדון	19.5.87	מרים מליחמן
5202/87	הורביץ זאב	29.5.87	הורביץ חנה
5203/87	ציצק ליוה	25.6.87	דקלין עוזרי
5204/87	צפורה תן	19.8.86	יוסף הבינעסקי
4158/87	ראובן קושניר	7.4.87	תמר קושניר
4159/87	אלי מזרחי	25.2.86	מזרחי רגינה אסתר
5205/87	פנזט יעקב	2.2.84	סלה טובה
5208/87	אלברט יהודה	23.6.84	יעקב יהודה
5209/87	[illegible]	25.4.87	[illegible]
5213/87	סלומון אלמקיס	10.6.87	חנה אלמקיס
5214/87	[illegible]	11.12.86	מלכה [illegible]
5215/87	שלמון מאיר	2.7.87	שלמון לאה
5216/87	רייס אדלברס	26.10.63	צדיק יהודית הדסה
5220/87	משה גינסבורג	12.6.87	חיה גינסבורג
5217/87	שושנה קסדרין	1.6.86	הורנסקי כרמלה
5218/87	מנחם קסדרין	9.7.87	הורנסקי כרמלה
5223/87	אסתר קרסנר	28.4.86	רחל קרסנר
5226/87	אברהם מוחקין	22.2.87	סניה מוחקין
5227/87	רפאל באון	9.4.87	אריה באון
5230/87	מרל וילנר	13.5.87	מרים יפה
3764/87	סלומון עבדרי חזן	19.2.87	עזבריה חזן
צוואות			
4944/87	רוטפלד אריה	23.2.87	משה גולדמן
4946/87	רבקה קושן	22.6.87	רן קושן
4951/87	ברטה וינברג	2.6.86	אלטרמן אברהם
5072/87	מרדוף מרים	6.8.85	רולמה לאה
5073/87	כץ יוסף	21.6.87	קפלן מרים
5074/87	ברקוסון פרל	24.6.87	שטר פרידה
5077/87	קריגפלד חיים	5.1.87	קריגפלד מרדכי
5078/87	קריגפלד שרה	26.6.87	קריגפלד מרדכי
5079/87	משקס הלנה	14.5.84	משקס אנדריה
5080/87	גדלר מלכה	17.6.87	גדלר חנן
5082/87	אולר גרוס	24.6.87	צבי גרוס
5083/87	חביבה קרטר	22.1.86	ברי גקרטר
5089/87	ניסן גרינשטיין	3.6.87	מול גרינשטיין
5091/87	גורן חיים	18.3.87	גורן ברוך דוד
5092/87	גורן בלומה	6.7.87	גורן ברוך דוד
5093/87	כהן משה	16.6.87	כהן סוזנה
5096/87	שושנה יניב	25.10.86	זאב יניב
5101/87	שלגר רוזה	11.6.87	שרה איידלר
5102/87	שלגר מנחם	8.3.87	שרה איידלר
5104/87	גוטה קרא	18.5.87	מיכאל קרא
5110/87	יוסף פוקס	11.6.87	אסי פוקס
5115/87	לייבה רסקלד	28.6.87	בינקה לוד
5118/87	יעקבי ולמה	3.6.87	פרופ' יצחק יעקבי
5125/87	רגינה סטמבר	11.7.87	ראובן בלטה
5129/87	סלבינקה רבקה	13.5.87	נסים בר סלע
5130/87	ולדה רובינשטיין	6.2.87	רחל אשדר
5136/87	זאב וונגפלד	17.6.82	יוספסברג מיטס
5137/87	יונה חתוכה	8.2.87	זכריה חתוכה
5140/87	אורה זונה	6.3.87	חולגבוס דוד
5107/87	רוחמה יורקנסקי	10.2.87	אילה בילה נסים
5111/87	לבקוביץ גניה	15.5.87	לבקוביץ שמואל ברוך
5112/87	דוד משה	5.3.87	דוד שרה
5146/87	גולוב מניה	13.5.87	גולוב נתנאל
5147/87	הרמן הרשק	4.7.87	אידל באטרים
5149/87	תנובוביץ שורי	4.7.87	הנובוביץ יעקב
5150/87	פסה (שרה) שרה	21.4.87	ד"ר קיזורמן סמיין
5151/87	שמואל יוסף	8.7.87	מאיר שמואלי
5161/87	ויים אסתר	13.3.87	ישי עזרני
5163/87	דוד גחזי	16.12.86	יששכר שרעבי
5164/87	פייגה זקש	15.6.87	טובה מלכיש
5165/87	שמואל שורין	24.6.87	יעקב שורין
5166/87	איתמר יוסף בנעם	10.7.87	חוה הרשקוביץ
5169/87	רחל שור	25.4.87	גיזה (שעלה) ברקוביסקי
5170/87	יעקב גריב	1.5.87	אורית הלגרר
5172/87	אריה בן טובים	26.6.87	טמבני בן טובים
5177/87	יוסף אמיר	3.3.87	אמיר בקה
5179/87	טרזביק וכנה – מלכה	10.10.80	טרזביק בייק
5180/87	איזיק לוריביץ	18.11.85	רגינה לוריביץ
5184/87	רוזל דייל	17.7.87	גניה למנשטיין
5186/87	חיה סיטרינסקי	10.5.87	אלינורה ברסקר
5188/87	הגנה אבנר	25.10.85	אבנר יוסף
5189/87	שרה רוזנבלום	30.4.87	אידה לוי
5191/87	מנחם מנדלסון	15.6.87	יהודה מנדלסון
5192/87	סלס פרדסקה	27.4.87	ריצ'רד יוסף שורין
5197/87	ביבי אברהם	22.6.87	ביבי שרזה
5198/87	מרקובסקי זיסמנר	13.6.87	מטר כהמנר
5199/87	מגדלר ריבה רבקה	5.7.87	גורוביץ חיים
5200/87	שרה (שלוסמן) ציגנשטיין	29.6.87	שלמית רוזי
5117/87	ד"ר יוסף פוקס	11.4.87	אסי פוקס
5206/87	סעידה סלימן	18.7.87	יואב סלמון
5207/87	וחנו יוסף	30.5.87	וחנו קושנה
5210/87	לרנר גיטל	26.11.86	לרנר אברמי
5211/87	קיטי בן יעקב	27.6.87	עליזה (ליטמן) עזייזר
5212/87	זאב וקס	3.7.87	רן וקס
5219/87	יוסף שטאנץ	2.6.87	אלקה שטאנץ
5221/87	לרינט ישראל	14.4.87	לוינט משה
5222/87	רגינה מילר	4.5.84	זכריה לילי
5224/87	ויקטוריה מיכל	14.1.83	דני מיכאל
5225/87	באנד רוזה	10.4.85	מיכל באנד

(–) א. גורן רשם

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
עורך "דבר־השבוע" טוביה מנדלסון
מנהל כללי אמנון בר־נוי
המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס ב"דפוס דבר" בע"מ
המערכת וההנהלה תל־אביב רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאוזיה קומה ג'
טלפון 242203, ת.ד. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, ת.ד. 33104

פרטים על תיק פושע המלחמה גצ'יאוויטשיוס – בידי ישראל

מאת נתן רונן, סופר „דבר" לענייני משטרה

פושע המלחמה הליטאי אנטאנאס גצאס (גצ'יאוויטשיוס) פעל גם כמפקד איזור מאורגן בליטא בזמן מלחמת העולם השניה וביצע מעשי רצח של פרטיזנים, רוסים ויהודים - כך עולה מתיק בית-המשפט בליבאק, מערב גרמניה, שפרטים אודותיו נמצאים במפלג לחקירת פשעי נאצים במשטרת ישראל.

בבית-המשפט המחוזי בליבאק מצוי תיק משנת 1960: „לובאק נגד גוואקה ואחרים" ובו מופיעים שמותיהם של 147 פושעי מלחמה נאצים וליטאים. אחד השמות המוזכרים שם משנת גצאס.

ממקור מוסמך המקורב למשרד המשפטים נמסר, כי חומר נוסף אודות גצאס ניתן למצוא גם במרכז התביעות בלודוויגסבורג – מערב גרמניה. אותו מקור מסר ל„דבר", כי בריטניה לא פנתה מעולם לממשלת ישראל בעניינם של פושעי מלחמה נאצים המתגוררים בבריטניה ואף לא עשתה שום צעד להעמידם לדין.

מבחן ראשון להסכם השלום בסרי לאנקה עבר בהצלחה

מאדראס, הודו (א.פ.). הסכם השלום ההיסטורי בסרי לאנקה, שנחתם בשבוע שעבר מעל לראשון של המתנגדות הטאמיליות השונות בין הודו לסרי לאנקה, עבר אתמול בהצלחה את מבחנו המעשי הראשון, כשמנהיג המחתרת הטאמילית העיקרית „נמרי אילאם" הביע את הסכמתו לכבד את תנאיו.

ראשי העדה הטאמילית הודיעו אתמול כי מנהיג „נמרי אילאם" ולופילאלי פראבאקאראן יצא את מאדרס לעבר חצי האי ג'אפנה בסרי לאנקה, לאחר ששוכנע על-ידי מארחיו ההודים לקבל את ההסכם.

פראבאקאראן הגיע למאדראס אתמול בבוקר, לאחר שהיה של יותר משבוע בניו-דלהי, שבמהלכם ניהל שיחות ממושכות עם פקידים הודים. כל שהיה מוכן לומר עם צאתו ממאדראס היה, שהוא שב לג'אפנה „כדי לרחץ במצב שנוצר עם מפקדיו הצוריים לקראת הבדות על פעולותיו הבאות". אבל מנהיג ארגון הסטודנטים הטאמילים ולופילאלאי באלאקומאר היה מפורש יותר, והוא אמר, כי מנהיג „נמרי אילאם" אכן מרוצה מההסדר וכי בדעתו לכבדו.

„שנינו חשים שעלינו להימנע מלעורר נגדנו את כוח ההפרדה ההודי", אמר מנהיג הסטודנטים. „אמר שתהיינה בעיות נוספות בקשר למסירת הנשק, הדבר ישלם בתוך כמה ימים". באלאקומאר ציין, עם זאת, כי אינו מניח שהסגרת הנשק תושלם עד למועד פקיעת האולטימטום הכלול בהסכם השלום, חזל היום.

מקורות טאמיליים אמרו אתמול כי יש להם יסוד להאמין, כי לפראבאקאראן ניתנו ערובות הודיות לכך שתינתן לו ולמנהיגים טאמיליים נוספים האפשרות להשתתף בממשל הזמני שיכונן במחוזות הטאמיליים של סרי לאנקה, שלהם תינתן אוטונומיה חלקית, עד לעריכת הבחירות למועצה החדשה שלום.

חברי „תנועת המרכז" החדשה שנוסדה מפירוד שינוי ל"ע והמרכז הליבראלי – אתמול לאחר טקס החתימה על האיחוד (צילום: משה לשם)

„פריצה" – צעק תלמיד שובו־בנים על חיילת חיב"ה וירק בפניה

נעצר עם עוד 9 בני ישיבה שהתפרעו בניסיון לשחררו מידי השוטרים שהובילוהו למגרש הרוסים

מאת יהודה לוי, סופר „דבר" בירושלים

תלמיד ישיבת „שובו בנים" בעיר העתיקה בירושלים נעצר אתמול לאחר שירק על חיילת חיב"ה שעסקה בבדיקות במנהרות בכניסה לכותל המערבי.

המשטרה עצרה עוד תשעה תלמידים מן הישיבה, לאחר שניסו לשחררו בעת שהועבר למגרש הרוסים.

בשבוע האחרון הטרידו תלמידי הישיבה הקיצונית, השוכנת בלב הרובע המוסלמי, חיילות מטיילות וגם תיירות שבאו לבקר בכותל, בטענה כי „לבושן אינו צנוע". המשטרה עצרה מספר תלמידים לחקירה ושיחררה אותם לאחר חקירה. אתמול, סמוך לשעה 2 בצהריים, הופיעו פעם נוספת שני תלמידים מן הישיבה, ניגשו אל אחת מחיילות החיב"ה שעסקה בבדיקות בטחוניות בתיקים של הנכנסים לרחבת הכותל, צעק לעברה „פריצה" וירק על פניה. שוטרים שחזו במתרחש מיהרו לעצור את הצעיר והובילוהו לנקודת המשטרה שבקירבת מקום.

חברו של העצור מיהר לישיבה וסיפר על מעצרו של התלמיד. תוך דקות הגיעו אל רחבת הכותל שלושים תלמידים וניסו לחלץ גם את חברם, שעה שהשוטרים ביקשו להעבירו לחקירה במגרש הרוסים. למקום הוזעק כוח משטרה שתוך שימוש בכוח הרחיק את תלמידי הישיבה. במהלך הפעולה נעצרו לחקירה עוד תשעה חשודים.

כל העצירים הובאו לחקירה במטה משטרת ירושלים. למקום הוזעק גם ראש הישיבה, הרב אליעזר ברלנד, אשר התחייב בפני סגן-מפקד משטרת ירושלים, נצ"מ שלמה תורג'מן, להרגיע את הרוחות בקרב תלמידיו. לאחר שהרב הבטיח להשליט סדר בישיבה, הסכימה המשטרה לשחרר 8 מן העצורים. החשוד שירק בחיילת והחשוד נוסף שבלט במהלך ההתפרעות, נותרו במעצר.

קיסר: נסרב להצעות כלכליות מדרא"פ – גם אם הן מפתות

מזכ"ל האיגודים המקצועיים החופשיים – אורח ההסתדרות

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

„הוריתי למשק ההסתדרותי לסרב להצעות מצד גורמים בדרום-אפריקה להתקשר עמם בעסקות כלכליות, גם אם הן מפתות" – הודיע אתמול מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, בישיבת הוועד הפועל שדנה במדיניות בינלאומית של ההסתדרות.

עם זאת הבהיר קיסר כי הודאתו להפסיק את הסחר עם דרום אפריקה אין פירושה הפרת חוזים שמתקיימים בין שני הצדדים. לפיכך, חברה הסתדרותית תוכל להמשיך בעסקיה עם גורמים בדרום אפריקה כל עוד החוזה עמם לא פג.

אורח הוועד הפועל היה אתמול מזכ"ל הפדרציה של האיגודים המקצועיים החופשיים, ג'ון ונדרוקן. הוא גילה שכיום כלואים במדינות העולם השלישי 4,500 פעילים של איגודים מקצועיים, שנעצרו בכלל פעילותם להבטחת זכויות שונות של עובדים.

רעיה רסיג (מפ"ם) טענה שקשרי ישראל עם דרום אפריקה הם „כתם בל יימחה" ואפילו מבחינה כלכלית גרידא קשרים אלה הם בגדר הרפתקה.

רן כהן (ר"צ) גרס שההסתדרות אינה עושה די ליצירת קשרים עם איגודי עובדים ערבים ופלסטינים. קיסר השיב לה: „אנו מחפשים כל העת הזדמנות להידבר עם איגודים מצריים, מרוקאיים ואחרים, אבל רצוננו שהקשרים יתבססו על עקרון ההדדיות ולכך עדיין לא הגענו".

פסק דין עקרוני ב„עליון"

ההסתדרות ואיגוד קציני הים חויבו ב־40,000 דולר נזקי שביתה

התביעה הוגשה ביוזמת איגוד המשתמשים בהובלה ימית והגיעה ל„עליון" בעקבות ערעור • השופטים: „כוח בלתי מבוקר סופו שימוש לרעה בזכות"

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

בפסק דין עקרוני, המהווה מפנה באחריות האיגוד המקצועי כלפי צד שלישי, חייב בסוף השבוע בית-המשפט העליון את ההסתדרות, האיגוד הארצי של קציני-הים ושני רב-חובלים לשלם 40,000 דולר עבור הנזקים שנגרמו לשישה בעלי מטענים עקב שביתת קציני-הים באפריל 1977. הנתבעים חוייבו גם בשכר טרחת עורך-דין בסך 7,500 ש"ח.

לנתבעים שמורה הזכות לערער על פסק הדין הזה תוך 45 יום ולבקש בירור משפטי נוסף בהרכב של חמישה שופטים.

התביעה הוגשה בבית-המשפט המחוזי בחיפה על-ידי עו"ד צבי הדסי, ביוזמת איגוד המשתמשים בהובלה ימית בעקבות השביתה בנמל חיפה. ראשי האיגוד גדי סטובר ואריה מהולל, מסרו אתמול במסיבת עיתונאים בחיפה שמהשביתה נפגעו 100 בעלי מטענים אולם הוחלט להגיש תביעה בשם שישה מהם כדי להשיג פסק דין עקרוני, לאחר שבמשך שלוש שנים, עד אפריל 1977, היו בנמלי הארץ 40 שביתות של איגודי הימאים.

בית-הדין המחוזי דחה את התביעה ולכן הוגש ערעור לבית הדין העליון ב־1981. הסיכומים הושלמו בבית הדין ב־1985 ובסוף השבוע שעבר הוצא פסק הדין. בית הדין העליון ביטל את קביעתו של השופט המחוזי וכתב שהוא „יצא ככל הנראה מן ההנחה הסמויה כי כל מעשה עוולה שבוצע במהלך שביתה מותר הוא. לגישה זו אינני יכול להסכים".

בית הדין העליון, בהרכב השופטים שלמה לוין, שושנה נתניהו ואברהם חלימה, קבע בפסק דינו שאין כוונה לפגוע במוסד השביתה.

אך השופטים התבססו בקביעתם על סעיף רשלנות הנתבעים, אשר הפרו תקנות מחייבות בנמל וחסמו רציף מכולות בעזרת שתי אוניות מושבתות. הם קבעו בפסק הדין: „היה כאן נסיון מצד השובתים להשיג על גבם של המערערים הטבות שכר ותנאי עבודה ללא התחשבות בתוצאות. לא היה נגרע מאומה מחירות השביתה לו העתיקו השובתים את האוניות למקום אחר, אך הם בחרו לנצל עמדה של שליטה על משאבי ציבור, שנקרתה להם, מתוך אמונה שהכל מותר". בהמשך פסק הדין נאמר: „המציאות של ימינו אלה מלמדת שרבו המקרים שבהם מבקשת קבוצת עובדים שניתנה לה מכח תפקידיה, או למעשה, שליטה על שירותים ציבוריים, או גישה למוקדים של צרכי הכלל, לעשות שימוש בכל שניתן לה כדי להשיג את יעדיה כלפי המעביד באמצעות לחץ בלתי נאות על הציבור ועל-ידי הכרזת שביתה. כל כח בלתי מבוקר סופו שימוש לרעה בזכות". ובסיפא של קביעה זו נאמר: „ראשיתה של זכות השביתה ברצון לאזן בין עמדתם הנחותה של העובדים לבין כוחם הדומיננטי של המעבידים".

המון מפגינים נזעם היכה את נהגה בטרם העלה אותה באש. (צילום: א.פ.)

חודשה המחלוקת בין ספרד לבריטניה לגבי גיבראלטר

מאדריד (א.פ.). – מחלוקת רב-שנים שבה התעוררה בימים האחרונים בין ספרד ובריטניה בנוגע לגבולות של המושבה הבריטית בסלע גיבראלטר, המשקיף על מיצר הים המפריד בין ספרד לצפון אפריקה.

שר החוץ של ספרד פרנצ'סקו פרננדז אורדונז דוחה בדברים שאמר בסוף השבוע את קביעתו של עמיתו הבריטי סר ג'פרי האו, כי אחיזתה של בריטניה בצוק היא חוקית בהיותה מעוגנת בהכרה ובהסכמים בינלאומיים. האו אמר בראיון שהעניק לעתון הספרדי „אל פאיס", כי לבריטניה ריבונות בלעדית בצוק מאז 1838 וכי בריטניה מסתמכת בקביעת זכותה על האי על אמנת אוטרכט משנת 1713.

„ספרד לא ויתרה על זכותה על גיבראלטר באוטרכט", קבע אורדונז, „וגם עתה היא אינה מכירה בכיבוש הבריטי והיפקעו של הצוק". להלן הדגיש אורדונז כי ממשלתו אינה רואה בסוגיה שאלה משפטית אלא פוליטית. „השאלה המדינית שבה מדובר היא זו של הדה-קולוניזציה של כל שטח הצוק שמודדים לקו המפריד עתה בין ספרד לבין השטח שבשליטת בריטניה", הוא אמר.

בנובמבר 1984 הסכימו בריטניה וספרד במהלך שיחות שקיימו בבריסל לפתוח במשא ומתן ליישוב המחלוקת בת מאות השנים על הצוק, ובריטניה הסכימה לכך שהשיחות ייסבו על עצם ריבונותה של השטח. מאז הוקפאו המגעים בין שתי המדינות בשאלה זו.

בדבריו הדגיש שר החוץ הספרדי את האנומליה שבמצבו של הצוק. „גיבראלטר הוא המושבה האחרונה שעוד נותרה באירופה", הוא אמר. „וזוהי מושבה של חברה אחת בקהילה האירופית בתחומה של חברה אחרת, ושום דבר נורמאלי לא יכול לצמוח ממציאות לא נורמאלית שכזו".

לאחרונה גרם המתח בין שתי המדינות בשאלת גיבראלטר לווטו ספרדי על הצעה שהועלתה במוסדות הקהילה האירופית להסרת הגבלות שונות החלות על התעופה האזרחית. ההצעה נועדה להגביר את התחרות בין חברות התעופה בתחומי מדינות הקהילה במגמה להוזיל את התעריפים לתושבי מדינות אלה.

„בריטניה ביקשה לכלול בתכנית את נמל התעופה של גיבראלטר כנמל בריטי", אמר אורדונז בסוף השבוע. „למרות העובדה שהוא נבנה על שטח שלא נכלל באמנת אוטרכט". לדבריו היתה ספרד חייבת להצביע נגד ההצעה למרות הסכמתה הבסיסית עם עקרונותיה, „מפני שהצבעה בעדה היה משום ויתור מצידנו על זכותנו על הצוק".

שוודיה לא תסגיר את החשוד ברצח כראמה

שטוקהולם (ע"ד). – אין להניח ששוודיה תגרש את הלבנוני בן ה־25 שנעצר כחשוד ברצח ראש הממשלה הסוני של לבנון ראשיד כראמה – מסרו אתמול שלטונות ההגירה השוודיים.

החשוד, שנעצר בשבת לפנות בוקר במרכז לקליטת פליטים במרכז שוודיה, הוא כנראה טוראי אלי לאוים סלייבי, חייל נוצרי בצבא לבנון.

„שוודיה מכבדת את קדושת החיים. החוק השוודי אומר כי אדם העלול להיות מוצא להורג במדינה אחרת, לא יגורש למדינה זו," הסביר אתמול המומחה לענייני הגירה ביורן וייבור, את גישת משרדו.

וייבור מסר לסוכנות הידיעות השוודית, כי אפשרות לצאת מהמבוי הסתום היא לגרש את העצור למדינה שלישית או אפילו להעמידו למשפט בשוודיה על סמך ראיות שיספקו הלבנונים, אולם מומחה של משרד המשפטים אמר כי משפט כזה ייתקל בקשיים מעשיים רבים עקב התוהו ובוהו השורר בלבנון.

„יהיה זה קשה מאוד להשיג את הראיות הדרושות בבית-משפט בשוודיה, נוכח הנסיבות בלבנון", הסביר גודאן דגנר בדיון שטוקהולם.

דוברת של משרד החוץ השוודי אמרה כי לא נתקבלה משלטונות לבנון בקשה להסגיר את החשוד.

הערכת גורם משפטי:

אין בסיס חוקי לדרישה שנקש ירצה עונשו בארץ

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

חילופי האיגרות בין הרב דרוקמן לבין שר המשפטים הצרפתי, שמגמתן להבטיח את ריצוי עונשו של נקש בישראל, לא יעמדו במבחן חוקי, כך העריך אתמול מקור משפטי בכיר.

המקור הבהיר אמש כי במצב החוקי הקיים היום, מי שאינו נשפט בישראל אינו יכול לרצות עונשו בישראל, אי לכך כל עוד לא שונה החוק בישראל וכל עוד לא תואם עניין זה עם צרפת אי-אפשר יהיה להבטיח לדרוקמן שנקש יוכל לרצות את עונשו בישראל.

כזכור, הציע ח"כ דרוקמן לשר המשפטים הצרפתי, כי נקש יוסגר לצרפת, יישפט בה ואם יורשע ירצה את עונשו בישראל. שר המשפטים הצרפתי הסכים להצעה אולם, מאחר שבאמנת ההסגרה בין צרפת לישראל אין סעיף המסדיר הסגרת אסירים שפוטים, יהיה צורך בהסדר מיוחד. נמסר גם כי שר המשפטים אינו מתנגד להצעה, אך מתנה את ביצועה באישור היועץ המשפטי לממשלה. כאמור ביצוע החלטה כזו יצריך שינוי החוק ולכך דרושה גם הסכמת הכנסת.

ארנס יחדש לשכת היועץ לערבים

מאת מוחמד חליליה, סופר „דבר"

השר משה ארנס, האחראי מטעם ראש הממשלה על הטיפול באוכלוסיית המיעוטים, עומד לפתוח מחדש את לשכת היועץ לענייני ערבים.

פקיד בכיר בלשכתו של השר אמר ל„דבר", כי בשלב ראשון ייפתחו שתי לשכות בצפון ובנגב.

ההחלטה על ביטול משרת היועץ ועל סגירת הלשכות המחוזיות התקבלה לפני שלוש שנים על-ידי השר עזר וייצמן שנתמנה על-ידי ראש הממשלה דאז, שמעון פרס, לטפל במגזר הערבי. באותה עת סגר וייצמן את הירחון בשפה הערבית „אל אנבא" ו־700 אלף האזרחים הערבים ניזונים מעיתונות רק"ח, ממקומונים שמאליים ומהעיתונות המזרח-ירושלמית, אשר אינה מבטאת את צרכי הרוח ברחוב הערבי בישראל.

לתדהמת הרופא – פסקה השופטת:

„רמבו" חוזר הביתה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

כלב הרועים הגרמני „רמבו", שמשרד הבריאות תבע להרגו לאחר שנשך שבעה אנשים יוחזר לבעליו.

כך פסקה אתמול שופטת בית משפט השלום בחיפה מיכאלה שידלובסקי, לקול תרועות הצהלה של בעלי הכלב סמי אסוד בן 24 מחיפה ועורך דינו.

שיקול הדעת של השופטת הוכה בתדהמה את סגן הרופא המחוזי בחיפה ד"ר שמואל רשפון, שאמר שהרופא המחוזי ד"ר נחום אגוז הוא אשר יחליט אם לערער על ההחלטה לבית-משפט מחוזי.

בפסק-הדין המליצה השופטת לשר החקלאות ולשרת הבריאות לתת את דעתם לחקיקה הולמת הן לצרכי ציבור, מבחינת ההגנה עליו, הן מבחינת היחס לבעלי חיים. השופטת אף שיבחה את התובע עו"ד ניל ברומברג, ואת ד"ר שמואל רשפון, שהחליטו לא לעמוד על הדרישה להרוג את הכלב.

השופטת שידלובסקי סבורה כי אין לבית המשפט סמכות להורות על תפיסתו של הכלב בידי הרשויות. „כאשר מתעורר צורך להגן על ציבור, פקודת הכלבת אינה מספקת, במובן זה שהצעד היחיד שניתן לזכות בו על פיה, כאשר מדובר בכלב שיש לו בעלים, הינו קיצוני וסופי (הריגה) ולעיתים קרובות אינו נחוץ".

אקדחים מהתקופה התורכית נמצאו בתל ניצנה עם חידוש החפירות הארכיאולוגיות

מאת אמיר רוזנבלום, סופר „דבר"

קבוצה ראשונה של 40 צעירים וצעירות מעליית הנוער, השוהים בקיבוץ בארי שבנגב, הגיעה אתמול לכפר הנוער החלוצי בניצנה שעל גבול מצרים ותסייע בחפירות תל-ניצנה, שיתבצעו החל מהיום על ידי המחלקה לארכיאולוגיה של אוניברסיטת בן גוריון.

ביום ששי הגיעה למקום משלחת ארכיאולוגית בת 12 חברים, בראשותם של ד"ר דן אורמן ויוסף שרשבסקי וכבר בבדיקה ראשונית נמצאו במקום מספר אקדחים מהתקופה שתל ניצנה, הלא היא עוג'ת אל-חפיר, שימשה עיר מבצר תורכית.

מנהל צוות ההקמה של כפר הנוער החלוצי בניצנה, אריה (לובה) אליאב, מסר לסופר „דבר" כי קבוצת החלוץ של הצעירים שהגיעה אתמול למקום אמורה „להדריך" את הכפר, שייפתח רשמית בחודש הבא, עם תחילת שנת הלימודים. לדבריו הנערים יעבדו במחזוריות של שבועיים, בשלב זה בחפירות הארכיאולוגיות ובמשך הזמן ישתלבו בלימודי נגב ובעבודות חקלאיות במועצה האזורית רמת-נגב ובהקמת „יער השלום" לאורך הגבול עם מצרים.

מכון אבחון והדמיה ב„בית הרופאים" בת"א

(ע) – מכון איבחון הדמיה משוכלל, המבצע בדיקות סי.טי. (טומוגרפיה ממוחשבת), אולטרה סאונד וממוגרפיה (אבחון סרטן השד), נפתח החודש בבית-הרופאים בתל-אביב. על כך נמסר אתמול במסיבת עיתונאים.

המכון נפתח על-ידי יזמים פרטיים, ויאפשר בדיקה תוך שלושה ימים עד שבוע לכל היותר. המכון הגיע להסכמים עם קופת-חולים לאומית ועם קופת חולים „מכבי", ובקרוב צפוי הסדר גם עם קופת-חולים מאוחדת. בקופות חולים אלה מבוטחים 15 אחוז מכלל האזרחים במדינה.

המכון מתכוון לספק רפואה פרטית לא לעשירים בלבד. מחיר בדיקה עבור לקוח של קופת חולים, יהיה 150 ש"ח שתשלם הקופה, במקום 220 ש"ח – מחיר בדיקה לאדם פרטי. האבחון במכון נעשה רק על-ידי הפניית רופא.

המנהל הרפואי של בדיקות הסי.טי. במכון יהיה פרופ' מנחם הירש, מנהל המחלקה הרדיולוגית בבית-החולים „סורוקה", שימצא לצורך כך שלושה בקרים בשבוע במכון. כך יעבוד שם מנהל המחלקה הגינקולוגית ב„בילינסון", פרופ' לרנר, וד"ר גיישקר מבית-החולים רמב"ם.

גם וילה וגם וולוו.
בבת אחת
חדש דבל פיס
ההגרלה ביום ה'.
קנה אותו היום!
יחידת הפרסום

صورة من الأصل

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה

תיקון טכני או שינוי מגמה?

מאת שמואל רוזנבלום

עליות שערים תוך פעילות חיובית במסחר וגידול קטן בנפח העיסקאות נרשמו אתמול במסחר במניות. השאלה העיקרית אתמול בבורסה היתה האם מדובר בתיקון טכני בלבד, או שמא „בפעמי המשיח" המבשרים התייצבות ושינוי מגמה לציבור הפעילים „המיוסר" מול ירידות השערים התלולות באחרונה. קשה מאוד להכריע בשאלה הזו אף שנראה כי שינוי מגמה אפשרי בשוק המניות הנוכחי. הבעיה המרכזית בבורסה היתה ונותרה כסף חדש למערכת, כסף זה כרגע אינו בנמצא, מנגד קיימות סיבות טובות לשיפור במסחר, רמת שערים מעניינת במניות רבות, יציבות מסויימת במישור הפוליטי לשעות באורח זמני לחודשי הקיץ הקרובים, רמת מחירים לא אטרקטיבית להלוואה באפיקים הסולידיים הנגדיים, רצון ממשי של פעילי הבורסה הגדולים לשמור על גולת חיובית לצורך גיוסי הון חדשים וכדומה. נכון לעכשיו נראה שהבורסה עשויה להתייצב מעט, ואולי אף לסמן על תגובת חיובית מאופקת והססנית. גם הנוהה זו הינה הסמנית היא מתקלות משפע אירועים חיצוניים ומקומיים העשויים להפוך הקערה על פיה במהירות.

שינויי שער במסחר – עליות

יציבות בשינויי שער קלים שררה בבנקאיות שבהסדר, אי,די,בי,רג' ‎+0.1%, מזרחי ע"ש ‎+1.2%, כלל ופועלים ללא שינוי. מניות פיבי, עלו כ-3.3% תוך ביקוש נאה ומחזור סביר. במניות בנק הספנות 5 נרשמה עליה בת 5.8% תוך פעילות סבירה, כנראה על רקע פירסומים שונים לאפשרות מכירת הבנק. עלית שער נאה ‎+5.3% נרשמה בפיתוח משכנתאות תוך ביקוש גדול ומחזור מצומצם יחסית. עליות חדות נרשמו גם במיבנ ‎+7.7% ולאומי למשכנתאות ‎+7.8% שתיהן בנפח מצומצם. בסקטור הטכסטיל נרשמו עליות נאות, דלתא גליל ‎+4.3%, דיסלנו ‎+6.9%, מקס ‎+6.6%, עים ‎+6.6%, עסק אופציה ‎+6.3%. ירידות נרשמו בכופר 1.9% – כאשר מרבית הסחורה בשטר בידי בטוחה, עליות שערים חדות בלטו במניות לכיש 1 ‎+10%, פוליגון ‎+9%, נחושתן ‎+10%, קליל 1 ‎+5.7%, אסותא ‎+6.1%, מן ‎+10%, אורדס ‎+8.8%. ירידות חדות למדי נרשמו בהוביקס 5 ‎-9.9%, קופל מכוניות בלבד, דנקור ‎-2.5% ונוספות. פעילות ערה וחיובית נמשכת במניות גני הדר זאת על רקע כלכלי סהור. ככל הידוע הצליחו מנהלי השקעות בחברה המרכזית לכי"ע לאסוף כמויות סחורה ניכרות בגני הדר תוך ציפיות שהתאמנו לשיפור ניכר ברווחיות החברה. מסתבר שלא תמיד מדובר רק בפעילות ספקולטיבית, לעיתים ישנן השלכות כלכליות מוצקות. רגיעה תוך עליות שערים נאות היו במניות סקטור הנמס שנשחקו בשבוע שעבר בכ-18% בממוצע. מנגד נמשכת פעילות ערה וספקולטיבית במניות חברת אלשל. הביקושים במסחר הרב צדדי תפסו הפעילות הבינוני במסחר הרגיל עודדו את הפעילים, המקורים שגורמי בורסה לקרבת כלל-פיא; בנק הפועלים ודיסקונט יעודדו פעילות חיובית מאופקת יותר מימים עברו.

בנק הספנות – רווח 1.4 מיליון שקל

הרווח הנקי למחצית הראשונה של 1987 הינו 1.4 מיליון שקל לעומת 400 אלף שקל בתקופה המקבילה אשתקד. התשואה נמו על ההון 14%, הרווח למניה 78.6% – פי 3 מאשתקד. היום לא יתקיימו מסחר במניות בנק הספנות.

איילון ויס.ב.ל – כישלונות

הנפקות חברת הביטוח איילון וחברת י.ס.ב.ל נכשלו בסוף השבוע שעבר. חברת איילון הצליחה למכור 30% מסך ההנפקה בלבד, חברת יסקל מכרה 90% משווי הנפקה שהיתה קטנה למדי בהיקפה הכוללת. בשבוע שעבר כתבנו במדור זה שצפויות הנפקות חסר כתוצאה ממצב המשבר במניות. ככל שנודע לכתבנו שוקלת גם חברת דיסקונט השקעות לדחות את מועד הנפקתה ולהמתין לתנאי שוק חיוביים יותר. ניתן להניח שבמידה והחולשה בבורסה תימשך, עשויים חלק מהחתומים למנוע מרבנן להנפיק עקב הסיכון שבלקליטת סחורה בהיקף משמעותי. חתמים אחרים כבר פנו לחברות העומדות בפני הנפקה בבקשה לדחות את מועד ההנפקה לזמנים בורסאים מעט טובים יותר. מיותר לציין שלגורמי ההתחתמות השונים במערכת הבנקאית, ומחוצה לה, ישנם רווחי הון נאים ביותר מעיסקי ההנפקות.

פיקדונות שיקליים – ירידה בריבית

בסוף השבוע ירדה ריבית הבנקים למפקידים גדולים בבאחוז החישוב שנתי, במערכת הבנקאית מצפים להמשך ירידת שערי הריבית בבאחוז נוסף בשבועות הקרובים. ירידות הריבית באה תוך ציפיות למדד של כ-1.3% לערך במדד הקרוב, ואולי אף מעט יותר, לקראת סוף השבוע יבוטלו חשבונות התמ"ם המקוקים יהלו פיקדונות הפק"מ על בסיס יומי. שינוי זה הינו טכני במהותו כלפי ציבור הלקוחות. הבנק הבינלאומי המשיך בחודשי הירידים לשפה הודיע על ריבית ריבית בפיקדונות השיקליים, מצב זה ימנע מלקוחות גדולים את הצורך לגלגל פריונות אתם למספר ימים ע"מ לקבל ריבית מעט גבוהה יותר. פיקדון תפ"ס של בין 10,000 ש"ח ויותר ועד לסך של 50,000 ש"ח מקבל כיום ריבית שנתית הנעה בין 11.5% (פועלים – בל"ל) ועד כ-12.5% (במזרחי הבינלאומי דיסקונט). פיקדונות גדולים של 150,000 ש"ח ויותר מקבלים כיום שיעור ריבית של כ-17% לערך. פיקדונות תפ"ס קטנים של 1000 ש"ח אינם כדאיים למפקידים בשל הריבית השנתית הנמוכה בשיעור כ-6% לערך. ריבית הפק"מ לשבוע הזה לריביות התפ"ס בשינויים קלים.

שוק המניות – ראוי מבט

קו התמיכה של שוק המניות החופשיות הפגין אתמול יציבות תוך עליות נאות וזאת קרוב מאוד לנקודת התמיכה הקודמת שהיתה במדד 124 לערך. מדד המניות החופשיות עמד בסוף השבוע על 126.69, אתמול עלה המדד והוא נע סביב כ-130 לערך. טכנאי בורסה שונים טוענים שברמת מדד המניות הנוכחי צפויה פריצה וזה כלפי מעלה עד למדד של כ-150 לערך. הירידות המתונות במניות באו ברמות מדד של 143 לערך. כבר בסוף השבוע שעבר קבענו במדור זה שמצפי תיקון טכני זה והוא אכן היה אתמול בשוק. בהתאם לגישה הכוללת נראה שהתיקון הטכני עשוי להימשך גם בימים הקרובים, ככל שנודע לכתבנו ממליצים יועצי בורסה להגדיל ברמות המחירים הנוכחיות את שיעור ההחזקה במניות, עד לפני זמן קצר יעצו מרבית המומחים לשמור על פרופורציות מניות בת 15% עד 25% לכל היותר, אתמול ובסוף השבוע נטו מרבית היועצים להמליץ על הגדלת נתח המניות בתיקי ההשקעות עד לכ-40%. חרף המבט הטכני החיובי ראוי לזכור שהבעיה המרכזית בשוק הנוכחי נשארה כמות הכסף שיופנה לכיוון הבורסה. בשלב הנוכחי של התיקון הטכני עשויה כמות כסף קטנה להספיק להגדיל עליות, בהמשך יזדקק השוק לכסף חדש במערכת לצורך המשך מגמה חיובית. גם הפטמסיטים הקבועים באחרונה בשוק, המקורבים לקונצרן כלל ולכוחנה, ממליצים להגדיל את פרופורציית המניות כנגד הצעים וירידות.

המסחר במשתנים – עליה נאה ‎+2.84%

זירת המסחר במשתנים סימלה שינוי חיובי ראשוני במגמת המסחר בשוק המניות. אתמול במהלך המסחר הסתבר למקורבים שוב שנתונים כלכליים חיוביים עדיין משחקים תפקיד בורסאי חשוב, ראיה לכך נמצאה במניות הפטרוכימיים שעלו כ-5% תוך מחזור גדול יחסית של 51,000 ע.נ. כזכור כתבנו במדור זה, הדבר התפרסם בעיתונים נוספים, שצפויים רווחים גדולים בחברת הפטרוכימיים שמהנה יתפרסם בקרוב. עליות שערים נאות למדי נרשמו במניות הבינלאומי 2280+5.5% ע.נ, כלל סחר 28800+5.75% ע.נ, עילית 1024+4% ע.נ. תוך פעילות מקורבים אינטנסיבית. בעילית סבע 1800+3.5% ע.נ, אלרן ע"ש 10400+4.25% ע.נ, כלל ישראל 16800+3.5% ע.נ. תוספות. הנפח הכספי היה סביר בהשוואה לימי מסחר קודמים בזירת המשתנים. הפעילות הכספית הבולטת ביותר הופיעה בדיסקונט השקעות 370 אלפי ש"ח והפטרוכימיים 358 אלפי ש"ח. מחזורי עיסקאות מצומצמים נרשמו גם השקעות, אי.די.בי. פיתוח, ים המלח, סופרסל, האלרן. במסחר הרב צדדי בשעות הצהריים נמשכה מגמת ביקושים כלפי מפטרוכימיים, דיסקונט השקעות. עיקר הביקושים כלפי בפטרוכימיים, דיסקונט השקעות, כלל ישראל, כלל תעשיות ותוספות. במניות הקשורות לקונצרן כלל כמו בנק גדול וכדומה לספק ביקושים תוך עליות מתונות. פעילות זו מעניינת שכן ככל הידוע מעוניינים בכלל במגמת בורסה חיובית שתאפשר גיוסי הון בחברות המסונפות לקונצרן.

מניות מובנות – מחירי שפל

במספר מניות נרשמו באחרונה מחירי שפל ותחתית מעניינים ביותר. לפנינו דוגמאות בביטוח כלכלי והבתמבר על שווי שוק מול הון עצמי ופערים כלכליים נוספים. ההון העצמי המתאם של דיסקונט השקעות הסתכם ב-139 מליון דולר, שווי השוק עמד על 102 מליון דולר לערך. באי.די.בי. פיתוח הסתכם ההון העצמי ב-300 מיליון דולר, מול שווי שוק של כ-255 מליון דולר. פר ההון העצמי בחברה המרכזית הסתכם ב-150 מליון דולר ושווי השוק הינו 98 מליון דולר בלבד. ההון העצמי בחברת אלקטרה למשל עומד על 18.2 מליון דולר מול שווי שוק בסך 14.5 מליון דולר בלבד. גם במניות דלק, הכשרת הישוב, כלל אלקטרוניקה, תוספות נרשמו פערים חיוביים לטובת ההון העצמי. מנגד בכי"ע כים המלח וסבע קיימים פערים ניכרים לרעת ההון העצמי בהשוואה מול שווי השוק. במניות המופיעות ברשימה זו נכללות רק חברות המוגדרות כבכירות ולפיכך להון העצמי ישנה משמעות חשובה. אין ספק שלאור נתונים אלה ונתונים כלכליים נוספים קיימת רמת שערים מוזלת.

* הכותב מנהל תיק השקעות.

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אוצ.ה.ת. ש	22000	4.0	-200	-.9	-4.0
הסנונות 0.1	1950	1651			-191
הסנונות א 0.5	1270 תב	5148	+70	+5.8	+8120
כללי לא בהסדר 1	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
פ.י.בי. 0.5	8570	3199	+275	+3.3	+6381
הבינלאומי 5.0	7550	924	+355	+4.9	+1265

כלולים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אידיבי רג 100.0	101950	332	+100	+.1	+494
אידיבי ב 100.0	102200	6.0	-1500	-1.5	-10.0
אידיבי בב א 2.0	617200				
אגוד 1שח	76000	101			-18.0
דיסקונט ב	133500	93.0	+3800	+2.9	+341
דיסקונט א	132000	81.0	+1700	+1.3	+342
דיסקונט שה ב	15250	5.0	+250	+1.7	+561
המזרחי ש	42200	701	+500	+1.2	+2723
המזרחי ם	42500	84.0	+800	+1.9	+380
הפועלים מבב	96000		-1000	-1.0	-7.6
הפועלים ש	69601	1107			-71.0
הפועלים ם	69200	182	+50	+.1	+171
כלל א 1ש"ח	— הפסקת מסחר —				
כלל שה 7	— הפסקת מסחר —				
כלל סמוק 100.0	44050	1370			+279
כלל שה 11	16450	185	-150	-.9	-432
מיבנק ומור 1.0	59030				
מיבנק ומור 5.0	29300	4.0	-500	-1.7	-4.0

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
ארנים 0.1	25600				
לאומי משכנתאו ש	9690 תב	78.0	+698	+7.8	+291
לאומי משכנתאו ם	9050	30.0	+51	+.6	+90.0
כרמל ש	5882	320	+280	+5.0	+417
כרמל שה 1	4017	54.0	+1		+19.0
בנין ב 5.0	— הפסקת מסחר —				
פיתוח ומשכ' 1שח	2385 תב	1145	+120	+5.3	+4912
משכן ב ש	3630	150			-44.0
עצמאות 0.1	20500		+300	+1.5	+15.0
טפחות מבב ש	23250				
טפחות רג ש	22900	38.0	+450	+2.0	+10.0
טפחות שה 1	10020				
טפחות שה 2	5205	9.0	+55	+1.1	+471
יעבור 1.0	3895	607			+404
יעבור 5.0	2224	1781	+1		+4876
מירב 1.0	8100 *	303	+580	+7.7	+1536
* ביצוע חלקי 96.90%					

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
שלוסר א 1שח	817 תב	3492	+46	+6.0	+20796
הקלאות מבב א	— לא נסחר —				
הקלאות מבב ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	12600	101	+600	+5.0	+406
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג1	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	995	865	+20	+2.1	+365
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	20000	21.0	+700	+3.6	+76.0
כלל ליסינג 0.5ב	18150	60.0	+600	+3.4	+75.0
כלל לסינג אג"ח	17350	15.0			-12.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
איתן ביטוח 1שח	150.0	4716			-4716
אורים 0.1	1229 תב	242	+99	+8.8	+889
אורים א 0.5	800	162	+1	+.1	+1138
בטוח משנה 1ש"ח	487	863	+21	+4.5	+725
בטוח משנה 5ש"ח	217	5000	+1	+.5	+2936
הדר 1שח	231	4576	+9	+4.1	+12457
הדר 5שח	193.0 תב	13900	+10.0	+5.5	+31751
הדר אופ 2	225	563			-750
הפניקס 0.1	711	2679			+1231
הפניקס 0.5	652 תב	1000	-72	-9.9	-2651
המשמר-הראל 1.0	5420	140	+120	+2.3	+288
המשמר-הראל 5.0	4320 תב	500	+220	+5.4	+708
מנורה 1.0	2095				
מנורה 5.0	1400	100			-100
סהר פיתוח ג	— הפסקת מסחר —				
סקוריטס 1שח	1111	200	+11	+1.0	+28.0
צור ש	283	3650	+7	+2.5	+2395
ציון מ"ד 1ש"ח	7375		-5	-.1	-5.0
ציון מ"ד 5ש"ח	2100	44.0	+100	+5.0	+490
הסנה 1שח	275	17690	+10	+3.8	+24775

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אינטרגאמא 1.0	3000	600	+133	+4.6	+465
אינטרגאמא 5.0	1059	1097	+79	+8.1	+1177
מגיד עזרא 1.0	955	1285	+45	+5.0	+6106
מגיד עזרא אופ 2	670	1800	-10	-1.5	-1322
כלל סחר אופ ד	305	11205	+10	+3.4	+28743
כלל סחר אגח 2	141.0	7573	+4.5	+3.3	+29088
קריסטל 1.0	820	2578			-1588
רסק 0.1	20450				
רסק 0.5	11880		+252	+2.0	+57.0
כלל סחר 1שח	389	8440	+14	+3.7	-5646
שופרסל ב 2.0	13315	82.0	+259	+2.0	+9.0
שופרסל ב 10.0	9830	139	+360	+3.8	+185

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אסותא מ"ד 1 ש"ח	350 תב	3350	+20	+6.1	+10850
הדאל 1.0	1960				
ספנות הספקה 1שח	715 תב	2512	+65	+10.0	+2857
ספנות הספקה 5שח	250	2629			-529
קידר 0.1	1189 תב	338	+69	+6.2	+1207
קידר 1.0	277	10535	-3	-1.1	-1271
מוטגי ערובה 1שח	2050	80.0	+75	+3.8	+78.0
מוטגי ערובה 5שח	1010	553	+19	+1.9	+317
קונטרסים 0.1	2280	68.0			-10.0
קונטרסים 0.5	1757 תב	150	+160	+10.0	+735
קופל מ"ד 1ש"ח	7932 מב		-418	-5.0	-150
רדק ג 0.1שח	2474	1437	+91	+3.8	+2495

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גלי זהר 1.0	— לא נסחר —				
גלי זהר 5.0	— לא נסחר —				
מלונות דן 1.0	1790 *	100	+142	+8.6	+950
* ביצוע חלקי 84.60%					
מלונות דן 5.0	1603	100	+0	+4.6	+295
חוף האלמוג 0.1	6950	160			-38.0
כבש 1שח	3188	45.5	+290	+10.0	+255
מלונות ירדן 1.0	2898 תב	20.0	+222	+8.3	+900

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אילנות 1שח	960	1206			-323
דטה מיכון 1.0	9900 תב	379	+900	+10.0	+450
ת.י.ל.ז. 1.0	— הפסקת מסחר —				
יעוא 1.0	4360	17.0			-17.0
כלל מחשבים 1.0	8400	66.0	+400	+5.0	+108
מ.ל.ל. 0.1ש"ח	13500	2.0			-2.0
מ.ל.ל. 0.5ש"ח	4370	218	+150	+3.6	+189
משוב 1.0	407	1000	+12	+3.0	+720
משוב אופ 1	330				-1840
ניקוב 1שח	1450	484	+20	+1.4	+223
ניקוב 5שח	820	1650	+20	+2.5	+2809
ניקוב אופ 2	3850 *	341	+200	+5.5	+119
* ביצוע חלקי 89.70%					
תים מחשבים 1.0	740	2860			-2310

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אורן מבנים 1.0	— הפסקת מסחר —				
אורן מבנים 5.0	— הפסקת מסחר —				
אזורים אופ 1	770	3500	+29	+3.9	+4197
אזורים אגח 3	150.5 תב	29400	+13.5	+9.9	+183199
אילנד 1.0	348	3821			-731
אל-רוב 1.0	347 *	2292	+32	+10.2	+10368
* ביצוע חלקי 91.60%					
אפריקה 0.1שח	45450	60.0	+400	+.9	+32.0
אפריקה 1שח	37600	212			-21.0
אפריקה אופ 5	28600	38.0			-30.0
ארזים 1.0	4460	170	+100	+2.3	+330
אילדן 1שח	3230	295	+35	+1.1	+249
אילדן 5שח	2530	1000	+70	+2.9	+1274
בן-יקר גת 1.0	6500 תב	49.0	+500	+8.3	+220
ברנובינ 1שח	3086 *	100	+186	+6.4	+280
* ביצוע חלקי 83.40%					
ברנובינ 5שח	2369 תב	328	+130	+5.8	+213
דנקור 1.0	5970 *	300	-150	-2.5	-1220
* ביצוע חלקי 71.40%					
דרוקר 1.0	— הפסקת מסחר —				
דרוקר 5.0	— הפסקת מסחר —				
דרעד 1שח	171.5 תב	6822	+15.5	+9.9	+26400
דרעד 5שח	131.5	8684			-3721
המכלול 1.0	990	254	+40	+4.2	+601
המכלול 5.0	740 תב	328	+40	+5.7	+630
ה.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ה.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
כלכלית י-ם 1שח	288	14714			-4744
כלכלית ים אופ 1	141.0	28352			-9552
גב-ים 0.1	4300 תב	3238	+220	+5.4	+6212
גב-ים 0.5	3786	414	+110	+3.0	+464
ישפרו 1שח	3820 תב	1405	+320	+9.1	+1624
ישראלום 1.0	1197	1075	+50	+4.4	+2175
ישרום 1ש"ח	18877 תב	152	+1000	+5.6	+194
כן פיתוח 1.0	10910		+500	+4.8	+91.0
לומיר 1.0	— הפסקת מסחר —				
לומיר 5.0	— הפסקת מסחר —				
מ.ת.ב. 1.0	— לא נסחר —				
מ.ת.ב. אופ 2	— לא נסחר —				
מ.ת.ב. אגח א	— לא נסחר —				
מגורי בניה 1.0	— לא נסחר —				
מישאל 5שח	306	5872	+14	+4.8	+14373
מישאל אופ' (1)	160.0	4755	+10.0	+6.7	+2243
מגרב 5.0	1785	184	-5	-.3	-49.0
מר-לו 1.0	707	865	+27	+4.0	+755
לינשטין 1.0	415	760			-559
לינשטין 5.0	207	15242			+7962
ליפשיץ 1שח	440 תב	6560	+25	+6.0	+7436
ליפשיץ 5שח	292	400	+12	+4.3	+132
ליפשיץ אופ' (1)	156.5	34687			-18704
נאות אביב 0.5	5249	337	+200	+4.0	+700
נכסי אזורים 1שח	308	3545	+2	+.7	+1875
סהר החזקות 1.0	— הפסקת מסחר —				
סהר החזקות 5.0	— הפסקת מסחר —				
סוף 1.0	5952 *	1850	-420	-6.6	-361
* ביצוע חלקי 90.00%					
סוף 5.0	6300	50.0	+201	+3.3	+157
עמר ופלנ 1.0	375	1600	+15	+4.2	+3376
עיר 3.0	1730	3711			-216
קיסריה 0.1	3500	58.0			-37.0
קיסריה 0.5	1585	1010			-680
רונובין 1שח	— הפסקת מסחר —				
רונובין 5שח	— הפסקת מסחר —				
רונובין אופ 2	— הפסקת מסחר —				
רונובין אגח א	— הפסקת מסחר —				
רסקו מבנה	3800 תב	100	+280	+8.0	+60.0
רסקו רג	3110	211			-14.0
אזורים 1שח	1056	3009	+41	+4.0	+1985
נכסים ובנין 1.0	3110	1606	+117	+3.9	+2035
השקעות הישוב 1.0	61535	24.0	+1792	+3.0	+11.0
כלל בנין 1.0	657	1774	+22	+3.5	+150

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	2970	250	+110	+3.9	+528
מטעי הדר 0.5	2695				
מהדרין 1שח	6300	191			+153
מהדרין אופ 1	5990	182			-698
נכסי הדרים 1.0	1727	935	+17	+1.0	+1257
פריאור 5שח	2395	520	-40	-1.6	-428
שה-דר 0.1שח	1476	682	+1	+.1	+940
שה-דר אופ א	822 *	544	+65	+8.6	+1602
* ביצוע חלקי 90.90%					

תעשייה

מזון ומבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אסמא 1.0	1455 *	500	+65	+4.7	+3143
* ביצוע חלקי 73.30%					
גולדפרוסט 1שח	2827 *	613	+136	+5.1	+1278
* ביצוע חלקי 93.10%					
גולדפרוסט 5שח	1911	90.0	+55	+3.0	+845
דובק מב ש	5810	1242	+150	+2.7	+1592
דובק מב מ	5810	840	+150	+2.7	+1340
וולכל 1.0	850				
וולכל 5.0	640		+10	+1.6	+120
פרי-הו 1.0	— הפסקת מסחר —				
פרי-הו 5.0	— הפסקת מסחר —				
טמפו בירה 1.0	— הפסקת מסחר —				
טמפו בירה 5.0	— הפסקת מסחר —				
יבוור 1שח	1301 תב	1521	+76	+6.2	+1895
יבוור א 5שח	650	633			-333
יבוור אופ 2	574	8.0	-6	-1.0	-8.0
מן 1שח	632	1358			-392
מן 5שח	407 *	3146	+37	+10.0	+5540
* ביצוע חלקי 78.10%					

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כמפרוסט 1ש"ח	14580	50.0	+420	+3.0	+95.0
עסים ב 5שח	398	3168	+1	+.3	+435
שלמה אנגל 1.0	3130	79.0	+80	+2.6	+546
שמן מבטל א' ש'	2160 *	1284	+140	+6.9	+2828
* ביצוע חלקי 92.10%					
עלית 0.1	17230	78.0	+761	+4.6	+28.0

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אריגר 1ש"ח	565	1434	+15	+2.7	+2756
אריגר אופציה (1)	335	1828	+20	+6.4	+19662
אריגר אג"ח	110.5	9000	+2.0	+1.8	+45765
אופים 1.0	850	1135	+3	+.4	+1660
אופנת ברוך 1 שח	515	676	+13	+2.6	+2654
אופנת ברוך 5 שח	370	1150	+10	+2.8	+1450
אופנת ברוך אופא	385	450			-500
ארגמן רג ש	15050 תב	313	+1000	+7.1	+1116
דלתא-גליל 1.0	2210	177	+90	+4.3	+1190
דלתא-גליל א 5.0	1870	500	+70	+3.9	+461
מכוניות מאוחר 1.	1789	156	+77	+4.5	+516
מכוניות מאוחר 5.	1000	150	+41	+4.3	+1245
דיסלנו 1.0	342 תב	3200	+22	+6.9	+4949
דיסלנו 5.0	285	1450	+10	+3.6	+650
וורדינון 1.0	6150	65.0	+230	+3.9	+134
זיקית 1שח	2150	988			-41.0
זיקית 5שח	1632	349	+12	+.7	+586
זיקית אופ כר ב	1060	650	+50	+5.0	+697
כופר מ"ד 1ש"ח	363	8946	-7	-1.9	-10325
כופר אופ' (1)	228	2337	-6	-2.6	-2487
לודזיה 0.1	3120 *	50.0	+120	+4.0	+733
* ביצוע חלקי 50.00%					
לודזיה 0.4	2580	431	+80	+3.2	+441
ליגת 1שח	280	7258	+9	+3.3	+10435
מיס גליקו 1.0	— לא נסחר —				
מקס 0.1	5500 תב	732	+340	+6.6	+793
מקס 0.5	2980	285	+130	+4.6	+785
עים 1.0	486 תב	3211	+30	+6.6	+7387
עים 5.0	256	379	+9	+3.6	+1721
עים אופציה (1)	229	6527			-7958
עים אג"ח להמרה	113.0	3600	-5	-.4	-600
עסק 1.0	324	5045			-2938
עסק אופ 1	186.0	10500	+11.0	+6.3	+24401
פולגת א 1שח	1550	422	-13	-.8	-322
פוליגון א 0.5	10250 תב	443	+850	+9.0	+1165
פרגור מ"ד 1ש"ח	720	750	+22	+3.2	+2325
גיבור-סבריה	11630	343	+550	+5.0	+1052
תעש רוגוזין 1.0	2550	813			-415
פולגת ב 1שח	971	1533	+42	+4.5	+1958

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אקסטגן 5.0	— לא נסחר —				
אורדן 10ש"ח	8380	84.0			-6.0
אורדן 50ש"ח	7660		+70	+.9	+5.0
אלקוית 1.0	6600				
אלקוית 5.0	5450				
כבלים ש	450 תב	33500	+34	+8.2	+48506
התכוף 1.0	7000 תב	32.0	+350	+5.3	+21.0
התכוף 5.0	4279	130	+5	+.1	+296
התכוף אופ	4580 תב	327	+500	+12.5	+460
דיקה 1.0	3811		+161	+4.4	+39.0
דיקה 5.0	1700	50.0	-1	-.1	-355
קונסאות פה 1ש"ח	4380	3200	+170	+4.0	+6527
קונסאות פה 5ש"ח	4085	603	+100	+2.5	+1514
מתכת טרום 1.0	213 תב	22297	+19	+9.8	+22785
כבלי ציון 1.0	2730	727	-20	-.7	-611
כבלי ציון 5.0	1322	2295			-354
כבלי ציון אופ 3	725 *	2294	+25	+3.6	+1595
* ביצוע חלקי 97.80%					
מורגן 1.0	— לא נסחר —				
מתכת קרמני 1 שח	316	6449			-8308
מתכת קרמני 5 שח	196.0	8180	+9.0	+4.8	+12433
נחושתן 0.1	38500 תב	15.0	+3500	+10.0	+25.0
נחושתן 0.5	14700 תב	56.0	-1600	-9.8	-56.0
פקר פלדה 1.0	2865	264	+105	+3.8	+749
קינג 1.0	897	250	-18	-2.0	-490
קינג 5.0	572	100			-100
קליל 1.0	2505 תב	1301	+135	+5.7	+2434
קליל 5.0	2030	408			+92.0
קליל אופ	1128	1412			-1494
קליל אגח	116.5	10200			-9900
[illegible] 5.0	10340	193	+450	+4.6	+250
תעשיות לכיש 1.0	1177 תב	280	+107	+10.0	+200
תעשיות לכיש 5.0	680	171			-171

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אלקו 0.1	8779 *	40.0	+250	+2.9	+114
* ביצוע חלקי 67.80%					
אלקו 0.25 ש	4600	405	+101	+2.2	+323
אלקו 0.25 מ	4630				
אלקטרה 0.1שח	1941 תב	2448	+100	+5.4	+3568
אלקטרה א 0.5שח	1520	3525	+65	+4.5	+7631
אלקטרה אופ 5	1291 תב	1350	+120	+10.3	+1800
אלקטרה אגח 3	158.5	24487	+5.0	+3.4	+58205
אורית 0.02שח	— הפסקת מסחר —				
כלל תעש אלקטרו	2310	2850	+70	+3.1	+4440
ספקטרוניקס 1.0	1430	512	+40	+2.9	+283
ספקטרוניקס 5.0	1165	1416			-469
פילטרונור 1שח	675	380	+10	+1.5	+189
פילטרונור 5שח	502	2050			-715
ביקלון 1שח	2070 *	100	+19	+.9	+888
* ביצוע חלקי 55.00%					
ביקלון 5שח	1232	350	-1	-.1	-267
קבנסטין אלקטר 1.	6995				
קבנסטין אלקטר 5.	4050	50.0			-12.0
ת.א.ת. מ"ך 1ש"ח	1360 *	407	+30	+2.3	+335
* ביצוע חלקי 98.11%					
ת.א.ת. מ"ך 5ש"ח	727	969	+1	+.1	+969
ת.א.ת. אופ 1	18400	12.0	+300	+1.7	+13.0
תדיראן 1שח	780	1735	+10	+1.3	+2250
אלביט 3.0	429512	5.0	+10476	+2.5	+3.0
אלרון 5.0	564478	3.0	+5386	+1.5	+5.0

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
א.ב.כללבנין 1שח	195.0	12000	+4.0	+2.1	+17864
א.ב. בנין אופ א	740	1415	+51	+7.4	+1961
א.ב.בנין אגח א	131.0	9000			+1000
אקרשטיין 1שח	659	1757	+6	+.9	+707
אקרשטיין 5שח	424	3121	+8	+1.9	+8770
אקרשטיין אופ א	600	3118	+10	+1.7	+5332
אקרשטיין אג"ח 1	136.0	21716	+3.0	+2.3	+102984
בר-סון 1.0	1369	390	+46	+3.5	+278
בר-סון 5.0	750	1308			-49.0
טרומאבטס 1.0	9400				-21.9
טרומאבטס 5.0	4368 תב	173	+397	+10.0	+102
מ.ל.ת. 1.0	1015 *	650	+25	+2.5	+534
* ביצוע חלקי 95.10%					
מ.ל.ת. 5.0	736	125	+35	+5.0	+461
מודל השק 1שח	597 תב	3099	+54	+9.9	+6862
מואזיקה ולפמן 1	— לא נסחר —				
מואזיקה ולפמן 5	14500	4.6	-449	-3.0	-4.6

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אגן 5.0	1585	244			-171
אליאגם ב 200.0	2401	230	+81	+3.5	+696
גל תעשיות 1.0	865	44.0			-44.0
גל תעשיות 5.0	687	296			-296

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
דיסקונט 1.0	2438	50.0	+45	+1.9	+150
דיסקנט 0.1	3999	451	-1		-583
דיסקנט 0.5	1760	3786	-60	-3.3	-3786
חיפה כמיקל 10.0	900	8687	+30	+3.5	+15570
לימסקי 1.0	2960 תב	128	+200	+7.3	+318
מקסימה 1.0	8049				-15.0
מקסימה 5.0	5858	17.0	+88	+1.0	+18.0
נקה 1שח	6500	318	+300	+5.0	+248
סנו 1.0	24300	10.0	+600	+2.5	+10.0
סנו 5.0	20600	6.0	+900	+4.6	+36.0
פריקלאס 1שח	501	12718	+21	+4.4	+43377
פריקלאס אופ 1	191.0	11260	+1.0	+.5	+6038
קרם מ"ד 1ש"ח	4918	260			-60.0
ת.ב.ל. 1.0	2010	310	+60	+3.1	+368
ת.ב.ל. 5.0	1671	441	+20	+1.2	+283
תיא 5ש"ח	4630	658	+180	+4.0	+1031
פרוטארום 10.0	37000	100	+700	+1.9	+42.8
תרז א 5.0	10300	71.0	+402	+4.1	+65.0
מבע 0.01 ש"ח	14500	654	+650	+4.8	+787
ים המלח 1שח	2724	1385	+27	+1.0	-281
פטרוכימיים 10.0	692	6839	+45	+7.0	+15604

עץ ומוצרי נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כתר 1שח	255	10880	+11	+4.5	+20245
רפרין 1.0	9681	140	+80	+.8	+135
רפרין 5.0	5580	283	+44	+.8	+283
תבג. 1.0	9219	123	+228	+2.4	+110
יאה 1שח	1536	170			-87.0
כמוזה					
לבידי אשקלון 1.	580	4148	+14	+2.5	+8210
מולט ב 0.5	52681	61.0	+1300	+2.5	+47.0
סקאנדיה 1.0	5180	55.0	+81	+2.6	+153
רים 0.1	462 תב	2628	+42	+10.0	+870
רים 0.4	279 תב	3780	+19	+7.3	+7867
תעל ב 0.2	15700	112	+700	+4.7	+368
מפעלי נייר 10.0	583250	15.0	+13115	+3.5	+17.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אבריג 1.0	419	2863	+10	+2.4	+3178
אבריג 5.0	202	3751	+6	+3.1	+1916
המיסה יד 1שח	3380	108			-108
ה.גבולק 1שח	1650	102	+50	+3.1	+278
ה.גבולק 5שח	1165	223			-325

השקעות תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כור בב 1.0	11760	244	-182	-1.5	-209
מרכזית ב 0.1	11034	128	+295	+2.8	-78.0
כלל תעשיות 1 שח	230	69572	+10	+4.6	+83212

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אמיקר ש	7799	46.0			-78.0
אינקובה 1שח	74.0	25251			-10560
אלגר ע"ש 1ש"ח	1608 תב	741	+140	+9.6	+1296
אמישר בב 1.0	1188	301	+22	+1.9	+130
אפיק 1.0	— לא נסחר —				
אפיק 5.0	— לא נסחר —				
גולת השקעות 1שח	1140 תב	500	+80	+7.6	+1000
גולת אופ' (1)	810	104	-8	-1.0	-86.0
גולת אג"ח	102.5	6000			+17200
דנבאר 1ש"ח	765	458	+25	+3.4	+1401
דנבאר 5ש"ח	564	2155			-257
החברה לישראל 1שח	4570 תב	3830	+270	+6.3	+15620
החברה לישראל 5שח	4360	3146	+160	+3.8	+4631
הלפמן 0.1	— הפסקת מסחר —				
הלפמן 1.0 ש	22000	141	+895	+4.2	+188
אמסא א 0.5	24450 תב	116	+2200	+9.9	+186
פועלים השק 1ש"ח	900	6090	+22	+2.5	+11717
מזרחי השק ש	32000	39.0			-34.0
כור השק אגח 124	13195		-6	-.1	-10.0
הדרן כ"ד 1ש"ח	2202	85.0	+2	+.1	+20.0
הדרן כ"ד 5ש"ח	1365	200	+50	+3.8	+1600
יעום 1ש"ח	244	17330			-1347
יעוא ש	13000	99.0			-99.0
ירדן א 0.1	1700	66.0	+50	+3.0	+902
כלל ישראל 50.0	1215		+26	+2.2	+294
לנדיק 1שח	1701 קז		+81	+5.0	+1333
לנדיק 5שח	775 קז		+37	+5.0	+5412
מגור 1שח	505	1495			+890
מגור א 5שח	416	81.0			-81.0
מגור אופ ב	239	800			-6047
מגור אג"ח 1	119.5		+2.0	+1.7	+15000
עוז השק ב 0.1	3520	36.0	+120	+3.5	+50.0
עוז השק ב 0.5	1950	25.0	+50	+2.6	+128
פנה א 0.1	7698	29.0	+151	+2.0	+109
פנה 0.5	5790	245	+240	+4.3	+737
פרין ב 0.2שח	14200	527	+468	+3.4	+403
קרדן 1שח	101.0 תב	23837	+5.0	+5.2	+28713
קרדן 5שח	76.0 תב	20678	+4.0	+5.6	+30003
קרדן אופציה (1)	54.0	48113			-9821
קרדן אג"ח	100.5	72540	+1.0	+1.0	+100500
אידיבי פתוח 2.0	9560	297	-344	-3.7	+602
אלרן ע"ש 1ש"ח	1068	2133	+68	+6.8	+3575
דיסקונט השק ש	2480	3414	+101	+4.4	+5276
כלל ישראל 10.0	1212	3273	+57	+4.9	+5874
פז השק ש	3150	315	+150	+5.0	+165

נסחרות במט"ח

בזית ב — הפסקת מסחר —

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
דלק חיפושים 0.1	4051 תב	284	+200	+5.2	+398
דלק חיפושים 0.5	2600 תב	534	+130	+5.3	+519
דלק נפט אופ 2	1850 תב	1449	+160	+9.6	+2020
פז חיפושי נפט	27500	112	+600	+2.2	+77.0
י.ג.א.ל. 5.0	505	16154	+20	+4.1	+41012
ב.נ.ג. 1.0	5470	123	+200	+3.8	+121
ב.נ.ג. 5.0	2670 תב	520	+160	+6.4	+998
פראויל ב 0.03שח	6000	89.0			-93.0
נפטא ש	2290000	2.0			

רשימה מקבילה

מסחר ושרותים, מלונאות ומחשבים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גני הדר 1ש"ח	172.5	18200	+8.5	+5.2	+69268
גני הדר אופ (1)	115.0	17300	+5.0	+4.6	+38440
רשף כ"ד 1ש"ח	798	1548			-1053
תבל כ"ד 1ש"ח	400 תב	2661	+20	+5.3	+2930
בינוי חקלאות					
אבנעים 1ש"ח	5985	127			-148
תעשיה					
אלקול 1שח	168.0	2247	+8.0	+5.0	+9805
אלקול אופ' (1)	72.0 תב	7700	+5.0	+7.5	+47804
גולן 1ש"ח	660	500			-500
מאגרי כבוגלוגיה	138.0 תב	7095	+10.5	+8.2	+10336
מן-רון 1ש"ח	480	1194			+684

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5515.11	5496.67
אבוקה	533.65	523.34
אגוז	253.43	248.58
אדיר	1684.69	1651.76
אדום	2719.53	2666.44
אופיר	1959.72	1921.83
אור	451.33	442.02
אורנן	149.98	147.01
אורלי	276.99	274.73
אורן	807.47	791.96
אייל	3933.01	3857.45
איריס	5572.09	5450.47
איתן	—	—
אלון	608.62	596.12
אלמוג	—	—
אנליסט	103.75	101.92
ארז	—	—
אש	176.46	172.59
אשל	182.75	179.20
אתרוג	251.81	249.44
בדולח	2661.73	2610.79
ברוש	558.19	547.52
ברק	552.30	541.62
בריכת	314.19	308.11
גביש	1582.26	1551.76
גבע	1107.57	1091.54
גורן	—	—
גיא	10135.16	9984.96
גיל	3388.94	3326.50
גלית	627.99	620.41
דובדבן	407.42	403.42

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
דוכיפת	—	—
דולב	246.81	241.72
דורון	1530.00	1502.22
דוגל	268.90	263.61
דליה	589.18	578.65
דרור	375.53	368.82
דקל	448.22	439.76
הדס	418.01	414.20
הדר	541.28	531.93
הגית	2770.68	2712.15
זהר	20892.80	20589.04
זיו	19412.70	19132.18
זכיר	—	—
זהבה	—	—
חלומית	135.52	134.94
חלבים*	215.89	211.73
חן	—	—
טופז	1481.40	1449.63
טל	6176.55	6138.22
יגאל	—	—
יהלום	2498.62	2450.53
יעודות	405.05	401.26
יערה	—	—
כוכב	—	—
כחל	—	—
כלנית	648.61	637.08
כנפית	263.64	261.08
כרמל	151.81	148.77
כתר	1219.63	1195.88
להב	4859.36	4768.79
למשקיע	122929.42	120927.21

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
למיד	437.27	428.74
לקס	1854.77	1817.88
לשם	354.75	347.85
מגשר	1290.77	1266.16
מבטח	3788.20	3753.86
מגד	261.15	257.37
מגדן	3703.38	3669.24
מגל	—	—
מור	2007.95	1979.32
מורן	934.64	925.95
מטה	26602.44	26167.46
מימד	1002.17	982.93
מעין	4748.99	4659.02
מעיין*	765.52	751.80
מקשה	356.43	353.01
מרגלית	1512.60	1485.06
מרווה	119.02	118.63
מרום	1292.46	1268.20
נוגה	28844.34	28436.71
נסיך	329.99	327.75
נטע	516.75	506.39
נילי	6686.03	6595.19
נבוך	674.84	662.51
סגלה	139.39	136.64
סלע	351.00	344.18
סנונית	—	—
ספיר	—	—
סייף*	186.63	185.70
עדיף	—	—
עידית	839.66	825.62

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
עדן	487.68	480.64
עופר*	1293.66	1266.99
עוגן	2606.20	2585.63
עמוס	—	—
עינת	158.26	155.69
ערוגה	1758.19	1704.81
צבר	—	—
צופית	—	—
צוק	125.15	122.46
צמיד	1087.24	1065.11
צמרת	554.25	546.42
צפרה	1096.95	1065.25
קלע	2384.86	2372.97
קשת	19115.61	18960.34
רימון	127.65	127.40
רקפת	820.59	807.18
רשף	—	—
שביט	—	—
שחם	344.65	336.77
שירה	458.58	455.41
שמיר	391.35	385.74
שנהב	880.90	868.59
שסק	947.21	924.56
שקד	184.84	181.24
תאנה	268.22	257.94
תדהר	589.18	587.10
תירוש	527.35	528.99
תמר	230.53	226.22
תפוח	191.22	189.97
תרשיש*	1483.99	1455.14
תשרי	509.90	508.12

הלוח הכללי

דירות למכירה — דירות בשכ"ר — עסקים — הצעות עבודה — ביקוש עבודה — מכוניות — רהיטים — מקררים — הלוואות — ריפוי והרדיה — אופנועים וקטנועים — מכירות — רוצים לקנות — הודעות — פוליש ונקיון — ציפוי אמבטיות — קיט ונופש — נרשמו לנישואין — הכרויות — דירות גאות — שוק המציאות — ירושלים — מכוניות — ריפוי והרדיה

למשרד מסחר אדריכלים בירושלים דרושים אדריכלים מוסמכי 1987/1986 לקביעת ראיון לטלפון 02-221471

עיריית חדרה דרוש מרכז/ת מע"ש במחלקת שרותי רווחה. דרישות המשרה: בוגר ת ביה"ס תיכון עם תעודת בגרות, או בוגר ביה"ס מקצועי ונסיון מעשי של שנתיים בהדרכה לפחות, במע"ש או בתחום דומה דירוג בתחום לכשירים. שעור המשרה: 100%. לקבלת פרטים נא לפנות ליחידת המנגנון בעירית חדרה טלפון 063-28305. המועד אחרון להגשת מועמדויות 14.8.87. אינג' יחזקאל קהלני, ראש העיר

בנק הפועלים ובל"ל חתמו עם סולל בונה הסכם מימוש נכסים הקטנת החוב ומסגרת מימון

עד 26% מהשליטה על „אבן וסיד" ניתנו כבטחון אחרון. חברת העובדים שהיא צד להסכם תזרים לקונצרן 25 מיליון דולר כהון עצמי תמורת התחייבות שהשכר לא יעלה עד סוף 1988 אלא בצמוד לגידול תפוקה.

מאת מוריה אבנימלך ודני גוב

בנק הפועלים בנק לאומי סולל בונה וחברת העובדים חתמו ביום חמישי בלילה על הסכם לפיו תעביר סולל בונה לבנקים נכסים בשווי של 100 מיליון דולר, תמורת הקטנת חובת הקונצרן לבנקים ב־80 מיליון דולר והעמדת הון חוזר של 20 מיליון דולר. לבנק הפועלים 80% בהסדר ואילו לבנק לאומי 20% ממנו.

הנכסים שיעביר הקונצרן לבנקים הם בעיקר נכסים קרקעיים שהיו בבעלות סולל בונה, חברת השקעות אבן וסיד ותרות. סולל בונה מעריך נכסים אלו ב־120 מיליון דולר. כבטחון אחרון, למקרה שיתברר כי הנכסים הקרקעיים לא יספיקו לכיסוי מלוא הסכום, יוכלו הבנקים להעביר לבעלותם עד 26% מתוך הבת "אבן וסיד".

ל„דבר" נודע כי בנק לאומי דרש בשלבים המוקדמים של המשא ומתן לכלול גם את אבן וסיד הריווחית בנכסים שיעביר אליו הקונצרן. לבנקים יש שיעבודים על ניכסי אבן וסיד ולפיכך השתכנע בנק לאומי לוותר על העברת נכס שתפגע בניהול השוטף של סולל בונה. לעומת זאת, נכלל בניין ההנהלה של סולל בונה ברחוב אלנבי 111 בין הנכסים שיועברו לשליטת הבנקים וסולל בונה תשכור מהם את הבניין.

חברת העובדים שהינה צד להסכם תעמיד לרשות סולל בונה 25 מיליון דולר כהון עצמי לאחר שקיבלה את אישור האוצר לפדיון מוקדם של מניות בנק הפועלים שברשותה, כפי שגם עשתה בהזרמה הקודמת לסולל בונה. סולל בונה התחייבה שלא להעלות את שכר העובדים עד סוף 1988 אלא כנגד גידול תפוקה ביחידה הבודדת. יצויין כי שכר עובדי סולל בונה אינו מגיע עדיין לרמתו ביולי 1985, ערב התכנית הכלכלית.

ההסדר שנחתם בסוף השבוע הינו הסדר משלים לתכנית ההבראה שנחתמה בין ממשלת ישראל חברת העובדים סולל בונה והבנקים בספטמבר 1986. ההסדר מיועד להביא לאיזון תפעולי באפשרו לקונצרן להקטין את מצבת התחייבויות ולחסוך 800 אלף דולר לחודש בעלויות מימון. כן מבטיח ההסדר את ההון החוזר הדרוש למימון סדיר של הפעילות השוטפת.

מימוש הנכסים בבעלות סו"ב ובנותיה בשווי של כ־100 מיליון דולר מכוח הסכם זה הוא בנוסף לנכסים בשווי של יותר מ־120 מיליון דולר, ביניהם חברת ריור, שמומשו עד תום שנת 1986.

לפי ההסדר החדש תמשיך חברת "אבן וסיד" להוות חלק אינטגרלי מתשלובת סו"ב. בין השאר נבחנת אפשרות במסגרת הסדר הארגון מחדש של מבנה ההון של סו"ב, שיצורף שותף פיננסי ל"אבן וסיד" אם באמצעות הנפקה ואם על ידי מימוש חלקי של החברה. בכל מקרה, נמסר מסו"ב ההסדר יהיה כזה שתובטח שליטת סו"ב בבעלות ובניהול של "אבן וסיד".

בהמשך להסדר סוכם שבנק לאומי עשוי להצטרף לעסקת רכישת חברת "דיור ב.פ.", אשר נרכשה על ידי בנק הפועלים בסוף אשתקד.

מסו"ב נמסר כי עד להשלמת ההתארגנות צפויה פרישתם של עוד למעלה מ־1,000 עובדים קבועים בעיקר מתחומי המנהל והשירותים לאחר שמאז הפעלת תכנית ההבראה לפני כשנה פרשו כבר כ־4,000 עובדים קבועים.

מרבית הפורשים בשלב זה יהיו עובדי מטה בעוד בשלבים הקודמים פרשו בעיקר עובדי שורה.

עם החתימה על ההסדר המשלים והשלמת ההסדרים בין חברת העובדים, בנק ישראל והאוצר על הזרמת ההון הדרוש למימוש הפרישה, ניתן, כך אומרים בסו"ב, להשלים את המהלכים שיביאו את הקונצרן לאיזון תפעולי עד סוף השנה.

הנתונים החצי שנתיים מורים על קבלת פרוייקטים חדשים ב־100 מיליון דולר השנה, גידול בשעור של 15% בהשוואה לאשתקד. מדובר בפרוייקטים של בנייה למגורים, עבודות תשתית ופרוייקטים ציבוריים.

לפי הנתונים הנוכחיים מגיע היקף העבודות של הקונצרן בארץ לכדי 300 מיליון דולר.

מפעלי ים המלח מייצאים אשלג לשוק ההודי

החברה משווקת גם למאלזיה ואינדונזיה

מאת דני גוב

מפעלי ים המלח מנסים בימים אלה לחזק את חדירתם לשוק ההודי הקשה. בחודשים האחרונים הצליחה החברה להחדיר לשוק ההודי 20 אלף טונות אשלג. החברה החליטה לחשוף את העיסקה עם הודו, למרות החרם הערבי והחשש ההודי, בהנחה שהפרסום עשוי להועיל להמשך העסקים עם הודו.

מנכ"ל מפעלי ים המלח, אריה שחר, אומר כי החליט לחשוף את העיסקה בכוונה לשבור את הטאבו על יצוא ישראלי לשם. לדבריו החדירה לשוק ההודי קשה מאחר הודו היא אחת המדינות המקפידות במיוחד על הוראות החרם הערבי. הסיבה להקפדה זו נובעת מהעובדה, שרוב היצוא של הודו מיועד למדינות ערב ולכן גורל חששה מהחרם הערבי.

לדברי שחר, יש לישראל יתרון יחסי בשוק ההודי בשל מרחק ההובלה הקצר וקיסון העלויות ללקוחות ההודיים בשל כך. כושר התחרות שישראל בשוק זה טוב יותר מספקיות אחרות בשל המרחק הקצר יותר מישראל על פני ספקיות אחרות מאירופה או קנדה.

לדברי שחר המפעלים מוכרים מתוצרתם גם לאינדונזיה ומאלזיה, מדינות שאינן מקיימות יחסים עם ישראל. אך כיום מסתמנת ירידה מסוימת בפעילות במדינות אלה בשל כניסה של ירדן כספקית לשוק האשלג. המדינות שאינן מקיימות קשרים עם ישראל מעדיפות לרכוש ממדינות כמו ירדן על פני רכישה בישראל.

שחר מציין כי צינורות השיווק של ישראל באינדונזיה למשל ממשיכים להתקיים אך מדינה זו קיבלה באחרונה אשראי נוח מקנדה המיועד לרכישת אשלג קנדי, כך שנוכח יתרון כזה קשה למפעלי ים המלח להתמודד.

שינויים באגף המו"פ בסאיטקס

האגף עם 280 עובדים חולק לשנים-פיתוח ושיווק ומחקר וקידום טכנולוגי

מאת דני גוב

שינויים משמעותיים מבוצעים בימים אלה באגף המחקר והפיתוח של סאיטקס. על ביצוע השינויים אחראי נשיא החברה אפי אראזי. אגף המו"פ בחברה מונה 280 איש והוא חולק כך - חלק אחד יעסוק בפיתוח מוצרים הנמצאים בייצור או הקרובים לייצור ושיווק שוטף. לסאיטקס אגף משרדי שיווק מכירות ושרות בארה"ב, אירופה ויפן. השני יתרכז במחקר וקידום טכנולוגי.

גדעון רוזנפלד יהיה אחראי למו"פ הטכנולוגי, פעילות המרכזת בין השאר חדשנות בנושא עיבוד תמונות וגרפיקה.

סאיטקס טוענת לסיום מוצלח של פיתוח הדור החדש של מוצרי הדפוס בביצועו של רוזנפלד. מדובר במוצרים התורמים כבר כיום לנתח הולך וגדל ממכירות החברה.

מסיכומי שבעת החודשים הראשונים של השנה

הקרנות המתמחות במניות עדיין מניבות התשואה הגבוהה ביותר

מאת מאיר תרמור

מסיכומי ביצועי קרנות הנאמנות בשבעת החודשים הראשונים של השנה עולה, כי הקרנות המתמחות בהשקעה במניות הן עדיין המובילות, למרות התשואה הדלה בחודשים האחרונים.

12 קרנות נאמנות המתמחות במניות הניבו תשואה של יותר מ־30% בשבעת החודשים הראשונים של השנה, מתוך 21 קרנות בקבוצה זו, כלומר תשואה ריאלית של 20% ויותר. בקבוצה זו שבה 21 קרנות, רוב יתר הקרנות הניבו תשואה של יותר מ־20%, רק אחת הניבה פחות משיעור זה.

בקבוצת הקרנות הגמישות המונה 25 קרנות, הניבו 5 קרנות יותר מ־30% ו־15 קרנות יותר מ־20%.

חודש יולי היה החודש של הקרנות מתמחות השקעות בניירות ערך הצמודים למדד; כולן הניבו תשואה חיובית שבין 2% ל־6.5% ובסיכום מתחילת השנה רובן הניבו תשואה שבין 15% ל־20%. הקרנות מתמחות המט"ח, מניות-מדד, מט"ח-מדד והמעורבות, הניבו בחודש יולי תשואה כפולה ויותר מעליית המדד. לעומתם, כל קרנות המניות השיגו תשואה זעומה ביולי ושתי קרנות הניבו תשואה שלילית.

בסיכומו של חודש יגע בבורסה עדיין ההשקעה באמצעות קרנות הנאמנות היא הטובה ביותר למשקיע הקטן, וככל הנראה לפיו, תהיה כזו גם בחודשים הבאים.

משקיע המבקש ביטחון מרבי ימשיך להשקיע בקרנות מתמחות מדד בעיקר, וזה המבקש תשואה גבוהה יותר, ימשיך להשקיע בקרנות המתמחות במניות, שבהן הסיכון רב יותר. זה שקשה עליו ההחלטה, יבחר בקרנות מעורבות עם פחות סיכון, תשואה פחות גבוהה, אך עדיין עולה על עליית המדד ולעיתים אפילו כפולה ממנו.

בדרוג 500 הבנקים הגדולים בעולם

הפועלים מוביל בהיקף נכסים. לאומי מוביל בהיקף פקדונות

מאת סופרת „דבר"

כתב-העת „אמריקן בנקר" מדרג את 500 הבנקים הגדולים בעולם לשנת 1986.

בדרוג לפי היקף נכסים ניצב בנק הפועלים במקום ה־107 בין הבנקים הגדולים בעולם. בנק לאומי ניצב ה־113 בדירוג זה, בנק דיסקונט במקום [illegible] והבנק המזרחי במקום ה־402.

כל הבנקים הישראלים ירדו בדירוג לעומת אשתקד. בדירוג של השנה שעברה תפס בנק לאומי את המקום ה־99 בין הבנקים בעולם, בנק הפועלים את המקום ה־100, בנק דיסקונט את המקום ה־162 ובנק המזרחי ניצב במקום ה־370 בדירוג העולמי.

[illegible] ניצב בנק לאומי במקום ה־106, בנק הפועלים תופס את המקום ה־118, לעומת מקום 113 אשתקד, בנק דיסקונט ניצב במקום ה־191, לעומת 155 אשתקד, ובנק מזרחי תופס את המקום ה־377, לעומת 348 אשתקד.

בנק הפועלים הצליח לשפר את דירוגו עפ"י פקדונות ואילו שאר הבנקים הישראלים ירדו בדירוג.

מחיר הפחם ב־1988 יעלה ב־3 דולר לטון מקסימום

מאת דני גוב

מחיר הפחם המיובא לישראל אמור להשאר כמעט יציב בשנה הבאה עם עלייה במחיר לטונה של כ־2 עד 3 דולר לכל היותר, כך מעריך מנכ"ל חברת הפחם רם רון.

מחיר טונת פחם השנה לפי המקורות השונים הוא כדלקמן: אוסטרליה - 26 עד 28 דולר, דרום אפריקה - 22 עד 24 דולר, ארה"ב 36 עד 38 דולר.

השנה יסתכמו רכישות הפחם של ישראל ב־3.2 מיליון טונות. מהם 58% מדרא"פ, 25% מאוסטרליה, 14% מארה"ב ו־5% מקולומביה. מבחינת העלויות אומר רם רון זהו הסל הטוב ביותר לישראל.

חברת הפחם הלאומית צופה הגדלת היבוא ל־6 מיליון טונות ב־1990 עם הפעלת תחנת הכוח "רוטנברג" באשקלון, ול־9 מיליון טונות ב־1997 עם הפעלתן של יחידות 3 ו־4 ולאחר שמפעלי תעשייה נוספים יעברו הסבה לפחם.

השנה מיבאת החברה בפעם הראשונה פחם מקולומביה. הכמות היא של 400 אלף טונות. מדובר בהסכם ל־4 שנים כאשר מדי שנה תיובא כמות כזו של 400 עד 500 אלף טונות.

נדל"ן / דני גוב

מכירות דירות חדשות עלו ביולי

גדל נתח שיכון עובדים בענף

החברות הגדולות בענף הגדילו את מספר הדירות שמכרו ביולי ב־25% בהשוואה לחודש יוני, ומכרו ביחד 379 דירות בהשוואה ל־304 דירות בחודש הקודם. במקביל, עלו מחירי הדירות החדשות, בדרך כלל בשיעור שבין 3% ל־5%.

החברה הגדולה בענף, שיכון עובדים, הגדילה את חלקה בין החברות הגדולות: מכירותיה עלו ב־45% והיא מכרה ביולי 136 דירות (94 ביוני). החברה הבאה בגודלה, שיכון ופיתוח מוכרת פחות מ־40% משיכון עובדים, 52 דירות ביולי לעומת 45 דירות ביוני.

החברה השלישית בהיקף מכירותיה, אזורים הגדילה מכירותיה ב־60%–48 דירות ביולי לעומת 30 ביוני - וגם הובילה בעליית המחירים. אשדר מכרה 45 דירות (38 ביוני) יובל גד –22 (33 ביוני) רסקו – 22 (20 ביוני) רסקו – 20 (15 ביוני) אלרם – 19 (20) הרובינשטיין – 16 (14).

המינהל מגביר שיווק דירות באילת

מינהל מקרקעי ישראל מגביר את שיווק המגרשים באילת כדי להקל על מצוקת הדיור בעיר זו. המינהל פירסם בימים אלה תוצאות של שני מכרזים באילת. חברת "רוגריא בע"מ" זכתה במכרז לבניית בנין מגורים בן 12 קומות (48 דירות) בשכונה מערב ב'. שטח המגרש 1,560 מ"ר. החברה הזוכה תשלם 564 אלף שקל (לא כולל מע"מ). מחיר המינימום הנדרש היה 104,870 שקל (לא כול מע"מ).

במכרז שני לבניית 48 יחידות דיור על שטח של 2,187 מ"ר באותה שכונה זכו היזמים אסא לשם ולוי. הם ישלמו 388,888 שקל (לא כולל מע"מ). מחיר המינימום היה 70,086 שקל.

הוחכרו 2 מגרשים לבנייה עצמית ברמת-גן

המינהל החכיר בימים אלה שני מגרשים לבנייה עצמית בקיר משותף על כל חצי מיגרש בשכונת רמת חן ברמת-גן. שטח המגרש 295.5 מ"ר. הזוכים הינם לחוקי יוסף שהציע 186,2440 שקל (לא כולל מע"מ) ופריברג בן ציון ואסתר שהציעו 181,000 שקל (לא כולל מע"מ).

למכרז ניגשו 28 מציעים. מחיר המינימום הנדרש היה כ־115 אלף שקל.

בעיסקה משותפת דנקנר-סאראב נמכרו מחצית דירות הפרויקט

חברת דנקנר-סאראב הבונה בקרית בן גוריון בחולון הצליחה בחודשים האחרונים למכור 57 יחידות דיור מתוך 120 הדירות שהציעה למכירה. מנהל העיסקה, רפי ביסקר מוסר כי הביקוש לדירות במקום נובע בעיקר מרמת המחירים הנמוכה יחסית לדירות הפאר אותן מציעות החברות.

בחודש אוגוסט תחל המכירה לשלב ב' בו יוצעו 117 יחידות דיור נוספות אך מחיריהן יהיו גבוהים ב־5% יותר מבפרויקט הראשון.

הכנסיה הקופטית וחלמיש התפשרו על קרקע ביפו

הכנסיה הקופטית ביפו תקבל 100 אלף שקל כדמי חכירה לתקופה של 99 שנים מחברת הבנייה הממשלתית חלמיש בתל-אביב. כך הוחלט בישיבה שהתקיימה בבית המשפט בתל-אביב שדן בחילוקי הדעות בין הכנסיה הקופטית לבין חברת הבנייה. הכנסיה הקופטית ביפו החזיקה אדמה במרכז יפו ובשנת 1966 נערכו דיונים על חילופי קרקע בין חברת חלמיש וחברת הכשרת הישוב על הקרקע שנתנו ברחוב אלברט קוסו ביפו.

בעקבות חילוקי דעות שנוצרו בין החברה הממשלתית והכנסיה הקופטית שמרכזה במצרים, הובא הנושא לדיון בפני בית המשפט וב־5 ביולי השנה הוכרז על פשרה בין הצדדים שמשמעותה כי על ידי תשלום של 100 אלף שקל לכנסיה יוסלו חילוקי הדעות ולא תהיינה עוד לכנסיה שום תביעות עד לתום תקופת החכירה שראשיתה ב־1966 והיא תסתיים בעוד 99 שנים.

באזור השייך לכנסיה הקופטית הוקמו כבר מאות יחידות דיור של חלמיש.

כור-סחר תפתח שני סניפים באירופה

מאת דני גוב

קבוצת "כור-סחר" החליטה להרחיב את פעילותה בשוק האירופי ולצורך זה יש בכוונתה לפתוח שני סניפים נוספים.

שני הסניפים החדשים של כור-סחר ייפתחו באיטליה ובתורכיה. הקבוצה מתכוונת במקביל לחזק אחיזה בשווקים קיימים וכן תעמיק את פעילותה בשווקים חדשים יחסית כמו פורטוגל ומזרח אירופה.

הגדול בסניפי כור-סחר באירופה ימשיך להיות זה של ספרד, שסך פעילותו תגיע לכ־28.5 מיליון דולר, בזה 22.7 מיליון דולר יצוא מישראל.

מונה מבקר פנימי ל„דובק"

מאת דני גוב

לאחר חודשים ארוכים בהם לא היה ליצרן הסיגריות הגדול "דובק" מבקר פנימי, מונה בימים אלה מבקר. במסגרת הפעולות להידוק הביקורת הפנימית מינה הדירקטוריון את משרד רואי החשבון רוזנבלום - הולצמן לתפקיד המבקרים הפנימיים.

רואי החשבון יהיו כפופים לדירקטוריון ויבקרו את כל פעילות החברה להוציא תחום הביטוח.

עו"ד יצחק ברמן, הפועל כיו"ר הדירקטוריון מזה חמישה חודשים, הודיע על המינוי כאחד הצעדים במסגרת הניסיון להגביר הפיקוח על העבודה השוטפת. כן נבחרה ועדת מאזן שבראשה יצחק אלמן לבדוק נושאים כספיים, וועדת רכש בראשות עו"ד ארז לבדוק תנאי רכישות וועדה לפרויקט הבנייה בראשות עו"ד טוכמינץ שתבדוק את פרויקט הקמת המפעל החדש בהשקעה שהוערכה במקור ב־45 מיליון דולר.

הסכם מסחרי יקדם יצוא תוכנה לצרפת

מאת דני גוב

התקדמות ביצוא מוצרי תוכנה מישראל לשוק הצרפתי, צפויה לאחר ההסכם שחתמה חברת "ארוליל" הצרפתית על הכללת מידע על מוצרי תוכנה וחברות תוכנה ישראליות, במערכת הדיואטקס (מיניטל) בצרפת.

ההסכם החדש עם החברה הצרפתית אמור לתרום להערכת ראשי ענף התוכנה בארץ, ליצירת קשרים עם לקוחות בצרפת, שכן רישום במאגר זה, יאפשר למאות אלפי צרכנים, הקשורים לרשת המיניטל גישה למידע על התוכנה בישראל.

אבי זאבי, יו"ר ארגון בתי התוכנה בהתאחדות התעשיינים אומר, שהדבר יסייע גם לקידום שיתוף הפעולה בין בתי התוכנה בארץ לאלה שבצרפת, הנחשבת לאחת המדינות המובילות בתחום זה באירופה כולה.

יצוין כי כיום פועלים בישראל כ־130 בתי תוכנה המעסיקים למעלה מ־3,000 עובדים מקצועיים. המחזור השנתי של הענף הוא כ־350 מיליון דולר מהם כ־20 מיליון דולר ליצוא.

„הבינלאומי" ישלם ריבית זכות יומית 7.5%

ללקוחות שיתרת הזכות שלהם מעל 170 שקל תמורת עמלה חודשית של 3 שקל תבוטל התקרה

החל מאתמול מקבלים לקוחות הבנק הבינלאומי ריבית זכות יומית בשיעור שנתי של 7.5%, על יתרות עד אלף שקל. הריבית משולמת ללקוחות שבחשבונם לפחות 170 שקל בחשבון עו"ש משופר, בהם פטורים הלקוחות מתשלום דמי ניהול חשבון.

לקוחות שירצו לקבל ריבית זכות על כל יתרות העו"ש שלהם מהשקל הראשון וללא הגבלת תיקרה, יוכלו לפתוח חשבון מיוחד שיחוייב בעמלה חודשית של 3 שקלים.

החל מיום חמישי השבוע, יפעיל הבנק חשבון פיקדון חדש פח"ק שיחליף את התפ"סים, בו יופקדו סכומים של יותר מאלף שקלים, בו תחושב ריבית דריבית על בסיס יומי ושיעורי הריבית יהיו בהתאם לתנאי השוק, כפי שהיו בעבר בתפ"סים.

מוטורולה תשווק בעולם את הפלא־פון הישראלי

מאת דני גוב

חברת מוטורולה העולמית תשווק ללקוחותיה את המערכת הממוחשבת של מכשיר הפלאפון הישראלי. המערכת פותחה על ידי מרכז המחשבים של תדיראן. מערכת המחשב של הפלאפון מטפלת בשלושה תחומים עיקריים - חיוב הלקוח, תחזוקה ותכנון עתידי של פרישת הרשת, כמו גם תכנון השיווק של החברה.

בני רוטבלם מנהל השיווק של החברה מסר, כי משלחת ראשונה מקפריסין כבר בוחנת את המערכת. החברה שיגרה צוות מיוחד למספר ארצות בעולם כדי לבחון אפשרות רכישת מערכת קיימת והתאמתה לצרכי החברה הישראלית.

מדריך חדש:

כל מה שרצית לדעת על עסקים עם ממשלת ארה"ב

מאת דני גוב

מדריך חדש ראה אור באחרונה בארה"ב ובו מידע כיצד לעשות עסקים עם ממשלת ארה"ב. מדובר במדריך בסיסי, מלא בהוראות ועצות ליזמים "ירוקים" ובעלי עסקים קטנים, המעוניינים לפנות לממשלת ארה"ב ולקבל את "הכשרה" להשגת חוזים עימה.

המדריך החדש שראה אור בהוצאת "סונאליסטס אינק." מציע דרכים לחסכון בזמן ובכסף באמצעות מבוך של מסמכי מפתח, האוספים בו.

כל מקבץ במדריך מכיל 50 צורות והוראות מדוע, מתי והיכן להגיש את המסמך המתאים. המדריך עשוי פרק אחר פרק בהדרגתיות, של כל מבוכי השלבים השונים הדרושים כדי לעשות עסקים עם הממשל הפדרלי בארה"ב ובכלל זה כיצד להצטרף לרשימת העסקים המורשים להשתתף במכרזי הממשל, איך להכין הצעות, מהן רשויות החוזים השונות, למי מגישים חשבונות ובאיזו צורה.

מחירו של המדריך בארה"ב הוא 50 דולר.

לענף הפלסטיקה חסרים כ־900 איש המהוים כ־10% מהעובדים

מאת דני גוב

מחסור חמור ביותר בעובדים בענף הפלסטיקה הולך ומסתמן בימים אלה. כ־900 עובדים המהוים 10% מכלל עובדי הענף חסרים כיום למפעלים. המחסור החמור ביותר ניכר בין המהנדסים 75 איש, הנדסאים כ־140 איש וטכנאים כ־220 איש.

לפי ציפיות המפעלים, כך נודע, יגדל הצורך בכח אדם בענף הפלסטיקה ב־22% בשנתיים • שלוש הקרובות ואילו הדרישות לכוח אדם מקצועי תגדלנה עוד יותר.

באחרונה ביצע איגוד יצרני הפלסטיקה שליד התאחדות התעשיינים סקר בנדון בקרב 41 מפעלים ממנו עולה כי בשנים הקרובות יחסרו ויידרשו כ־170 הנדסאים וכ־400 טכנאים בענף.

בני ניצן, יו"ר האיגוד מעריך, כי אם לא יימצא פתרון ייפגע המחסור בעיקר בגידול החזוי ביצוא המגיע כיום ל־170 מיליון דולר.

סופר "דבר" מציין, כי 78% ממפעלי הפלסטיקה שוקדים כיום על פיתוח מוצרים חדשים ול־59% מהמפעלים תכניות מו"פ לטווח הארוך. 41% מהמפעלים בענף מקיימים פיתוח שיטתי של עיצוב המוצר. התעשייה הזו כוללת כ־450 מפעלים המעסיקים כ־9,200 עובדים. אשתקד הסתכם הייצור המקומי בכ־600 מיליון דולר.

תחזית הענף היא כי באמצע שנות ה־90 תגיע ליצוא של 500 מיליון דולר לשנה.

נוכח מסקנות הסקר מתכוון האיגוד לתגבר בצורה משמעותית את קורס טכנאי הפלסטיקה. מתנהלים דיונים עם משרד העבודה לפתיחת קורס הנדסאים לפלסטיקה. כן מתנהלים דיונים עם כל הגורמים הנוגעים בדבר לפתיחת תכנית לימודים ברמה אוניברסיטאית שתעניק לבוגרים תואר בי.איי.סי. לפלסטיקה.

רווח והפסד/רו"ח מנחם רהב

הטבות מס למפעלים מאושרים

שיעורי המס בחברות בעלות מפעלים מאושרים ★ הטבות לחברות בהשקעות חוץ ★ רצוי לתכנן מראש את מסלול ההטבות ★ ההטבות מוגבלות לתקופה מוגדרת

חוק עידוד השקעות הון מגדיר שני סוגים עיקריים של הטבות הניתנות למי שהוכיח כי הוא מבקש לבצע השקעות בישראל:

מענקים הלוואות הניתנים לבעלי מפעלים מאושרים לצורך מימון רכישת נכסים, לנכסים מאושרים, למפעלים להשכרת ציוד, למפעלי תיירות וכיו"ב. שיעורי המענקים נקבעים בהתאם לאיזור בו נמצא המפעל והם מוגבלים לגבי חברות בסכום ששולם עבור הון המניות שהוקצה כנגד הון שאושר במסגרת התוכנית המאושרת לה ניתן המענק.

כאשר להלוואות, שתנאיהן משתנים מעת לעת בהתאם להחלטות הממשלה, ניתן להמירן במענקים כאשר תוספת המענק תחושב על פי ערך ההטבה הגלום בהלוואה לה זכאי המפעל.

הטבות מס הכוללות פחת מואץ (עבור מכונות, ציוד ובניינים), הקטנת שעורי המס בשעורים שיפורטו להלן והגנות בפני שחיקת הון לחברות בהשקעת חוץ.

המשקיע יכול לבחור בין שני מסלולי הטבות: מסלול רגיל בו ניתן לקבל מענקים והלוואות לצורך ההשקעה והטבות מס שונות, ומסלול חלופי בו ניתן לוותר על קבלת המענק תמורת פטור מלא ממס לתקופות שונות בהתאם למיקומו של המפעל המאושר.

שעורי המס ותקופת ההטבות במסלול הרגיל

שעורי המס החלים על חברה שהיא בעלת מפעל מאושר על ההכנסות הנובעות מאותו מפעל הם כדלקמן:

תאריך אישור המפעל	שעור מס חברות	המס על הדיוידנד אצל המקבל	מחייב שעור המס על רווחים מחולקים
עד 3.9.70	28%	0	28.00%
עד 31.3.76	33%	0	33.00%
עד 30.7.78	35%	15%	44.75%
אחרי 30.7.78	25%	15%	36.25%

התקופה בה ניתן להנות מהטבות אלה, לגבי הכנסה שהושגה בשבע השנים המתחילות בשנה בה היה לראשונה רווח חייב במס היא ארבע עשרה שנים מיום מתן האישור או שתים עשרה שנים מיום הפעלת המפעל. זאת לגבי מפעלים שאושרו החל מאפריל 1980.

כלומר: מפעל שאושר ב־1 בינואר 1981 והכנסתו החייבת מהמפעל תיווצר לראשונה בשנת 1992, ובהנחה שהחל משנה זו יצמיח מדי שנה הכנסה חייבת לצרכי מס הכנסה, יהנה מההטבות רק ב־3 השנים 1992-1994 שכן אז תחלופנה 14 שנים מהשנה שבה ניתן האישור.

חברה משקיעי חוץ שהיא בעלת מפעל מאושר שקיבלה את האישור לאחר 1.4.83 תתחייב במס בשעורים הבאים החל משנת המס 1985.

שיעור השקעות החוץ	שעור מס החברות	שעור המס על דיוידנד אצל המקבל	מחייב שעור המס על רווח מחולק
49% עד 74%	20%	15%	32.00%
עד 90%	15%	15%	27.75%
מעל 90%	10%	15%	23.50%

תקופת ההטבות בחברה בהשקעת חוץ הינה במשך עשר שנים החל מהשנה שבה נוצרה הכנסה חייבת מהמפעל המאושר.

במסלול החלופי יכולה החברה תמורת ויתור על מענקי ההשקעה לקבל הטבות מוגדלות על הכנסות חייבות כדלקמן:

מיקום המפעל	תקופת הפטור המוחלט ממס
אזור פתוח א'	10 שנים
אזור פתוח ב'	6 שנים
אזור אחר	שנתיים

באזור פתוח ב' ואזור אחר, עם תום השנים בהן ינתן פטור מוחלט ממס תינתנה ההטבות המוענקות במסלול הרגיל עד להשלמה ל־7 שנות הטבה.

הבחירה של מסלול ההטבות החלופי ניתנת גם להרחבות של מפעלים קיימים (ולא רק לתוכניות חדשות) והיא מוגבלת למפעלים מאושרים בבעלות חברות בלבד משום שההטבות שבמסגרתה ניתנות רק על רווחים לא מחולקים.

חברה המחלקת דיוידנד מתוך הכנסה של מפעל מאושר שלגביו נבחר מסלול ההטבות החלופי, תהיה חייבת במס חברות בשעור שהיתה חייבת בו אילולא בחרה במסלול ההטבות החלופי, ומקבלי הדיוידנד יחויבו במס בשעור של 15%.

חברה המתכוונת לחלק את רווחיה טוב תעשה אם לא תבחר במסלול החלופי שכן עם חלוקת הדיוידנד תיווצר חבות מס כמו במפעל מאושר שבחר במסלול הרגיל אך ללא המענקים וההלוואות שלא ינתנו במסלול החלופי.

מאידך גיסא, חברה שהשקעותיה המאושרות אינן בציוד מכונות ומבנים אלא בידע או זכויות או מערך שיווקי שאינם מזכים במענקים והלוואות, אפשר שכדאי לה לבחור במסלול החלופי שכן מכיוון שהיא איננה זכאית למענקים ממילא, טוב לה שתנצל את המסלול החלופי לשם דחיית תשלומי המס עד למועד שבו יוחלט על תשלום דיבידנד.

שקול זה נכון גם לגבי חברה בעלת מפעל מאושר שאינו באיזור פיתוח א' או ב' ושאינו מפעל תיירות שכן מפעל כזה אינו זכאי למענקים.

חברה בהשקעת חוץ נהנית באופן יחסי פחות מהטבות המסלול החלופי שכן שעורי המס אצלה נמוכים יותר אך חלף הויתור על המענקים היא איננה מקבלת הטבות גבוהות יותר ממפעלים שאינם בבעלות חברות בהשקעת חוץ.

ההוראה באשר לייחוס הדיוידנד במפעל מעורב בהתאם ליחס שבין ההכנסות מהמפעל המאושר וזה שאיננו מפעל מאושר לא חלה על דיוידנד המשולם מהכנסות ממפעל שבחר במסלול החלופי וניתן לחלק דיוידנד מהחלק הבלתי מאושר מבלי שתיווצר חבות במס על ההכנסות הלא מחולקות מהמפעל המאושר שבמסלול ההטבות החלופי.

שערי מטבע חוץ ביום 1.8.87

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב		1.57	1.64	1.57	1.64	1.57	1.64	1.6050	1.6250	1.6040	1.6240	1.6060	1.6262	1.6153
1 מארק גרמני		0.83	0.89	0.85	0.89	0.85	0.89	0.8671	0.8779	0.8662	0.8770	0.8673	0.8783	0.8719
1 לי"ש		2.49	2.60	2.51	2.63	2.51	2.63	2.5356	2.5875	2.5512	2.5830	2.5599	2.5921	2.5740
1 פרנק צרפתי		0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2603	0.2635	0.2605	0.2637	0.2604	0.2636	0.2621
100 ינים יפאניים		1.05	1.10	1.05	1.10	1.05	1.11	1.0765	1.0899	1.0729	1.0863	1.0774	1.0910	1.0836
1 גולדן הולנדי		0.73	0.79	0.75	0.79	0.75	0.79	0.7687	0.7785	0.7676	0.7772	0.7693	0.7790	0.7742
1 פרנק שוויצרי		1.02	1.07	1.03	1.08	1.02	1.08	1.0461	1.0591	1.0465	1.0596	1.0452	1.0583	1.0518
1 כתר שוודי		0.24	0.25	0.24	0.26	0.24	0.26	0.2485	0.2515	0.2482	0.2513	0.2485	0.2516	0.2499
1 כתר נורבגי		0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.25	0.2369	0.2399	0.2366	0.2396	0.2367	0.2397	0.2385
1 כתר דני		0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2281	0.2310	0.2281	0.2310	0.2282	0.2311	0.2298
1 מארק פיני		0.35	0.36	0.35	0.37	0.35	0.37	0.3569	0.3614	0.3570	0.3615	0.3565	0.3610	0.3595
1 דולר קנדי		1.18	1.23	1.18	1.24	1.18	1.24	1.2064	1.2214	1.2053	1.2203	1.2065	1.2217	1.2149
1 דולר אוסטרלי		1.05	1.16	1.08	1.16	1.09	1.17	1.1203	1.1343	1.1200	1.1340	1.1217	1.1358	1.1280
1 ראנד דרא"פ		0.50	0.60	0.47	0.79	0.49	0.69	0.7759	0.7855	0.7763	0.7859	0.7777	0.7875	0.7817
10 פרנקים בלגיים		0.41	0.43	0.41	0.43	0.40	0.43	0.4161	0.4213	0.4178	0.4230	0.4178	0.4231	0.4205
10 שילינגים אוסטריים		1.21	1.26	1.21	1.27	1.21	1.27	1.2325	1.2479	1.2310	1.2464	1.2339	1.2494	1.2396
1000 לירטות איטלקיות		1.16	1.25	1.17	1.24	1.17	1.25	1.1954	1.2103	1.1936	1.2084	1.1951	1.2102	1.2039
סלי (ECU)		—	—	—	—	—	—	1.7968	1.8192	1.7926	1.8150	—	—	1.8087
1 דינר ירדני		4.45	4.71	4.54	4.85	4.58	4.89	—	—	—	—	—	—	4.6521
10 לירות לבנוניות		—	—	0.09	0.10	0.07	0.10	—	—	—	—	—	—	0.0923
1 לירה מצרית		0.65	0.69	0.67	0.71	0.67	0.72	—	—	—	—	—	—	0.7673

مكان الأصل

יחף ובלי בני משפחתו המתאבלים נשלח הנער־הרוצח בן ה־14 להסתכלות

מאת יוסי ליבוביץ סופר „דבר" בגליל המערבי

הנער בן ה־14 מפרדס חנה, שרצח שלשום בצהריים את אחותו בת השמונה בדקירות סכין, הודה אתמול בביצוע הרצח. נשיא בית משפט השלום בחיפה, השופט רון סביר, הורה להאריך את מעצרו בעשרה ימים ולשלוח אותו להסתכלות.

הדיון בהארכת המעצר התנהלה אתמול בדלתיים סגורות. הנער הגיע לבית המשפט כשהוא יחף וללא קרובי משפחתו היושבים שבעה על מות שושנה. נציג משטרת חדרה, מפקח דוד ברוש, שהאשים את האח בביצוע הרצח, טען כי המשטרה עדיין לא ביצעה את שחזור המעשה. סניגורו של הנער, עו"ד ירון בר דיין, שהופיע בהתנדבות, טען כי יש לשלוח את האח, שהוא חוסה במוסד לעבריינים צעירים במרכז הארץ, להסתכלות מפני שלהערכתו הוא דקר את אחותו בהיותו נתון בערפול חושים. השופט סביר קיבל גרסה זו וציווה לשלחו להסתכלות כדי לקבוע את מצבו הנפשי בשעת המעשה. השופט אסר לפרסם כל פרט אשר יזהה את החשוד ברצח בהיותו קטין.

הגרסה המודרייקת

בידי המשטרה הגרסה המודרייקת על נסיבות הרצח: שלשום בשעות הבוקר המאוחרות פרץ ויכוח חריף בין אם המשפחה לבין בנה החוסה, שהגיע לביקור. האם הטיחה בבנה: „למה גנבת את הסיגריות של אבא?" לאם נודע על דבר גניבת הסיגריות מאחד מבני המשפחה. הבן השיב בצעקות שיעזוב את הבית „אפילו לחודש". הוא אכן עזב בזעם יחד עם אחיו המבוגר ממנו.

השניים שמו פעמיהם לבית הסבתא בת ה־74, המתגוררת לא רחוק מביתם. הם שהו שם עד הצהריים. אז הגיעו לבית הסבתא שתי האחיות, בהן שושנה בת התשע. בינתיים עזב החשוד ברצח את בית סבתו והסתובב ברחובות השכונה כשבאמתחתו שני סכינים שעימן נהג להתאמן בקליעה למטרה לעבר עצי השכונה.

בשעה 14.30 בערך ירדו שתי האחיות מבית הסבתא. האח פגש את אחותו, חנה בת התשע, ושאל אותה: „מי הלשין עלי לאמא?" האחות אמרה: „זה לא אני". אז אמר לה: „תעלי למעלה, אני הולך לדבר עם שושנה". חנה, לדבריה, לא עלתה לבית סבתה אלא הסתתרה באחד מחדרי המדרגות הסמוכים. האח לקח את אחותו שושנה לתוך מקלט, הושיב אותה על מחצלת והתחיל לדבר אתה. „פתאום התחלתי לדקור אותה חמש־שש פעמים... לא זוכר איך זה קרה... כשראיתי שהבגדים שלנו מלאים בדם, נבהלתי וברחתי. התחבאתי במקלט לא רחוק משם", סיפר האח לחוקרי המשטרה.

הסבתא גררה נכדתה

דקות ספורות לאחר שהאח נמלט, ירדה האחות למקלט וראתה את חנה שוכבת דקורה בתוך שלולית דם. היא הזעיקה את סבתה שהבחינה כי נכדתה עדיין מחרחרת. הסבתא החלה לזעוק, התרימה אותה בזרועותיה אולם מכובד משקלה הילדה נפלה. אז גררה אותה הסבתא לאמצע הכביש שם מעדה והתמוטטה תוך זעקות. שכן הזעיק את המשטרה ומד"א. בבית החולים נקבע מותה של חנה.

שלשום בלילה שוכנע אב המשפחה, בן 34, העובד בבית החולים באיזור, לוותר על התנגדותו לנתיחת גופת בתו בטענה שמשפחתו מסורתית. הגופה נותחה אתמול בשעות הבוקר במכון לרפואה משפטית באבו כביר והיא הוחזרה כדי לקיים במועד ההלוויה.

„אחת לקבר אחד לכלא"

אחד השכנים סיפר כי מדובר במשפחה קווקזית שעלתה מברה"מ ב־1974. למשפחה, שמנתה תשע נפשות, היו שבעה ילדים, בני 3־17. „תראה איזה עולם, בבת אחת הולכים למשפחה אחת שני ילדים: אחת לקבר ואחד לכלא", אומר אחד מחבריו לעבודה של האב.

סטודנטים ממזרח־אירופה ומאסיה מבקשים חומר ללימוד עברית

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

סטודנטים רבים מארצות אסיה ומזרח אירופה, אשר אינן מקיימות יחסים דיפלומטיים עם ישראל, פונים באחרונה לקבלת חומר ללימוד עברית. על כך מסר אתמול מנכ"ל המחלקה לחינוך ותרבות בגולה בהסתדרות הציונית העולמית, דובי ברגמן. עם המדינות מהן הגיעו בקשות כאלו נמנות סין, הונגריה, יוגוסלאוויה וקמרון. בהודו קיימת קבוצת סטודנטים הלומדת עברית מזה זמן מה והמחלקה לחינוך שולחת להם חומר נוסף ללימוד עברית וחומר על ישראל.

בימים אלה נערך בירושלים סמינר בנושא „ירושלים בירת ישראל". יוזם הסמינר הוא ראש המחלקה לחינוך ותרבות בגולה ד"ר אלי תבין. בסמינר, שימשך עשרה ימים, משתתפים כ־70 מנהלי בתי ספר יהודיים, רכזי לימוד ומחנכים, חלקם ממדינות מזרח־אירופה שאינן מקיימות יחסים דיפלומטיים עם ישראל. בין המשתתפים בסמינר הרב הראשי של הונגריה והרב הראשי החדש של צרפת, הרב סיטרוק.

„קרן דנה" – למימון הוצאות ריפוי לתושבי הנגב בחו"ל

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

הוועד הציבורי להצלת חייה של דנה בטיטו באופקים החליט להועיד את יתרת הכסף שנותרה בחשבון הבנק להקמת „קרן דנה", לזכרה של הפעוטה בת ה־3 שמתה לפני כחודש וחצי לאחר השתלת כבד אנגליה. על כך מסר אתמול ראש מועצת אופקים, יחיאל בנטוב, שעמד בראש הוועד.

בנטוב וגזבר הוועד, אליהו בן עליזה, מסרו כי בקופת הקרן נותרו עשרות אלפי דולרים. לדבריהם, חברי הוועד הציבורי החליטו להקים ביתרת הכסף קרן מיוחדת בשם קרן דנה, למימון הוצאות ריפוי של חולים שוועדה מיוחדת תקבע כי הם חייבים בריפוי בחו"ל. בכל מקרה, העברת הכספים מהקרן תהיה כפופה להמלצות של הוועדות הרפואיות בקופות החולים השונות ושל הוועדה המיוחדת הפועלת במסגרת משרד הבריאות.

נחמקין הורה להתקין יחידת שאיבה רביעית

מאת דוד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

שר החקלאות אריק נחמקין הורה בשבוע שעבר לחברת מקורות לגשת לאלתר להקמת יחידת שאיבה רביעית בתחנת השאיבה של המוביל הארצי, תחנת ספיר בכינרת. זאת לאחר שמשרד האוצר הסיר את התנגדותו למימון יחידת שאיבה זו.

השר עשה זאת כדי להבטיח אספקת מים מסודרת. מועצת המנהלים של מקורות כבר הסמיכה את הנהלת החברה להזמין את היחידה מייד מהחברה השוויצית, אשר ממנה רכשה מקורות את יחידות השאיבה הקודמות.

כן בקש השר מההנהלה לבדוק את מצבן של שלוש יחידות השאיבה הקיימות בתחנת ספיר, הפועלות ללא הפוגה 23 שנה.

ממקורות נמסר כי החברה התגברה בינתיים על התקלה שהתגלתה באחת היחידות וכעת עובדות שתי יחידות שאיבה באתר במלוא תפוקתן והן שואבות מהכינרת כמיליון מ"ק למוביל. יחידת שאיבה שלישית מצויה בתיקון שיימשך זמן רב.

ההשקעה הכרוכה ברכישת יחידת שאיבה רביעית נאמדת ב־18 מיליון דולר והקמתה תארך שלוש שנים.

המיגזר החקלאי שילם 450 מיליון דולר בשנתיים על 20% מחובותיו לבנקים

מאת דוד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

במהלך שתי השנים החקלאיות 85 ו־86 שילם המגזר החקלאי רבית בסך 450 מיליון דולר על 20 אחוז בלבד מכלל חובותיו לבנקים – מתחוור ממסמך שהוכן ברשות לתכנון ופיתוח החקלאות וההתיישבות במשרד החקלאות.

במסמך זה נאמר כי ב־85 היה האשראי השוטף הממוצע למגזר החקלאי 1.61 מיליארד דולר כאשר הוא מתחלק שווה בשווה בין הקיבוצים למושבים: 800 מיליון דולר לכל סקטור.

המסמך קובע כי בתשמ"ה הגיע היקף האשראי במסגרת חשבון חובה דביטורי לפי האומדן לכדי 20 אחוז מסך הכל האשראי השוטף כלומר ל־320 מיליון דולר. הרבית הריאלית על סכום זה הסתכמה ב־266 מיליון דולר (83 אחוז). סכום זה התחלק באורח שווה בין הקיבוצים למושבים.

אשר ל־86 קובע המסמך כי היקף האשראי הסתכם ב־1.755 מיליארד דולר, 800 מיליון דולר לכל סקטור. החוב היה 350 מיליון דולר מכלל האשראי. על סכום זה שולמה רבית ריאלית בסך 185 מיליון דולר (53 אחוז), כ־90 מיליון דולר לכל סקטור.

בשנת 1985 היה שיעור האינפלציה 313 אחוז וב־1986 19 אחוז.

„הממשלה רוצה להפוך אותי ללשכת תעסוקה"

סעיף אחד מפריד בין ורטהיימר לרכישת מפעל מנועי בית שמש

מאת יוסי ליבוביץ סופר „דבר" בגליל המערבי

גיורא גזית, המנהל את המו"מ עם התעשיין סטף ורטהיימר על מכירת מפעל מנועי בית שמש בשם השרים שמיר, פרס, רבין ונסים, סבור שבימים הקרובים יושלמו הפרטים האחרונים בהסכם והמפעל יימכר לתעשיין.

גזית אמר אתמול לסופר „דבר" כי כדי לסכם סופית את מכירת המפעל לורטהיימר נותר סעיף אחד שנוי במחלוקת: השרים עומדים על כך שהתעשיין יתחייב בכתב שבכל מצב ימשיך להעסיק במפעל 450 איש. לסעיף זה מתנגד ורטהיימר בנימוק ש„הממשלה רוצה להפוך אותו לשירות תעסוקה. אני יזם פרטי", אמר, „אצלי אין תעסוקה – יש עבודה. אינני יכול להתחייב להעסיק 450 איש כל הזמן". עם זאת הוסיף כי באמתחתו הזמנות לעבודות רבות מהארץ ומחו"ל אשר יספקו תעסוקה מלאה ל־450 עובדים במשך שלוש שנים לפחות.

ורטהיימר מוסיף ומנמק את התנגדותו להכנסת סעיף התעסוקה בהסכם בכך שהשוק לעיצוב פריטי נשק גדול ושגם לממשלה אין שליטה על מאורעות ואירועים שישפיעו על שוק זה.

למרות המחלוקת מאמין גזית כי בימים הקרובים ייעשה מאמץ מוגבר כדי לסיים את המו"מ הנמשך כבר כחצי שנה.

חשדות לאי־סדרים ועבירות בפעילות ועד מושב שיבולים

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

מנהל יחידת הפיקוח ועוזר רשם האגודות השיתופיות, אהרון שושני, בודק חשדות לאי סדרים ועבירות פליליות בפעילות ועד הנהלת מושב שיבולים שבנגב.

בדיקתו של שושני החלה לפני שבועות אחדים, בעקבות פגישה שקיים עם ארבעה חברים מהמושב בלשכת שר העבודה והרווחה. במכתב ששלח שושני לוועד הנהלת המושב, הוא מבקש הסברים לשורה ארוכה של פעולות שיש בהן, לכאורה, חריגה ממינהל ציבורי תקין.

מהתלונות שהועברו לשושני עולה כי כל נכסי המושב מבוטחים באמצעות הסניף המקומי של חברת הביטוח „מבטח", השייכת לאגודת „הפועל המזרחי", שאותו מנהל יו"ר ועד המושב, יואל ישראלי. הביטוחים בוצעו בלא שהוצאו מיכרזים לכך ובפעולה זו, נטען בתלונות, יש ניגוד אינטרסים. עוד נטען, כי יבול החיטה המשותף של חברי המושב נמכר ללא מיכרז וללא החלטת ועד. זאת ועוד: הרוכש קצר וגם קנה את יבולי החיטה של יו"ר הוועד ישראלי.

במקרה אחר, נאמר בתלונות, החיטה של ישראלי עורבבה עם החיטה הכללית בטענה שנרטבה והיה צורך לעזור לו כדי שזו לא תרד לטמיון. בתלונות נאמר כי במקרה אחר, החיטה לא נשקלה ולא נערך רישום מדויק על כמות היבול שנמכר. עוד נטען, כי הוועד בזבז כספים והעלים מידע בכל הקשור למקורות ההון העצמי הריאלי של המושב.

שושני אמר אתמול כי, על פניו, המימצאים שהועברו לידיו חמורים ביותר. לדבריו, לאחר קבלת ההסברים המתאימים מההנהלה, הוא ישקול אם למנות ועדה קרואה למושב, או להעביר את המימצאים לידי המשטרה.

במכתב תגובה ששלח היועץ המשפטי של הנהלת המושב, עו"ד אליקים העצני, הוא מכחיש את הטענות „בדבר בזבוזים והעלמת מידע", המיוחסים לשולחיו. בהתייחסו לנושא הביטוח, אמר כי ישראלי הוא עובד שכיר של החברה ואינו מקבל אחוזים ממנה ולכן אין כאן ניגוד אינטרסים. בנושא ההאשמות לגבי החיטה, ציין העצני כי החיטה של ישראלי נקצרה בלי ידיעתו וכי בוצעה הובלה משותפת של החיטה השייכת לכל חברי המושב.

הולכת רגל נדרסה למוות

מאת יוסי ליבוביץ סופר „דבר" בגליל המערבי

הולכת רגל, ויוסבה טרז (69) מקריית ים, נהרגה אתמול בבוקר בעת שחצתה כביש בין שני כלי רכב חונים. המקרה אירע בשדרות ההסתדרות 12 בקריה, מטרים ספורים ממקום מגוריה במספר 10 [illegible] אותה למוות. הנהג, בן 39, [illegible]

מתכננים עתירה לבג"צ בעקבות חתימת ההסכם על שמורת הר מירון

מאת יוסי ליבוביץ

„לא מדובר כאן בניצחון אישי שלי אלא בניצחון של המועצה המקומית של כל תושבי הכפר של העדה הדרוזית, של המגזר הערבי ושל חלק ניכר מהאוכלוסיה היהודית שתמכה בנו," כך הגיב אתמול ראש מועצת בית ג'אן, שאפיק אסעד, לאחר פרסום ההודעה מטעם המועצה המקומית כי היא מפסיקה את העיצומים שהחלו בכפר לפני כארבעה חודשים.

העיצומים הופסקו בשלב זה למשך חודש בלבד. בבית ג'אן מבקשים להיווכח שההסכם שנחתם בסוף השבוע שעבר בין היועצים המשפטיים של משרד החקלאות לבין היועצים המשפטיים של המועצה יתממש הלכה למעשה. ההסכם הושג שלא בהסכמת רשות שמורות הטבע.

להסכם שני חלקים: הראשון, תיקון לתקנה 19 לחוק רשות שמורות הטבע שעליו חתם שר החקלאות והוא נועד להסיר את המיגבלות שהוטלו על תושבי בית ג'אן לעבד את אדמותיהם הפרטיות בשמורת הטבע הר מירון. השני, התחייבות של ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס להביא לכנסת הצעת חוק המוציאה את האדמות הפרטיות מתחום השמורה.

אורי ביידין, מנהל רשות שמורות הטבע, הביע אתמול מורת רוח מההסכם שלדבריו לא יפתור את הבעיות האמיתיות של הכפר. הוא הוסיף כי שר החקלאות ונציגי הממשלה הלכו בדרך הקלה „בהתאם לקפריזות של תושבי בית ג'אן".

בתגובה לשאלה כיצד תתמודד הרשות עם תביעות של ישובי הגולן והגליל לקבל נתחים משמורת הר מירון כמו תושבי בית ג'אן, השיב ביידין: „זה היה צפוי. התרענו על התופעה קודם. אין ספק שהם צודקים וייתכן שגם ישובים אחרים כמו בית אורן ועין גדי יבקשו בקשות דומות. זה מה שקורה כשלחצים ואלימות הופכים לגורמים."

כעת נראה כי המאבק על שטחי השמורה הפרטיים יעבור לבית המשפט. יו"ר הוועד המנהל של החברה להגנת הטבע, עזריה אלון, אמר כי „שום דבר לא נסגר". נודע כי החברה ומספר אנשי אקדמיה מתכוונים לעתור לבג"צ נגד שר החקלאות כדי למנוע את פרסום התקנה ברשומות. מזכיר החברה להגנת הטבע, מנחם ולוצקי, אמר אתמול כי החלטה סופית על כך תיפול לאחר פגישה שתיערך היום בין שר החקלאות לבין מועצת הגנים הלאומיים. ולוצקי מאשים את נחמקין בחיסול שמורת הר מירון מתוך אינטרסים פוליטיים שהם זרים לעצם העניין.

„לא ייתכן", אמר, „שתושבים יהיו פטורים מכל הגבלה לעבד שטחים בתוך השמורה. יש לכך השלכות חמורות מאד וסכנה לקיום הפיזי של השמורה. תושבי בית ג'אן קיבלו לגיטימציה לעשות ככל העולה על רוחם בשמורה ולאנשי הרשות אין סמכות להרים קול. נחמקין פעל באופן חד־צדדי והוא בעצם [illegible] את התקנות והחוקים הנוגעים לגנים לאומיים ושמורות טבע".

זבוב הים התיכון יודבר גם במטעים נשירים וסובטרופים

מאת דוד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

הדברת זבוב הים התיכון הורחבה השנה לשטח של 40,000 דונם עצי נשירים וסובטרופיים באזורים רבים נוסף על כל שטחי הפרדסים.

מנהל המכון להדברה ביולוגית של המועצה לשיווק פרי הדר מסר כי לפני שנתיים נעשה הניסוי הראשון להדברה מאורגנת של מזיק זה במטעי תבל אשכול בנגב. לדבריו המטרה היא להביא ליצירת מערך הדברה ארצי שיכלול את כל המטעים הנתקפים על ידי המזיק.

מכתבו של כ"ק האדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

ב"ה, יום ועש"ק, פ' איכה אשא לבדי, פ' חזון,
ה' מנחם אב, יום הסתלקות האריז"ל,
ה'תשמ"ז, שנת השמיטה, ברוקלין, נ.י.

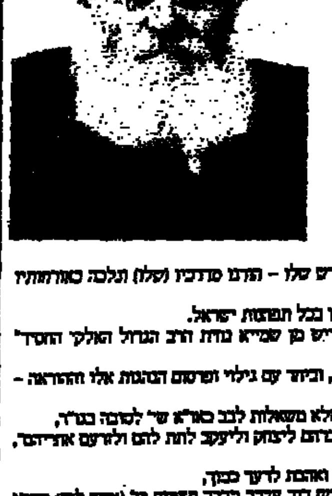

אל כל בני ובנות ישראל
בכל מקום שהם

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!
ביום זה, יום הסתלקות האריז"ל הוא,
שעת הכושר היא במיוחד להתבונן בדרכים הישרים אשר – כל רבנו הזקן באגרת הקדש שלו – הורנו מדרכיו (שלו) ונלכה באורחותיו שלו,
שהרי וראי זהו אחד הטעמים שהוקא דרכים ואורחות אלו גילה וגילו תלמידיו ונתפרסמו בכל תפוצות ישראל.
ואף כי מי הוא זה ואיזהו אשר ערב לבו לאמר שיעבוד עבודת הקודש של „עיר וקדיש מן שמיא נחית הרב הגדול האלקי החסיד" האריז"ל,
[illegible]

ברכה מנחם שניאורסאהן

נ.ב.
[illegible]

סע ב"אגד" לת"א ותרוויח

כיוון הנסיעה	הקו	המחיר הרגיל	המחיר במבצע	אתה מרוויח
ירושלים-ת"א	405	4.1 ש"ח	2.5 ש"ח	1.6 ש"ח
חיפה-ת"א	900	4.5 ש"ח	3.5 ש"ח	1.0 ש"ח
ב"ש-ת"א	370	4.8 ש"ח	3.5 ש"ח	1.3 ש"ח
ירושלים-חיפה	940	7.5 ש"ח	6.0 ש"ח	1.5 ש"ח

"הנני מקדם בברכה הצעתכם למבצע ע"י הורדת המחירים, לקידום השימוש בתחבורה הציבורית".
שר התחבורה מר חיים קורפו 29.7.87

במלאת שנה לפטירת יקירנו

דוד צדוק ז"ל

תערך אזכרה ביום ד' י' באב תשמ"ז (5.8.87) בשעה 18.00
בבית העלמין בחולון
נפגשים ליד השער הישן
לאחר האזכרה בשעה 18.45 יערך טקס הסרת הלוט וקריאת רחוב ע"ש דוד צדוק בחסות ראש העיר חולון בקרית בן־גוריון (סוף רח' יהושע רבינוביץ)
ידידיו ומוקירי זכרו מוזמנים

אשתו: מזל
ילדיו: דקלה, עופרה, יוסי וב"ב

מפלגת העבודה הישראלית מחוז ת"א

למשפחת ברדוד

המומים ומזועזעים ממותה הטראגי של בתכם

נטע ז"ל

משה כהן
בשם חברי סניף
רמת הטייסים ת"א

אבי יחזקאל
בשם חברי המשמרת
הצעירה ת"א

לחברתנו
ניצה גיל ולמשפחתה
ולקיבוץ יפעת
אתכם באבלכם
על מות האב

מיכאל קושט ז"ל

קיבוץ גבעת־חיים איחוד

היום, יום שני 3.8.87

יוחלפו מספרי הטלפונים בקיבוץ יטבתה

ותופעל מרכזת חיוג ישיר פנימה.

המספר הראשי של יטבתה במזכירות:
059־57444 ובמחלבת יטבתה 7440־059.

תודתנו לחברת תדיראן
ולחברת בזק על המאמצים
בהפעלת המרכזת החדישה „קורל 3".

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 04־640775

פר"347

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
שר"פ בע"מ – לאשר בנין מגורים מדורג בן 20 דירות ברחוב שער הגיא 23 חלקת 12:11 בגוש 10772, כרמל.
הבקשה כרוכה בהקלות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר.
2. קומת מגורים נוספת מעל למותר.
3. קומת עמודים נוספת מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3 חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00–11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יונביץ
מהנדס העיר

במלאות שלושים לפטירתה של חברתנו

שרק'ה כהן ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
ביום חמישי י"א באב 6.8.87 בשעה 4.30 אחה"צ
בבית הקברות בעין־דרור איחוד.
המשפחה
ובית עין־דרור איחוד

חדשות מהגיהנום
מהשבוע ב"דבר השבוע"

דבר הוא דבר של היום חדש

רכוש ספר ספרית דבר

לפינה והמשפחה
אתכם באבלכם במות

האם ז"ל

בית יראון

דבר היום

סידרת מַכּוֹת ומַכָּה

שלוש סיבות רעות יש למשטר של האייטולה חומייני להתנכל לבית־המלוכה הסעודי. המלך פאהד ומשפחתו משתייכים (ולדעתם אף מופקדים) על האיסלאם הסוני, שבאנפשם של השיעים השואפים להפוך קיפוח של אלף שנה ולעלות למעמד של בכורה בעולם המוסלמי. סעודיה היא גם בעלת־בריתה העיקרית של „השטן הגדול", אמריקה, במפרץ הפרסי. ובמלחמת המפרץ, תומכים הסעודים בעיראק – לא מאהבת סדאם חוסיין, אלא מחשש להתפשטות החומייניזם.

צירוף שלוש סיבות אלה הבשיל, בסוף־השבוע, בעיתוי שנבחר בקפידה בטהראן. שיסוי אלפי צליינים במכה נועד להביך שוב את משטר פאהד ולהציגו ככושל במשימתו, הגנת קודשי האיסלאם. הוא גם נועד להעלות את המתיחות במפרץ כולו לנקודת־רתיחה, שתרתיע את סעודיה ואת כוויית מפעילותן בסיוע עקיף לעיראק. חומייני „חישב, בוודאי, שעל רקע כשלונו של חיל־הים האמריקאי בליווי המיכלית הכוויתית „ברידג'טון" יוסיפו מהומות מַכָּה עוד שיקול למצדדים בוואשינגטון בהגבלת המעורבות האמריקאית במפרץ.

מימשל רייגן אכן סובל ממגפה של צרות, בהקשר האיראני. עוד מחדל פינוי־המוקשים של „ברידג'טון" מהדהד – וכבר מתרסק מסוק אל אניית־הפיקוד של שייטת־המפרץ, „לאסאל". עוד „לאסאל" – והסל סדר התקווה האמריקאית להסתייעות בצי מערב־אירופה, שלהם כושר לפינוי מוקשים אך רצון אפסי להסתבך עם חומייני. ברקע, כמובן, נמשכים הפירסומים על עדויות קספאר ויינברגר ודונלד ריגן על מכירות הנשק הישראלי־אמריקאי לאיראן.

בשעת שפל זו למערב בפעילותו במפרץ הפרסי ובחצי־האי ערב, המדיניות האמריקאית היחידה היא המתנה למותו של חומייני. האייטולה הדרמומי עלול לסכל גם מדיניות זו.

גול עצמי

מאת טלי זלינגר

בימים שבהם המשמעת מועלית על נס ובעיתות חיכוך בין הקטבים אסור היה לו לקצין חינוך ראשי לשחק לידיהם של מבקשי נפש הצבא – בהתבטאותו

„במחנה" עשה בשבוע שעבר כותרות. העיתונים היומיים ציטטו, לפני שראה הגליון אור, הדלפות מתוך ראיון שנתן לבטאון קצין חינוך ראשי תא"ל נחמיה דגן. התבטאויותיו החריפות נגד שיטת שחרור בני ישיבות משירות בצה"ל היכו גלים. בני ישיבות – קבל בקול רם תא"ל דגן ובכך ביטא את מה שחשים רבים מאיתנו זה שנים – שולחים אחרים למות בצבא.

בניסוחיו הבוטים והמשתלחים קלע קצין חינוך ראשי היטב למטרה אחת, אבל החטיא אחרת. כקצין בכיר בצה"ל, הממונה על החינוך ומכאן גם על המשמעת, חטא לא לעניין אבל לעיקרו. מבחינת העניין צודק דגן ביותר ממאת אחוז הצדק. בדבריו היה לפה לכל הזועקים על כך מעל דפי עיתונים, בשיחות סלון, במסדרונות הפוליטיים ובשורות מערכת הבטחון: כאיש צבא בדרגתו וברמתו היה לדבריו משנה־טובד ויתר־תוקף הם חדרו, יותר מאלפי מלים אחרות, מבעד למעטה האטימות. בכך יתרונו, אבל בכך גם כשלונו.

בימים שהמשמעת מועלית קם על נס ובעיתות חיכוך בין הקטבים, אסור לקצין בכיר בצה"ל לשחק לידיהם של מבקשי נפש הצבא. התבטאותו של קצין חינוך ראשי בנושא שהוא פוליטי במהותו, וכך כבר הגדיר הרמטכ"ל רב־אלוף שומרון את עניין חוסר השוויון בשירות בצבא בשיחה עם בני נוער לפני כחודש, היא חריגה מהוראות המשמעת ויש בה טעם לפגם. לו היה קצין בכיר מתבטא בזכות שחרור בני הישיבות משירות ולמען הרחבת מסגרת האפליה, היינו יוצאים מגדרנו לגנות אותו על התערבותו הגסה בעניינים שהם בדרגת מדיניות ושאסור לאיש לובש מדים להתבטא בהם בפומבי. היינו מגייסים את לטובת העניין את כל הסיעתים ויוצאים צודקים וצדיקים.

תא"ל נחמיה דגן אמר דברים שערבו לאוזניהם של חוגים רחבים בציבור. ההימור שהימר היה קל יחסית לפופולאריות – המוצדקת מאוד לטעמי האישי – של תוכן דבריו. אסור היה לו לנצל את הבמה, שהיא כולה שלו בתוקף תפקידו, לאמירה פוליטית, שהיא בחזקת תקדים ופתיחת שער להתבטאויות מסוג זה, בעלות גוון אחר, מהקצה השני של הקשת. ההוגים, מפתחי ומשכללי השיטות הפרזיסיות במדינה, רק יצאו נשכרים מכך, בבחינת צדיקים (?) מלאכתם נעשית בידי אחרים. את הגול העצמי הזה היה צריך למנוע. לא היה לו מקום, גם לא בעידנא דריתחא ואף לא לשם שמיים או לשם פופלאריות. אנחנו, שנמצאים עם תא"ל דגן ועם דעותיו בקו חזית אחד, יכולים רק לקוות שלא ייצא הפסדנו בשכרנו. נחמיה דגן איננו הקצין הבכיר היחיד בקו החזית הזה. אחרים נמצאים שם בפרופיל ציבורי נמוך, מפאת המשמעת והכורח במילוי הנחיות כלובשי מדים. עליו ועליהם לעשות עתה כל שניתן כדי לטהר את השרץ הזה, אבל בלי גולים עצמיים.

עוד חצי דבר

משטרה!

מאת יצחק בדנר

אולי באמת צריכה המשטרה לקרוא לעזרת המשטרה בעניין התנפלות ה„עליהום" הזאת של ח"כי הליכוד ועסקניו – כל אלה שהיה להם, יש להם או יהיה להם תיק במשטרה, או חבריהם – על המשטרה, על ראשיה ועל אגף החקירות שלה.

עונת החקירות קרבה והולכת – ויש כבר מי שחוששים מכך, כנראה, בין נבחרי הציבור, משוחים־בשמן עצמם. „מי ששם תמאה על ראשו", צוטט ח"כ נחמיאס, בדבריו על עמיתיו מהליכוד, „שלא ייצא לשמש" – וראוי להוסיף: גם מי שכובעו האישי והציבורי אינו חסין־אש, מוטב שייכבד ויישב בבית ולא ינסה לממש את האימרה, שההגנה הטובה ביותר היא ההתקפה. המשטרה הולכת לטפל בנו, אומרים בליכוד – אז הבה נקדים ונאשים אותה בכל מה שהיא מבקשת להאשים אותנו – בשחיתות, בהטיית עדים, בקבלת טובות הנאה, בהעלמת עובדות, באיומים.

יכולים אנשי הליכוד להאשים את המערך בהאשמות שונות, אבל לא יוכלו להוקיעו על שלא מיצה את הדין עם עצמו ובשרו, בבעיות של עבריינות־חוק: אפילו ראש ממשלה של המערך התפטר בגלל חשבון־חוץ פעוט, שחשבון גדול ורב ממנו (יובל נאמן) נפטר בכופר כלשהו, כעבור כמה שנים ומהפך פוליטי וערכי אחד.

אבל ח"כי הליכוד לא ינוחו ולא ישקטו עד אשר יעמדו חוקרי המשטרה לדין במקומם – או לפחות עד שהליכוד יקבל ייצוג מתאים באגף החקירות, בין החוקרים, במקביל לייצוג הנכבד שיש לו בין הנחקרים.

והשאלה הנשאלת היא, על מה המהומה? הרי באקלים הציבורי שלנו, ממילא, אפילו נמצאים נבחרי־ציבור אשמים על־ידי ועדות־חקירה, מבקרי מדינה ובתי־משפט, האם מפריע להם הדבר להמשיך בשלהם, כמקודם? מאקסימום מקימים בשבילם „לובי", שילחץ למען חנינה או המרת העונש בעבודות־חוץ.

רובה טעון

מאת עליזה ולך

מעמדת כוח שהשיגה – רוב של 59 ח"כים בגוש השמאל, המסכל כל אפשרות של הקמת ממשלת ליכוד צרה – מבקשת מפלגת העבודה להגיע להידברות עם הליכוד על מועד מוסכם לבחירות מוקדמות

כל מחזאי יודע שרובה שהוצג במערכה הראשונה יירה במערכה השלישית. הפוליטיקה, שהיא דרמה באמצעים אחרים, כותבת את עלילתה על־פי כללי המחזאות המודרנית, ואם התגלגל לידי מי מגיבוריה נשק חם, הוא לא יאפסן אותו בימ"ח, אלא ישתעשע בו כדרכם של שולפים מהירים במערבון. מה שנראה כהתגרות להטוטנית ייהפך בשעת־כושר ללחיצה על ההדק.

שעת הכושר לירייה הפוליטית של הקדמת הבחירות איננה השבוע. הליכוד, שאינו חוסך במאמצים להיכנע לסחטנות הדתית, עשוי להאמין שמן השמים באו לו רווח והצלה. ההצטלבות של ט' באב עם מועד סיום מושב הקיץ של הכנסת יצילוהו מפני תורבד־בית פוליטי. אילולא סמיכות המועדים אין כמעט ספק שלליכוד היו סיבות להרחיב את הצום להכא. ואולי גם למפלגת העבודה.

מרגע שעלתה יוזמת פרס לקידום תהליך השלום על פסים ממשיים, והתברר שהליכוד לא יתן לה יד בשום תנאי, שאפה מפלגת העבודה להביא לפירוק ממשלת האחדות, מוקדם ככל האפשר בגלל לוח־הזמנים והגלובאלי. אלא שפירוק הממשלה שיש עמו הקדמת בחירות – ולא הליכה לאופוזיציה – התחוור כמשימה לא פחות קשה מהאצת תהליך השלום. יחסי־הכוחות הפרלמנטריים היו לרעת מפלגת העבודה, בעיקר בגלל המפלגות הדתיות.

הליכוד היה מוכן לשלם מחירים גבוהים לסרבני הבחירות המוקדמות. הסוחרים הפרגמטיים הסתפקו בשריון מקומות ברשימת הליכוד לכנסת הבאה, ואילו תבעו את המחיר הזה גם מפלגות דתיות, הליכוד היה משלם להן – אחרי שהבטיח 12 מקומות לליברלים, שני מקומות לרפ"י ומקום אחד לתמ"י, עוד נותרו לו כ־25 מקומות בשביל הדתיים, והוא היה מסתפק בעודף.

אלא שהמפלגות הדתיות, ובעיקר ש"ס, תובעות תמורה גדולה יותר, נצחית יותר: חקיקה דתית. כל מאמציו של הליכוד „לספק את הסחורה" עלו עד כה בתוהו, אך הוא לא נואש, לפי שעה, ומה שתמוה יותר: הלקוחות לא נואשו. משום מה ממעיט הליכוד את השימוש במלה „לא" בדיאלוג שלו עם הדתיים, אולי מפני שעשה בה שימוש מופרז במה שנוגע לתהליך השלום.

והנה נקרתה למפלגת העבודה הזדמנות־פז לרתום חלק, מועטי אמנם, מקרב הגוש הדתי למאמציו להקדמת הבחירות, אלא שהעיתוי שלה לא היה מוצלח כל כך. ניצול ההזדמנות לא יקרב אותה אל המטרה רק מפני שהמהלך ייבלם כבר בראשיתו. אם תנצל את הרוב שגיבשה סביב הצעת־חוק לפיזור הכנסת על סף היציאה לפגרה, ימצאו את עצמם שריה מחוץ לממשלה עד שיעלה בידה למצות את המהלך, בעוד שלושה חודשים.

יתר על כן, הפקרת הממשלה לידיו השמאליות של הליכוד לא רק שלא תשרת את מטרות מפלגת העבודה (שהראשונה בסדר־עדיפויותיו כרגע היא פתרון המשבר בהתיישבות) אלא תנציח את הליכוד בשלטון עד לבחירות בנובמבר 1988. בפגרת הכנסת תהיה ממשלתו הצרה מאוד של יצחק שמיר חסינה מפני הצעות אי־אמון, שכן לא מגישים הצעות אי־אמון בממשלה בתקופת הפגרה, ואילו אחריה, הוא עשוי ללכוד את עצמו בממשלת־מעבר צרה,

(המשך בעמ' 8)

המפלגות הדתיות רוצות מחיר גבוה. נצחי: חקיקה דתית

אני יכול גרוע יותר

מאת מאיר בראלי

השאלה איננה אם שלושת ה„לאו"ים של שמיר מוצדקים או לא – הם אינם מוצדקים. העניין הוא שקשה להעלות על הדעת ניסוח מזיק יותר לישראל מאיזכור ה„לאו"ים של חרטום

יצחק שמיר מזמר לשמעון פרס שיר ידוע מסרט אמריקאי, בהיפוך המשמעות: „כל מה שאתה יכול לעשות – אני יכול לעשות גרוע ממך". שמעון פרס התסבך עם ועידה בין־לאומית שאין לה סיכוי, ואילו היה לה – היה גרוע עוד יותר. יצחק שמיר חיפש ומצא הצעה גרועה מזו: ועידה אזורית עם ירדן, מצרים והפלשתינאים. כאשר מתנהל מו"מ דו־צדדי ישראלי־ירדני, יכולה ירדן לסרב להצעה ישראלית וכלום לא קרה, וכן להיפך – ישראל יכולה לסרב להצעה ירדנית ולא קרה דבר. כאשר יש עוד צד למו"מ, מצרים, מטבע הדברים שיש ל„כתיב השלישי" הזה משקל מיוחד, מכריע. אין זו ועידה דו־צדדית, בין ישראל לערבים: מצרים היא מדינה שיש לנו איתה הסכם שלום, היא לא סתם „מדינת ערב". יש חוזה שלום ולחוזה השלום הישראלי־מצרי יש דפוס ברור: כל השטחים, „עד הסנטימטר האחרון". כשמזמינים את מצרים לוועידה אזורית כזאת, מזמינים גם את דפוס החוזה הישראלי־מצרי. על החוזה ההוא חתום מנחם בגין, אשר בשמו נשבעים גם יצחק שמיר וגם מתחריו בתוך מפלגתו. אין ישראלי הרשאי להתכחש לחתימת ישראל דאז – ודאי לא יורשי בגין.

שמיר הציע שלוועידה האזורית יוזמנו, נוסף על ירדן ומצרים, גם הפלשתינאים. במגעים בין־לאומיים, כמו בכל מו"מ, מקובל שתמורת ויתור של צד אחד נדרש ויתור של הצד האחר. אם המצרים והירדנים יוותרו על ועידה בין־לאומית למען ועידה אזורית, הם ידרשו שישראל תוותר בעניין זהותו של המשתתף הפלשתינאי – ורומזנו את אש"ף. מה רע יותר בעיני שמיר – ועידה אזורית עם אש"ף או ועידה בין־לאומית בלעדיו?

הקושי לתבוע מירדן שתסכים לנוסחאות קמפ־דייוויד ברור – מה לה ולנוסחאות אלה, שבגללן קטעה אז את היחסים שלה עם מצרים? ספק אם מצרים כפופה, אף היא, לנוסחה ההיא, מפני שחמש השנים שהוקצבו לאוטונומיה חלפו כבר בינתיים – אמנם בלי אוטונומיה, אבל העדרה לא חיזק את המחוייבות המצרית כלפיה. יצחק שמיר אינו אומר על מה הוא מתכוון לדבר בוועידתו האזורית ומה תהיה עמדתו בה. לפחות עמדת הפתיחה אבודה. פרס אמר שבוועידה בין־לאומית עמדתו תהיה: פשרה פונקציונלית.

לעומת חסרונה של אמירה כלשהי על עמדתו בוועידה האזורית שהוא מציע, נידב יצחק שמיר אמירה מיותרת לגמרי. שלושת ה„לאו"ים שלו כל־כך מיותרים עד שקשה להניח שתומכי „חירות" אינם מבחינים בטפשות שבהם. השאלה אינה אם ה„לאו"ים מוצדקים או לא – הצרה היא שקשה מאוד למצוא ניסוח מזיק יותר לישראל, ולא רק מפני שהוא מזכיר את ה„לאו"ים של חרטום. מי צריך את זה?

אין מדינאי ערבי שאינו מבין כיום שה„לאו"ים של חרטום שירתו רק את ישראל. חלקם אומרים לעצמם שאז לא היתה ברירה. הערבים היו מובסים ומושפלים בתבוסתם – הכל ציפו שיבקשו שלום. אמירתו של משה דיין, המצפה לטלפון מחוסיין, לא היתה מוזרה או יוצאת־דופן. נאצר ותומכי־שותפיו העדיפו אז את הצלת המוראל הערבי הפנימי על מה שנוח וכדאי להם כלפי העולם החיצון: לישראל אין שום צורך לשחק לידי ההסברה הערבית ב„לאו"ים דמויי־חארטום. יכול לומר מי שיאמר, כי כל ההצעה של ועידה אזורית לא נועדה להגשמה והיא לא הוצעה אלא כדי שלא יוכלו לומר שהליכוד לא הציע כל תהליך לוועידתו הבין־לאומית של פרס. אולי, אבל כדאי היה לשמיר להבין שגם כאשר מציעים הצעת־סרק אסור שהיא תהיה בבחינת „גול עצמי"; אסור שזו תהיה הצעה שאילו התקבלה, חלילה, היתה נהפכת למלכודת שקשה מאוד להיחלץ ממנה.

כדי לשלום במדינה נחוצה עמדה מדינית נכונה, אך לא פחות מזה נחוץ לדעת לשלום, לדעת מה לומר ומה לחשוב ומתי לעשות זאת. ספק רב אם יש בכל הליכוד מי שמסוגל לשלום בלי להקים אסונות על הארץ.

בעד טראנספר. דו־צדדי

מאת טדי פרויס

למתנחלים רפאטריאציה לנחלותיהם בתל־אביב ואילו לערבים מהגליל טראנספר למדינה הפלשתינאית בשטחי עזה והגדה המערבית; אנשי קריית ארבע יוכלו להתיישב בנצרת וערביי נצרת עילית – במעלה אדומים

למושגים „טראנספר" ו„רפאטריאציה" קונוטציה שלילית, ובצדק. בדרך כלל, אלה מלים פארלמנטריות יותר להגדרת גירוש המוני או חילופי אוכלוסין בכפיה, כמו שנעשה למשל בתת־היבשת ההודית, במסגרת חגיגות העצמאות של הודו ופקיסטאן, ולאחר מכן המלחמות ביניהן. במלחמת השחרור נאלצו כ־680,000 ערבים לנטוש את בתיהם ומספר גדול יותר של יהודים נמלט בחוסר־כל ממדינות ערב. התוצאה היתה טראנספר בדיעבד, שאלמלא ההתנפלות הערבית על י"א לא היה מתרחש. לרוב הטראנספרים, הרפאטריאציות, חילופי האוכלוסין ושאר ביטויים אלגנטיים למתבצע, היו תוצאות עגומות יותר, שאחת מהן זכורה כשואה.

אבל היו טראנספרים פחות אכזריים, לפחות בפרספקטיבה של זמן, כמו חילופי התושבים בין יוון לתורכיה אחרי מלחמת־העולם הראשונה. למוחלפים, אפשר לשער, לא היתה זו חוויה נעימה, אך בזכות המבצע נמנע במשך הזמן אסון בנוסח לבנון של שנות ה־70 וה־80. לאומים, דתות, גזעים ועמים, המתגוררים זה בתוכבי זה, אינם – להוציא המקרה של שוויצריה – מירשם לשכנות טובה ולאוטופיה של איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו. גם לא בארץ הקודש.

אם נרצה ואם נמאן, בארץ כבר נטמנו הזרעים לצמיחה לבנונית שסופה תוהו ובוהו. לכן אין ההצעה האחרונה של סגן שר הבטחון רעיון הבל: אם יוכנסו בה שינויים אולי תוביל אפילו לרגיעה. ראשית, אם בוחנים את הצעתו בקור רוח, היא מכילה הודאה שכל סיפוח ההכרח ייכשל. דקל, שאמר בהרצאתו בנתניה כי זה הפתרון הטוב ביותר והיחיד, חושף בכך את האמת, כי הרעיון בדבר ארץ ישראל שלמה, שיהודים וערבים יחיו בה בשלום ברוחו של זאב ז'בוטינסקי, הוא בלתי־אפשרי. רבים, החל בתופיק טובי בשמאל וכלה באמנון רובינשטיין במרכז, יסכימו איתו עד כאן. לחלוק צריך לא על הדיאגנוזה של דקל – שמעון פרס טעה כשאמר כי דבריו הם שטות מוחלטת – אלא על התראפיה שהוא מציע: העברת תושבי עזה והגדה המערבית למדינות ערב. זו שטות המשוועת לשמים. הערבים, שלא הסכימו לקלוט את פליטי 1948, ייאותו עתה להעניק קורת־גג לאחיהם הנודדים מ־1987 (או מקץ 20 שנה, על־פי לוח ההספים של דקל)? והמעצמות, הלוחצות שנחזיר פליטים מתש"ח, ילחצו, לאור חזון מיכאל איש נודדיה, בכיוון הפוך?

בכל זאת, אם משנים את הנתונים, אפשר לעשות משהו בתוהו. בישראל חיים כיום קרוב ל־3.6 מיליון יהודים ועוד כ־800,000 לא־יהודים, רובם המכריע ערבים. מעבר לקו הירוק מתגוררים עוד כ־1.5 מיליון ערבים וכ־60,000 יהודים (מספרם משתנה, על־פי הגדרות שונות). זה מירשם בדוק להצמחת לבנון, בלי עצי דובדבן ובלי ליבראליזציה של מטבע חוץ. מאחר שדקל צודק, כי אין פתרון אלא טראנספר, מן הראוי לבחון את משמעותו. 60,000 (יהודים מעבר לקו הירוק) אינם מאסה קריטית כמו 800,000 (ערבים מצד זה של אותו קו), אך בשום טראנספר לא היה שיווי־המשקל המספרי גורם מרכזי. לכן לא יהיה זה בגדר אבסורד מוחלט להציע, כי שתי הקבוצות יוחלפו זו בזו. המתנחלים יורפאטריאצו לנחלותיהם בתל־אביב ובסביבותיה ואילו הערבים מהגליל יוטראנספרו למדינה הפלשתינאית, שתקום בשטחי עזה והגדה המערבית. מובן שיהיה צורך ברישום של רכוש נדל"ן, כדי לערוך חשבון סילוקין של הנכסים – וכאן אולי ניתן לצפות לסיוע מצד המעצמות שדקל קורא לעזרתן. אנשי קריית־ארבע, למשל, יוכלו להתיישב בנצרת וערביי נצרת־עילית במעלה אדומים; הפרשי ערך הרכוש יושקעו בבניית השיכונים שיחסרו ליוצאי נצרת. אלמלא העברה ממצודת כפיר, ניתן היה להחליף את הלביאה שהביא האלוף (מיל.) רחבעם זאבי (התומך בטראנספרים) בתושבי גדהזיות בקלקיליה, שבמסגרת תיקוני הגבול יועברו להרי רמאללה.

תכנון סכימאטי זה אינו עונה אף על מזער הבעיות שיצוצו תוך כדי ביצוע חילופי האוכלוסין, אך הוא מתיישב עם נוסחת דקל, כי אין פתרון זולת טראנספר. ואם הרבנים לווינגר, כהנא ודרוקמן וח"כ דקל ירצו לחיות בארץ ישראל הגדולה, אפשר לפעול לשם כך על־פי ההצעה ההגיונית (ללא אירוניה) שכהנא העלה בכנסת: לבקש רשות הגירה (במסגרת קוטה קבועה?) ממשרד הפנים הפלשתינאי, כמו כל תושב המבקש להגר למדינה אחרת. יש להניח כי שלטונות מדינת היהודים יתמכו בבקשותיהם וימליצו על עלייתם לארץ־ישראל.

קאגסטרה: המסית נבחר

מאת שלמה שפיר

בלי קשר עם המערכה הנוכחית לחשיפת פושעי מלחמה שמצאו מקלט בקנדה, נותרו שם כיסים מסורתיים של אנטישמיות, שלא במהרה ייעלמו

„מעולם לא פגשנו ביהודים, אך המורה מלמד אותנו שאנו חייבים לשנוא אותם" – זו היתה עדותם של תלמידי הכיתות הגבוהות של בית־הספר התיכון בעיירה אקוויל שבחבל אלברטה, אחת מעשרות הפרובינציות בעלות השלטון העצמי של מדינת קנדה, כאשר נחשפה שערוריית ההסתה האנטישמית רבת־השנים של המורה להיסטוריה ג'יימס קאגסטרה. חשיפת הפרשה עוררה סערת־רוחות בקרב הציבור היהודי ברחבי קנדה ואף מעבר לגבול הדרומי, בארה"ב, והביאה לפיטורי המורה בדצמבר 1982 ולביטול תעודת־ההוראה שלו עשרה חודשים אחר־כך, אולם היא לא סתמה את הגולל על הקאריירה הפוליטית שלו. אף־על־פי שראש המועצה המקומית באקוויל, שם הורה והתגורר, לא נבחר מחדש ואף נקנס לפני כשנתיים על הסתה נגד היהודים, המשיך קאגסטרה בפעילותו במפלגת „האשראי הסוציאלי" בחבל. בימים האחרונים אף זכה להישג נכבד: עוד לפני שנשמע עירעורו על הרשעתו בעוון הסתה [illegible] – אמנם ברוב של קול אחד בלבד – לתפקיד של מנהיג מפלגת „האשראי הסוציאלי" בקנדה כולה.

במשך יותר מעשר שנים הטיף קאגסטרה לתלמידיו שהיהודים אחראים, בין השאר, למהפכה הצרפתית, למלחמת האזרחים האמריקאית, לרצח אברהם לינקולן, לשתי מלחמות העולם וכמובן, למהפכה הבולשוויקית ברוסיה. לשואה היהודית באירופה אין, לדעתו, כל ראיות היסטוריות בדוקות. ואשר לאדולף היטלר, הוא לא התכוון ליהודים סתם אלא לאילי הכספים הבין־לאומיים ולגרעין הקומוניסטי, שיחד אינם יותר משבעה (דווקא שבעה) אחוזים של הציבור היהודי. קאגסטרה, נוצרי פונדאמנטליסטי, כיום בן 51, דבק בגירסה שהיהודים הם כת רבת־השפעה החותרת להשתלט על העולם. את האנטישמיות שלו הגדיר כדתית ופוליטית גרידא, להבדיל מאנטישמיות אתנית או גזענית.

מפלגת „האשראי הסוציאלי", שקאגסטרה נמנה זה שנים רבות עם פעיליה, החלה לפעול בזירה הקנדית בין שתי מלחמות העולם. התנועה הושפעה מהתיאוריות הכלכליות יוצאות־הדופן של המהנדס הבריטי, רב־סרן ס.ה. דגלאס. החקלאים במערב־קנדה, שמצבם הכלכלי היה קשה באותן שנים, מצאו פורקן לתסכולם במחאה הפופוליסטית נגד אילי ההון והתעשייה במזרח המפותח יותר. על כך ניתוספה האמונה בקשר היהודי־קפיטליסטי־קומוניסטי

(המשך בעמ' 8)

מה קרה להתנחלות ה־100,000?

מאת דני רובינשטיין

מתוך 40,000 התושבים היהודיים שנתוספו בשטחים יותר מ־33,000 באו להתגורר בשכונות העירוניות, ורק 6500 – להתיישבות הכפרית הקהילתית; בעשרת היישובים שהקימה הסוכנות בהר חברון מ־1983 – בכולם יחד – מתגוררים בסך הכל כמה מאות תושבים

ב־1982, לאחר הבחירות ולאחר הרכבת ממשלתו השנייה של הליכוד, הציג מתתיהו דרובלס, ח"כ לשעבר מטעם תנועת החירות ויו"ר החטיבה להתיישבות בסוכנות היהודית, תכנית גראנדיוזית – להגיע בתוך ארבע שנים לכך, שיהיו בגדה המערבית 100,000 אלף יהודים. באותה תקופה התגוררו בגדה כ־21,000 מתנחלים. התכנית שעובדה והוגשה (ב־1983) לראש הממשלה או מנחם בגין הכילה הצעות לישובים, תכניות פיתוח וכו'. לפני שבועות מספר פרסם צוות של החטיבה להתיישבות דו"ח מקיף על מצב ההתיישבות בשטחים כיום, על רקע „תכנית ה־100,000" שלפני ארבע שנים. זהו דו"ח מפורט, בן 70 עמודים, המשקף לא רק את ההתפתחויות בעבר, אלא גם את המגמות המסתמנות בהווה ובעתיד.

המעיין בדו"ח נתקל קודם־כל בבעיית האמינות. מחברי הדו"ח הם אמנם אנשי מקצוע, אבל המנהלים אותם הם פוליטיקאים, העוספים את הדו"ח בהערות ובמסקנות משובשות ומפוקפקות. ניקח, למשל, נתון בסיסי כמו מספר המתנחלים ביהודה ובשומרון. במכתב המצורף לדו"ח כתב מתתיהו דרובלס שביהודה ובשומרון חיים כיום (תחילת 1987) כ־70,000 יהודים, אבל בדו"ח עצמו נמנה מספר התושבים בכל ישוב, והסך־כל מגיע רק ל־60,000 – הבדל של 10,000 איש. ניסיתי לברר במשרד הבטחון ושם קיבלתי נתון חדש: 65,000. חלק מהנתונים על מספר האוכלוסין שאוב משאלונים ששולחים החוקרים למזכירי הישובים; מסתבר שבישובים רבים ממלאים את השאלונים כלאחר־יד וקשה לסמוך על המספרים.

בסיכום הדו"ח נאמר, שתכנית ההתיישבות מבקשת ליצור דינמיקה שתקדם את איכלוס יהודה ושומרון עד 600,000־800,000 יהודים בעוד 25 שנה, אבל בגוף הדו"ח מבצבצת ביקורת ודאגה מעצירה וקיפאון בהתנחלות, במיוחד בשנתיים האחרונות. כאמור, התוכנית היתה להגיע ל־100,000 יהודים בגדה בסוף 1986: כיום יש בה כ־60,000. האם זו הצלחה או כשלון? התשובה תלויה בנקודת־ראותו של הקורא. 40,000 המתנחלים שהצטרפו ליושבי השטחים מאז 1983 לא היו גדודי חלוצים וגרעיני התיישבות של גוש־אמונים, אלא ישראלים, שאפשר לומר עליהם שכמעט במקרה הגיעו ליהודה ושומרון. הדוגמא הבולטת היא מעלה אדומים ופסגת־זאב, שתי שכונות של ירושלים, הממוקמות מעבר לקו־הירוק ויש בהן כ־17,000 נפש. אם מוסיפים עליהם את תושבי אריאל, אלקנה, אלפי־מנשה ועמנואל מתברר, שכל האוכלוסיה שנוספה בשטחים מאז 1982, לא נוספה אלא באזורים המרכזים חמש דקות מכפר־סבא ומכיכר־ציון בירושלים.

גם כיום הגידול האיטי במספר המתנחלים נמשך במקומות כמו אורנית (חמש דקות מכפר־סבא) ובגבעת הדואר, שם בונים הרבה ירושלמים את בית חלומותיהם. גבעת הדואר שוכנת כמה מאות מטרים מקיבוץ מעלה־החמישה, על שטח של מוצב־גבול ירדני לשעבר, ואני מכיר אישית תומכי „שלום־עכשיו" ואנשי שמאל, שבונים שם וילות, מפני שבמקום אחר באיזור ירושלים לא יכלו להגיע לבית באיכות כזאת ובמחיר כזה. בלשונו של הדו"ח נקראים אזורים אלה שבסמוך לקו־הירוק „אזורי הביקוש הגבוה והבינוני" ו־90 אחוז מהישראלים בשטחים מתגוררים בהם. רק 10 אחוז גרים בהרי השומרון, בבקעת הירדן ובדרום הר־חברון.

נתונים אלה ידועים, ואם בודקים את המספרים בדו"ח מוצאים, שיש ישובים מרוחקים שבהם לא רק שאין גידול אלא יש נסיגה במספר החברים (בעיקר בבקעת הירדן, אך גם במקומות אחרים). המתכננים, שדיברו ב־1982 על 100,000 מתיישבים בסוף 1986, כמעט הצליחו להגיע ליעדיהם בשנתיים הראשונות, אבל מ־1984 עד 1986 נסוגו השגיהם יותר ויותר. הסיבה לא היתה הקפאת הקמתם של ישובים חדשים, אלא שורה של סקאנדלים, רמאויות והונאות בהקמת ישוב שכונתי כמו נופים וכבניין העיר העדינת עמנואל.

ההתנחלות בשטחים „חמש דקות מכפר־סבא" מבוססת על פיתויים כלכליים ואף טבעי הוא שיוזמיה יעסקו בשוחד ובשאר עסקים מגונים. עיון בתיקים המשפטיים של הסוחרים שנידונו למאסר, אחמד עודה ושמואל עינב, ובהסתבכויות של דני הדיימן (נופים) ומרגוליס (עמנואל) ואחרים באלקנה ממחישים את התופעה. שוב מתברר שהמחלקה להתיישבות בסוכנות והקמתם של עשרות ישובים חדשים כמעט לא שינו את התמונה הדמוגראפית בשטחים. מתוך 40,000 התושבים היהודים שנוספו בשטחים, הרוב המכריע, יותר מ־33,000, באו להתגורר בשכונות עירוניות שהקים משרד השיכון ורק 6500 באו להתיישבות הכפרית־קהילתית, על סוגיה השונים, הנמצאים בטיפול המחלקה להתיישבות. אם ניקח לדוגמה את עשרת הישובים שהקימה הסוכנות בהר־חברון מאז 1983, ניווכח שבכולם יחד גרים כמה מאות תושבים ומספרם הכולל הוא כשליש מאלפיים ומשהו תושבי השכונה אלפי־מנשה, הצמודה לקלקיליה.

במילים אחרות, ההתיישבות בגדה המערבית, המקיפה לאחרה 139 ישובים, „שכונות", מאחזים והיאחזויות, היא מבחינה דמוגראפית רק כעשר שכונות וערים לאורך הקו־הירוק ועוד כעשרה ישובים מבוססים; השאר – יותר מ־100 – הם מקבצים של מבנים בודדים, כמה צריפים ומגדל מים ובהם עשר־עשרים משפחות ואפילו פחות (בכל שהצלחתי לברר, יש 15 ישובים המונים בין שלוש לעשר משפחות). מבקרי הדו"ח ערים לבעיות ובמקום אחר הם אף מעלים חשש שההתיישבות הכפרית עלולה להגיע „למצב של מיצוי עצמה". הם מודאגים מקצב האיכלוס, המואט יותר ויותר, חרף ההשקעות הגדולות ורמת השירותים הגבוהה. לפיכך הם מעלים הצעות, כמו הגדלת המשאבים לפיתוח הכבישים, שירחיבו את תחומי ההתיישבות סמוך ל„קו הירוק". הם גם דורשים, בלשון מרומזת, להגביל עוד ועוד את הבניה הערבית, מתוך מחשבה: אם היהודים לא בונים, נעצור לפחות בניה ערבית. בדו"ח מנוסחים הדברים כך: „הגדרה פונקציונאלית של פריסת הישוב הערבי, הן בהתאם לצרכיו והן במגמה לשמר עתודות קרקע לדורות הבאים".

הצעה מעניינת אחרת היא לעצור איכלוס יהודים באזורים שחשיבותם שולית. דוגמא לכך היא תכניות איכלוס העיר החדשה במודיעין, שיפגעו, לדברי הדו"ח, בהתנחלויות שסביב ירושלים ובמערב השומרון. כל הדאגות של מחברי הדו"ח אינן פוגמות, כאמור, בחזונם: 600,000 עד 800,000 יהודים בגדה בעוד 25 שנה.

مكرر من الأصل

صورة عن الأصل

מכתבים למערכת דבר

באוזני שמעון פרס

רוצה אני להעמיד את שמעון פרס – היודע בודאי יצירת מפעלים שהם גאוות המדינה, המפרנסים רבבות משפחות ומהווים מקומות משיכה לעולים, אנשי מדע ובעלי מקצוע מעולים – על אחריותו הגדולה בעניין ה„לביא". עתה עומד להכרעה גורל מפעל לאומי גדול. על כפות המאזניים מוטלים לא רק העניין הכלכלי, כי אם ערכים רבי חשיבות:

ראשית – הבושה. לו רוב התושבים היו חיים בדחקות כי אז אפשר להבין את הרתיעה מלפנות אל העם ולבקש את תרומתו. אבל עובדה היא, כי חלק ניכר של תושבי המדינה עושה חיים משוגעים ואין צורך לפרט. האמנם, בשם העיקרון הקדוש שלא להכביד את נטל המיסים על בעלי האמצעים אסור לבקש מהם כמה עצמות משולחנם הדשן ביניהם שעושרם מנקר ממש את העיניים ומהם שכספם נמצא בבנקים בחו"ל. האם אסור לנגוע בכיסם התפוח?

שנית – אינני תופסת, מה טוב יש בטרגדיות של אלפי משפחות שתישארנה אבלות ומתוסכלות כאשר ייסגר המפעל. זאת בנוסף לשמה הטוב של המדינה, זעזוע האמון של הציבור וייאוש בלב רבים.

שלישית – חושבת אני, כי לבריאותו המוסרית של העם במדינה אין לשחד אותו אלא לתבוע ממנו. יש להכניס שמחה ללב ותחושת גאווה על כוח היצירה שלנו. הגיע הזמן להתחיל לפעול לשינוי המנטאליות של לקיחה – לנתינה. אני רוצה להזכיר לפרס, כי הוא זכה לאהדה והוקרה כאשר העז לבוא בתביעות לציבור.

ובסיכום: יש להכריז על „קרן לביא" כמפעל לאומי.

סלוה שריד
גבעת המורה

טרנספר – חלום באספמיה

רוצה אני להתייחס להצעתו הלא־דמוקרטית והבלתי־מציאותית של אלוף (מיל) רחבעם זאבי בעניין הטרנספר עם מדינות ערב כפתרון לבעיה הדמוגרפית של מדינת ישראל, ו„פתרון" מהאוכלוסיה הערבית הגדולה ביו"ש ובחבל עזה, שאינה משלימה עם שלטוננו. הצעה שהתחבר עמי ליבנה מעין־חרוד מאוחד („דבר", 15.7.87) רואה בה „אפשרות מעשית ומסוברת, וניתנת לביצוע, אם משאבי הנפט של מדינות ערב יושקעו בה במקום במירוץ החימוש המטורף".

על אף הכרתי שרק במשא־ומתן מדיני עם מדינות ערב ועם נציגיהם המוסמכים של ערביי השטחים, על יסוד ויתורים טריטוריאליים, מצוי הפתרון המעשי לפחות בדורנו לנושא הדמוגרפי של מדינה יהודית ולמניעת מלחמה נוספת ושפיכות דמים הדדית (וזאת בתוך השארת לפחות כ־100,000 ערבים לעבודה בישראל באשר מי יבנה את הארץ?). אני מוכן להתחייב שאם תושג הסכמתם של מדינות ערב ותושבי השטחים להצעת הטרנספר לפי מתכונתו של רחבעם זאבי ועמי ליבנה, נתמוך כולנו פה אחד ברעיון הפנטסטי זה, שלעת עתה חסרה לו „רק" הסכמתו של הפרטנר השני, דבר שסבירות הגשמתו נמוכה לדעתי בהרבה מסבירות בואו של משיח צדקנו, שלפחות חלק ניכר מעמנו מאמין בו באמונה שלמה.

דב רוזנטל
רמת הדר

להציג האמת הלא־ידועה

רב־תודות לאלוף רחבעם זאבי על הופעתו בטלוויזיה ביום שישי 5.6.87 ותשובתו למראיין יעקב אחימאיר על רקע הקרנת הסרטון של אורי גולדשטיין.

לא ייתכן, שהצד המשמיץ וההורס יהיו לו אפשרויות בלתי־מוגבלות של כספים ומדיה להציג את חצי האמת של ההיסטוריה בארץ ב־50 השנים האחרונות, כל עוד אנו חיים.

צו השעה לזאבי ולשכמותו לקום ולהציג את חצי האמת השניה העובדתית, אשר לא כל כך ידועה לדור הצעיר של יהודים וערבים בארץ הזאת.

אברהם אורחי
חיפה

לפעול בדחיפות

בעיתונות פורסם, כי שכרה של מטפלת־בית מתחילה מגיע כיום ל־521 ש"ח לחודש. כך משלמת החברה „מט"ב" האחראית למתן שירות זה לחולים המרותקים בביתם למיטה.

מאחר שחוק שכר־מינימום קובע, כי החוק לא ייכלל בשכר־המינימום הרי שאין הבדל בין מטפלת מתחילה לוותיקה ושאלתי היתכן שהסכם שכר או טבלת שכר מוסכמת תקבע שכר שהוא נמוך משכר־המינימום אשר נקבע בחוק?

על ההסתדרות ועל שר העבודה והרווחה, הממונה על ביצוע חוק זה, לפעול בדחיפות בעניין.

אלי ענבל
אור יהודה

עד היכן הגענו?

ותיקה אני בארץ. זוכרת שהחיים בארץ היו קשים ביותר. האבטלה היתה יותר גדולה מעכשיו. איכרי פתח תקוה העדיפו לקחת פועל ערבי לעבודה בפרדס, באומרם „חבל על יהודי שיעבוד כל כך קשה. שיעבוד ערבי..."

שכר יום של פועל היה 17 גרוש, ואם לא הרוויח, לא היה לו במה לקנות לחם. לא ידעו מה זה שביתות. אני מתנגדת לשביתות. אבל האם יתכן, שפועל בעל משפחה עם ילדים ירוויח 500 עד 600 שקל לחודש בלבד והממונה עליו 7000 עד 8000 שקל? עד היכן הגענו ואיפה הצדק? פלא שיש ירידה מהארץ? [illegible]

הלביא עלה לנו המון כסף עד עכשיו ולא יכולים להמשיך לבנות אותו. לא יהיה לנו לביא מפני שאין לנו כסף? יש בארץ נשים העונדות עליהן הרבה אוצרות, כמו דברי זהב, אבנים יקרות. זה יכול לתת מיליוני דולרים ללביא? אומרים שיש לנו שותף (אמריקה) גם על זה אפשר להתגבר. מה עשינו פעם? הורדנו כל קישוט מעלינו, אפילו טבעות נישואין וכך התגברנו. אנא, חישבו על כך!

ברטה בק
עפולה

מיהו האנטי־ישראלי

במקרה, שהייתי בארה"ב בעת שהוקרן שם בטלוויזיה סרטה של רשת האנ.בי.סי. על ישראל – אותו סרט שעורר סערה כה רבה והוקע כ„אנטי־ישראלי".

ביכולתי להעיד, כי סרט זה אינו אנטי־ישראלי כלל וכלל. המדובר בסרט עשוי היטב ומאוזן, המציג את החברה הישראלית כפי שהיא, על הטוב והרע ועל הניגודים הקיימים בה: יהודים וערבים, ניצים ויונים, „שלום עכשיו" ו„גוש אמונים".

הוצגו מתנחלים מן הגדה המערבית, שהשמיעו את דברי הבלע הנודעים שלהם: אך לעומתם הובאו גם ישראלים נאורים ושוחרי שלום. יתר על כן – ניכר היה היטב, כי עורכי הסרט אוהדים את ישראל, חושים כאב כאשר עליהם לתאר את התופעות השליליות, הנזעקות והכיבוש.

נכון, בסרט הופיעו תמונות מזעזעות של חיילי צה"ל ומשמר הגבול בועטים ומכים עציר פלשתינאי כבול, השוכב על הארץ. אולם, האשמה במקרה זה אינה על צוות הטלוויזיה, שצילם מה שראה, כי אם על החיילים שביצעו את מעשה ההתעללות, ועל מי ששלח אותם למשימה מזוהמת כזאת. אלה הם הגורמים האנטי־ישראלים האמיתיים, החותרים תחת יסודותיה של הדמוקרטיה הישראלית.

אדם קלר
תל־אביב

„הקדוש" „המעונה" החדש

ב„דבר" מיום 16.7.87 פורסם מכתבו הרגשני של מ. ועננו בכותרת „רציתי שהאורח הקטן יידע את האמת". בין היתר הוא מתאונן על השקט בעניין מאסרו, והוא מה שעשה, לטובת האנושות עשה, ואיפה האורח הקטן, שרק למענו ריגל, ולא למען כסף שעמד לקבל מעיתון לונדוני. וכידוע גם לא השתמד ויצא מכלל ישראל.

היות ואני נמנה עם מתנה האורח הקטן בישראל, ברצוני להביע לו תודתי, על שגילה לי, כי שירותי הביטחון בישראל, לא שכחו את אשר קרה לעמנו בדורנו, את השואה, ומכינים אמצעי הגנה ליום פקודה, לבל נהיה הפקר כצאן לטבח ונצפה לחסדי לאומים ולכס הקדוש ברומא, אליו הצטרף. גם מגיעה לו תודה, על שגילה לי שהשב"כ ידע לשים ידו על עוכרי ישראל הקטן הזה ולשימו במקומו הראוי.

הוא קובל על קיפוח זכויות ומשווה את עצמו לאסירי־ציון ברוסיה. ההבדל הוא רק בזה, שהם ברוסיה שואפים להגיע לציון, הוא שואף להכחדת ציון. הוא פנה במכתבו המרגש, לאישיות ולמפלגה ידועה ומפורסמת, ח"כ צ'רלי ביטון ורק"ח. על כגון זה נאמר, מצא מין את מינו...

יחיאל גלברד
נתניה

המלך ערום!

כדי להבין שכל „תכנית השלום" של פרס היא הבל ורעות־רוח – צריך רק להפעיל את השכל הישר. בכל משא־ומתן בין שני צדדים, צריך להיות צד שלישי שיהיה בורר ומדרבן (כמו קרטר בקמפ דייוויד). המלך חוסיין כבר נפגש כ־40 פעם עם מנהיגי ישראל בעבר – ללא כל תוצאות. ברור שזה מה שיקרה גם בפעם הזאת.

מי יהיה הבורר בינינו לבין ירדן? אמריקה? רוסיה? סין? או אולי הפלשתינאי „האותנטי", נציג ערפאת, חנא סיניורה? (ומה עם אבו־מוסא?)

חבר שמעון פרס, אתה גורר את המדינה (וגם את המפלגה) לאבדון.

איפה האנשים החכמים (ולא הפיקחים) של מפא"י ההיסטורית?

עודד כהן
עין־חרוד, איחוד

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

המשוטטים

עד־כה „שוטטו" או איימו ב„שיטוט" 16 אחוזים מחברי הכנסת הנוכחית. עם פרישתו של ח"כ מרדכי וירשובסקי (בתמונה) מסיעת „שינוי" והצטרפותו האפשרית לר"צ מגיע מספרם של חברי הכנסת „המשוטטים", כפי שמכנה אותם ח"כ פרופ' שבח וייס, ל־18. לפי חישוביו של ח"כ וייס, שמונה חברי כנסת עברו מסיעה לסיעה: יגאל הורביץ (אומץ) ואהרון אבו חצירה (תמ"י) הצטרפו לליכוד; הח"כים עזר וייצמן, בנימין בן אליעזר ושלמה עמר (יחד) הצטרפו למערך; ח"כ חיים דרוקמן (מורשה) עבר למפד"ל וח"כ מרדכי וירשובסקי (שינוי) מצטרף לר"צ. שישה ח"כים פרשו מהמערך (כל הח"כים של מפ"ם). שלושה איימו בפרישה, אך לא עשו זאת: זיידן עטשי (שינוי), יעקב יוסף (ש"ס) ורפאל איתן (התחיה־צומת). ח"כ אחד אינו פורש מהקואליציה, אך מפלגתו היא באופוזיציה: יצחק ארצי (מערך – ל"ע). רק חבר כנסת אחד, מרדכי בראון (שינוי), התפטר מחברותו בכנסת והשאיר את המנדט בידי סיעתו. ח"כ שבח וייס עומד להעלות השבוע הצעת חוק פרטית, שלפיה חבר כנסת הנוטש את סיעתו חייב להתפטר ולהשאיר את המנדט לסיעה.

נגן הגיטרה הבריטי המפורסם דייב סטיוארט, מלהקת „יוריטמיקס", ניצב ליד כלתו סיובאן, זמרת בלהקת „בננה ראמה" דקות ספורות לאחר טקס נשואיהם שהתקיים ביום ו' בעירה דנגו שבנורמנדי.

ללא ויתורים

ראש עיריית ירושלים טדי קולק (בתמונה) אמר בסוף השבוע כי לא ידוע לו על שום נכונות של המערך בויתורים בנושא אחדותה וריבונותה של ישראל על העיר. בכך הגיב קולק על דבריו של ראש הממשלה יצחק שמיר בראיון שנתן בסוף השבוע. קולק הביע צער על כך שהממשלה הופכת כיום לשדה התנגחויות מילוליות שגורמות נזק הן לתפקודה והן למעמדה המדיני של ישראל „במשך כל שנות היותי ראש עיריית ירושלים, ואם כי אני עומד בראש רשימה רחבה של ירושלים אחת, הרי אני – חבר מערך – מעולם לא נתקלתי בשום נכונות לויתור בנושא אחדותה וריבונותה של מדינת ישראל בירושלים ונראה לי שהצהרות והאשמות מעין אלה, גם אם הן ניתנות במצב של מתח בין שתי המפלגות הגדולות, הן רק מזיקות ולא ענייניות". קולק הוסיף גם כי הדאגה העיקרית במשך כל השנים היא חיזוק אחדותה של העיר על בסיס של סובלנות והבנה עם בני המיעוטים והדגיש כי „זה לא בא על חשבון ריבונות אלא להיפך, זה חיזק את מאבקנו המדיני על מעמדה של ירושלים כבירת ישראל".

יורם לוי

מאמץ שנכשל

מאמץ שנעשה בהנהלת האינטרנציונל הליבראלי בלונדון בחודש שעבר לסלק את המפלגה הליבראלית האוסטרית מהארגון לא הצליח, והמפלגה בראשותו של הפוליטיקאי האוסטרי הלאומני הימני יורג היידר, תשתתף בכינוס השנתי של האינטרנציונל באטונה ב־9 – עד 12 בספטמבר. נציגי ישראל במושב ההנהלה חבר הכנסת יצחק ארצי ועו"ד נגר מהליברלים והליכוד צידדו יחד עם נציגים אחרים בהוצאת המפלגה האוסטרית. בראש המערכה הזאת עמדו נציגי המפלגה הליבראלית ההולנדית. אולם יד המתנגדים היתה על העליונה וברוב של 14 נגד 8 ו־12 נמנעים הוחלט שלא להדיח את המפלגה האוסטרית, כפיצוי לישראלים נתקבלה פה אחד הצעה לגנות את תופעות האנטישמיות באירופה תוך שימת הדגש על אוסטריה.

ש"ין

המדור נערך ע"י
אורה זרניצקי

יהללך זר...

בחוברת צבעונית שהופצה בתל אביב ב־500 עותקים מציג ח"כ דב בן־מאיר את הישגיו בראשות אגף התנועה בעיריה, לרבות הפעלת סנדלי דנור. החוברת שעלתה למשלם המיסים התל־אביבי אלפי שקלים נושאת את השם „תחבורת תל־אביב – יפו לשנות ה־2000". בעיריה מתחו אתמול ביקורת על ההוצאה הכספית הגבוהה להדפסת חוברת זו וציינו את נסיונו של בן מאיר „לחזר" אחרי להט במלים אלה: „נושא התנועה והחניה בעיר זכה במשב זה לתנופה רבתי, להעדפה ולתמיכתו הבלתי מסוייגת של ראש העיריה, שהעמיד את הנושא בראש סדר העדיפויות העירוני".

גם משרד התחבורה בראשותו של השר חיים קורפו זוכה למלים חמות. – „קורפו העניק עדיפות לפתרון בעיות התנועה בעיר ובכך ניתן היה לחולל תוך שנים ספורות מהפך מחשבתי וביצועי בתחום זה".

מן העיריה נמסר אתמול, כי החוברת היא כלי לקידום נושא התחבורה בעיר.

בתן רדעי

שותף למגעים

„ראש הממשלה, יצחק שמיר, היה שותף לכל המגעים עם חוסיין בתמונה בשנתיים האחרונות, בעת קיומה של ממשלת האחדות" – דברים אלה גילה ח"כ שמחה דיניץ, בפגישה עם חברי חוג למרחב במפלגת העבודה. בנוסף גילה דיניץ כי ביקורו האחרון של משה ארנס בוואשינגטון, בא במטרה לבטל ביקור של שר החוץ שולץ בישראל, אשר נועד לסכם את המהלכים לקראת פתיחת הוועידה הבינלאומית. דובר חוג למרחב, צור פרלמן, מסר כי חברי החוג החליטו לחזק את ידיו של יו"ר המפלגה לקדם את השלום עם ירדן במו"מ ישיר בין שתי המדינות גם אם הדבר יחייב פתיחת המו"מ הישיר בכינוס ועידה בינלאומית.

החמורים – והמלחמות

ד"ר עדה אהרוני, יו"ר תנועת הגשר לשלום המורכבת מנשים יהודיות וערביות, העלתה באולם „ביתנו" בחיפה רשמים מביקור המשלחת הישראלית בבריה"מ. ד"ר אהרוני סיפרה כי היא נפגשה בועידה הבין־לאומית לנשים עם נציגה ערביה חברת אחת המשלחות של מדינות ערב וזו סיפרה לה בהומור על סוס, פרה וחמור שנפגשו, הסוס אמר כי הוא החשוב ביותר בעת מלחמה היות והוא עוזר לקצינים ולמפקדים לנוע לחזית, הפרה טענה שהיא החשובה ביותר כי היא שמספקת את החלב על כל מוצריו ללוחמים, ואילו החמור טען כי חשיבותו היא הגדולה ביותר מפני שאם לא היו חמורים בעולם גם לא היו מלחמות. אחד הנוכחים באולם שאל את ד"ר אהרוני אם ספור זה הוא כל מה שהיא זוכרת מביקורה ברוסיה. היא השיבה כי היא זוכרת הרבה דברים אבל החשובה מכולן היא העובדה שהמלחמות בעולם מדאיגות את כל הנשים בעולם והביאה את הציטוט של הנציגה הערביה.

מוסבה חלבי

בולים

הכנסה מאוזנת

מאת אריה לינדנבאום

יצחק קאול, מנהל רשות הדואר, פרס ל„דבר" הרבה מתוכניות משרדו הראויות לתשומת ליבכם של הבולאים.

ב־1 באפריל השנה הוקמה „רשות הדואר" העצמאית, בתוקף חוק רשות הדואר תשמ"ו–1986. השירות הבולאי כפוף עתה לרשות והקצבות

יצחק קאול

משרד התקשורת להתאחדות הבולאים הן מעתה באמצעות רשות הדואר, במיוחד תיקצוב פרוייקטים גדולים כמו תערוכות בולים. קאול הגדיר את תפקידי רשות החדשה בשלושה תחומים: א: לשפר השירותים לאזרח ב. לשפר את המצב העסקי ג. לשפר את תנאי העבודה והשכר של העובדים.

אף־כי נושא השיחה היה הבולאות הישראלית, הוא מצא להדגיש את השיפורים שחלו בשלושת התחומים שהזכיר. אחד השיפורים בשרות לקהל כבר הושג וממוצע הזמן להעברת מכתבים ירד לכדי מחצית ממה שהיה מקובל עד לא מזמן־משך הזמן להעברת מכתב בארץ הוא כשלושה ימים ובתל־אביב מעט יותר מיום אחד.

מצבה העסקי של הרשות הולך ונעשה טוב, לדעת קאול, שכן ברבע הראשון של השנה שבאה אחרי שנת גירעון גדול, נרשם מאזן מאוזן. גם בתחום השלישי יש תזוזה חיובית ו־5000 עובדי הרשות צפויים להטבות בתנאי העבודה שלהם.

לדעת קאול אין בארץ מודעות מספקת לתחביב הבולאי, לעיתים הרבה פחות מאשר במדינות אירופאיות רבות. משום כך חייבים לדעתו הן ההתאחדות והן הרשות להמציא מחשבה מקדית ומתחדשת בפיתוח הבולאות והפצתה ברבים ובמיוחד בקרב הנוער.

הרשות והשרות הבולאי פתוחים להצעות הציבור ולדעת המנכ"ל יתממש כל רעיון שעשוי להגביר ההכנסות לרשות ואולם אך ורק כאשר הוא בגבול הטעם הטוב ועומד בהיכר הממלכתי.

קאול מודאג מירידת מספר המינויים והוא מאוכזב מההזמנות הקטנות של הגופים שלכבודם מנפיקים לעיתים את בולי הדואר. הוא מוכן לעודד פרוייקטים מיוחדים מן הסוג שעוסקים בו גופים פרטיים, כמו מיני הנפקת מסחריות לרבות באזורים בולאיים – הכל למען עורר עניין בציבור שירבה באיסוף בולים. בשירות הבולאי הוכנו עתה ויטרינות ביוהדרות שיוצגו בבתי־דואר ברחבי הארץ. לקראת

תערוכת הבולים הבין־לאומית „עצמאות 40" שתהיה בשנה הבאה בירושלים יופיע קטלוג בולי ישראל שעשוי אף הוא לעודד את האספנות.

מנכ"ל הרשות גילה לנו שמצא אוזן קשבת בנציבות המדינה לפרויקטים המיוחדים בשרות הבולאי באמצעות תלושי המשכורת של העובדים. בסך הכל יש הרבה תוכניות אבל מורגש גם רצון רב אצל המנכ"ל החדש „להוריד" דברים אך ורק למען פיתוחה של הבולאות הישראלית שלדעתו מקפלת בתוכה חינוך, ציונות והכנסה לקופת האוצר.

השרות הבולאי שוקד עתה על כמה חידושים בתחום הבולאי. לכל בול זיכרון תוטבע, ביום ההופעה, חותמת מיוחדת שיהיו בה אלמנטים מנושא הבול. חושבים על ביטול החתמה „אם הופעת הבול". מעטפות „יום ראשון" תימכרנה, כפי הנראה, יותר מאשר ביום ההופעה, שהיה מקובל עד כה. אשנבים בולאיים נוספים ייפתחו בראשון לציון, רמת־גן, גני חולון ומגדל שלום. יונפק אלבום תלת־שנתי שיופיע במחיר גבוה מן המקובל, אבל יהיה בו כל בולי שלוש השנים האחרונות.

זמנהוף בבולגריה

בולגריה הנפיקה בול זמנהוף חדש במלאות 100 שנה להולדתו של ממציא שפת האספרנטו. עד כה הודיעו רק סורינאם, קובה פולין ובולגריה על הנפקת בולי זמנהוף. בשתי המדינות זה בול שני שהוקדש לזמנהוף, בבול הבולגרי מופיע דיוקן זמנהוף, סמל אספרנטו והשם בבולגרית ובשפת האספרנטו באותיות לטיניות. אך שמו של זמנהוף אינו מוזכר בכלל (!) משונה מאוד ולא מובן מדוע „העלימו"

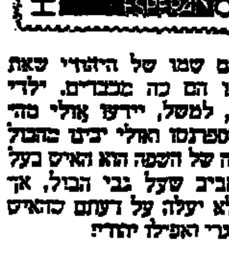

הבולגרים שמו של היהודי שאת „המצאתו" הם כה מכבדים. ילדי בולגריה, למשל, יידעו אולי מהי שפת האספרנטו ואולי יבינו מהבול שממציאה של השפה הוא האיש בעל הזקן החביב שעל גבי הבול, אך בוודאי לא יעלה על דעתם כי האיש אינו בולגרי ואפילו יהודי!

מדליות אופיר לבולאים ותיקים

התאחדות בולאי ישראל העניקה מדליות פעילות לשלושה ותיקי הבולאים בארץ, על פועלם רב השנים בתחום הבולאות בישראל. השלושה הם: י. אוקו יו"ר האגודה התל אביבית לבולאות, ש. ארצי לשעבר גזבר ההתאחדות הרב גיד לשעבר מזכיר ההתאחדות.

בול הרב אביגדור עמיאל

הרב משה אביגדור עמיאל, מגדולי הרבנים בדורות האחרונים, נולד ב־1883 ברוסיה הלבנה. השנה, ב־10 בספטמבר, יופיע לזכרו בול מיוחד שעוצב ע"י רות בקמן.

הרב עמיאל, בגיל 18 נסמך להוראה על־ידי גדולי דורו, ובגיל 22 נתמנה רבה של קהילה בליטא.

ב־1913 עבר לכהן ברבנות של העיירה גריינו שבפולין ולאחר מלחמת העולם הראשונה, בשנת 1920, נתבקש לקבל את משרת הרב הראשי בקהילת אנטוורפן. כשנבחר לכהן כרבה הראשי של יפו ותל־אביב, תפקיד בו שימש עד מותו ב־1945.

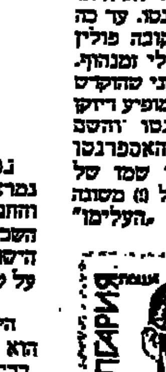

בכל קהילה שבה כיהן פעל נמרצות לתיקונים בענייני הדת והחברה ויסד מוסדות חינוך, השכלה וישיבות – בהן את „ישיבת היישוב החדש" בתל־אביב, הקרויה על שמו „ישיבת הרב עמיאל".

היה הוגה דעות מעמיק ופורה. הוא חיבר ספרים רבים וביניהם: „דרכי משה", „לנבוכי התקופה", „הצדק הסוציאלי", „דרשות אל עמי" וספרו העיקרי – „המידות לחקר ההלכה". כמעט ואין תחום הילכתי שלא עסק בו במסגרת מחקריו.

פעולתו הציונית החלה כמעט מראשית התנועה. היה מראשוני הרבנים נושאי רעיון „המזרחי" ובמסע התעמולה על פני פולין עשה נפשות רבות לציונות. השתתף בכיר בקונגרסים הציוניים והיה מעמודי התווך של הציונות הדתית.

הרב שם דגש על כך שמלבד המצוות ה„בין אדם למקום" ושבין אדם לחברו יש „מצוות שבין ישראל ועמו, בין ישראל היחיד לאומה הישראלית". במאמרים רבים בעיתונות הוא צידד במיצוות יישוב א"י, השקולה כנגד כל מצוות התורה. הרב עמיאל טען שהציונות, בעידן החדש, היא מפלט בלעדי – „תרופה לפני המכה" ו„תורת ישראל היא לעם ישראל בארץ ישראל".

רובה טעון

(המשך מעמ' 7)

בהקדימו כל נסיון להבעת אי־אמון בהליכה אל הנשיא.

ובכל זאת, אין לזלזל ברוב המוצק שגיבשה מפלגת העבודה כאופציה להגשת הצעת־חוק לפיזור הכנסת. הרוב ה„קטן" – 59 חברי־כנסת בגוש השמאל, יחד עם מפלגת העבודה – מסכל כל אפשרות להקמת ממשלת ליכוד צרה, שאינה נשענת על כהנא. הרוב ה„גדול", אם תוכל מפלגת העבודה לשמר אותו עד למושב החורף, יהיה בבחינת הרובה מהמערכה הראשונה.

שמיר ומפלגתו ינשמו אולי לרווחה בקיץ הזה, אך יחזרו לרעוד מצינת החורף בידיעה שבכל רגע עשוי הרוב הזה לחבור נגדו ולהשיל ממנו את הריפוד המבטיח את שלטונו. רוב מוצק להקדמת הבחירות, גם אם חלק מה„שותפים" לו יימנעו בהצבעה, יקצר ממילא את כהונת ממשלת האחדות. מעמדת־כוח זו מבקשת מפלגת העבודה להגיע להידברות עם הליכוד על מועד מוסכם ביניהם לבחירות מוקדמות. הליכוד צריך להסתפק בשמחתו לאידה של מפלגת העבודה, שלא הצליחה להגשים את מאווייה לבחירות במהלך 1987, ולקבוע יחד איתה מועד לבחירות באביב 1988. צעד כזה כדאי לו אפילו כדי לקנות את חירותו מול השתעבדותו למפלגות הדתיות, שלא לדבר על „התחיה", העשויה לחדש את איומיה ולהציבה ביום מן הימים.

קאגסטרה: המסית נבחר

(המשך מעמ' 7)

העולמי, שנתקבלה על דעת חלק ניכר מחברי המפלגה. הרבה הצעות־חוק שהגישה מפלגה זו, בדבר ביטול משכנתאות קרקעיות, הפרת חובה של החוב הציבורי, הנהגת שטרות כסף של הפרובינציה וכיוצא בזה, בוטלו על־ידי הערכאות המשפטיות.

עיקר כוחה היה תמיד באלברטה, שם החזיקה בשלטון מ־1935 עד 1971. אחר־כך נחלשה והלכה ובבחירות ב־1982 לא נבחר אפילו נציג אחד של „האשראי הסוציאלי". עוד לפני כן התפוררה המפלגה גם בדרום קוויבק. החבל היחיד ש„האשראי הסוציאלי" עדיין בשלטון בו הוא בריטיש קולומביה שבחוף האוקיאנוס השקט. אולם בחבל זה המדובר, למעשה, במפלגה שמרנית מובהקת, שוחרת יוזמה חפשית, שהיריב שלה הם „הדמוקראטים החדשים", המפלגה הסוציאל־דמוקרטית של קנדה.

כפי שיכולתי ללמוד בביקורי האחרון בקנדה, אין הציבור היהודי במדינה חושש במיוחד מפני מפלגת „האשראי הסוציאלי", שכוחה פוחת בלי־הרף. אולם היהודים מוסיפים להיות מודאגים מעצם כוחה של האנטישמיות באלברטה. תלמידיו של קאגסטרה, ברובם המכריע, מחו בשעתם נגד פיטורי המורה שנכשל, מנהל בית־הספר התגייס בלשון הודה שאכן „אירעה שואה באירופה", אם כי לא היה בטוח במספר הקורבנות היהודיים. איגוד המורים נחלץ לימין המורה שסולק, מתוך הגנה על חופש הדיבור. חבר בית־הנבחרים הפרובינציאלי מטעם המפלגה השמרנית טען גם הוא, שיש הרבה גוזמה ברדיפות היהודים בשנות השואה. אחר־כך הצטדק לפני צופי הטלוויזיה, אך מפלגתו נמנעה מלהדיח אותו. מורים רבים באוניברסיטה של אלברטה נהגו לקבל את החומר של מכון מכחישי השואה בקליפורניה. „הליגה לזכויות" של קנדה, ארגון ימני אנטישמי, התפארה שבארבעים אחוז מעשרות אלפי חבריה חיים באלברטה.

הקיבוץ היהודי הקנדי, המונה יותר מ־300,000 נפש, הוא אחד החשובים בעולם המערבי. בעשורים האחרונים אף גברה השפעת היהודים בכל תחומי החיים בקנדה, וקנדה מוסיפה להיות אחת המדינות הידידותיות ביותר כלפי ישראל בזירה הבין־לאומית, שלא לדבר על היחסים הדו־צדדיים הטובים. אולם ללא קשר עם המערכה המתנהלת עתה לחשיפת פושעי מלחמה, שבאו מקלט בקנדה בפרוס „המלחמה הקרה", נותרו במקומות שונים במדינת הפסיפס ההטרוגנית כיסים מסורתיים של אנטישמיות שלא ייעלמו, כנראה, עוד הרבה זמן.

רשות שדות התעופה בישראל

הודעה לציבור

רשות שדות התעופה מבקשת להביא לתשומת לב היוצאים למצרים דרך מסופי הגבול היבשתיים כי לרגל חג הקורבן המוסלמי „עיד־אל־אדחה" יהיו המסופים סגורים כדלקמן:

יום ב' 3.8.87 – מסופי רפיח וניצנה ייסגרו בשעה 14:00. מסוף טאבה יהיה פתוח כרגיל.

יום ג' 4.8.87 – שלושת מסופי הגבול יהיו סגורים במשך כל היום.

המסופים יפתחו לתנועה מחדש ביום ד' 5.8.87 בשעה הרגילה.

לשכת הדובר
רשות שדות התעופה בישראל

דבר

לפני 60 שנה

האמיר עבד־אללה מודה למהנדסי התכניון החיפאי

התכניון בחיפה שלח את המהנדסים בירון ונרימן לבדוק את המקומות שנגעו ברעש בא"י ובעבר הירדן ולחקור על טיב הבניינים שעמדו בפני הרעש. בעבר הירדן נתקבלו המהנדסים על ידי האמיר עבד־אללה שהודה להם על בקורם וחקירותם.

סטנוגרפיסטים באידיש

בבית הספר לסטנוגרפיסטים באידיש במינסק גמרו 22 תלמיד את מחזור למודיהם. אלה הם הסטנוגרפיסטים הראשונים באידיש ברוסיה המועצתית.

אזהרת צרפת לרוסיה

מוסקבה. בא כח צרפת כאן ביקר את הקומיסר לעניני חוץ צ'יצ'רין והזהיר אותו על פעולות שליחי הקאומינטרן בצרפת.

לפני 40 שנה

הסרז'אנטים החטופים נמצאו תלויים

גופותיהם של שני הסרז'אנטים הבריטיים, שנחטפו בנתניה, נמצאו בפרדס בין נתניה ואבן יהודה על ידי קבוצות צבא ומשטרה. המקום סביב הגופות היה זרוע מוקשים רבים. גופותיהם היו תלויות על שני עצים. הסרז'אנט פייס היה נעול נעליים ולסרז'אנט מארטין היו רק גרביים לרגליו.

מעפילים בבית הסוהר בדמשק

ליד הגבול הסורי נתפסה לפני שבועים קבוצה של 17 מעפילים. הם „נחקרו" מיד בנוסח ארצות ערב ועתה הם סובלים סבל ללא נשוא בבית הסוהר בדמשק. במכתב שנתקבל משם מסופר כי מגישים להם רק מאכלי בהמות וכי מרוב המכות שספגו אין הנשים יכולות עוד להתהלך. שלוש פעמים ביום מבקרים הרופאים אצל המעפילים כדי להאריך את חייהם ואת סבלם.

חינוך

בעריכת יעל פישבין

לבחון מחדש יעדי החינוך התיכון

מאת ד"ר אפרים נתנזון

החברה הישראלית, הנתונה בסבך של בעיות ולבטים קיומיים (זהות לאומית, יחסים בין דתיים ללא דתיים, רדיפת בצע, ירידה, סמים וכו'), מטילה לרוב אצבע מאשימה כלפי בתי הספר ודורשת מהם פעולה רצינית יותר כדי "לחנך את הדור הצעיר לערכים". פרדוקס מעניין. בית הספר מוצג על ידי גורמים שונים כמוסד שאינו מצליח במשימותיו החינוכיות, אך בכל שמודגשת חולשתו, מתרבות המשימות החינוכיות המוטלות עליו.

משרד החינוך, המגלה רגישות לביקורת ולדרישות, בעיקר כאשר הן מוצגות ללא איזון נאות באמצעי התקשורת, מגיב בהכנת נושאי חינוך חדשים ו"מעביר" אותן לבתי הספר בליווי דרישה לשלבן בתוכנית החינוכית הרגילה. אנו עדים בשנים האחרונות להצפת מוסדות החינוך העל־יסודיים במבול נושאים, חוברות ותוכניות ל"חינוך לערכים" שנועדו להתווסף למערכת הלימודים הקבועה. האם מסוגל בית הספר התיכון המצוי להתמודד בהצלחה עם מכלול הנושאים והמשימות המוטלות עליו חדשים לבקרים? לדעתי, התשובה שלילית.

מחובת כל מוסדות החינוך, ובעיקר בתי הספר התיכוניים, לגלות רגישות לכל תופעה חברתית, כלכלית, תרבותית או פוליטית. אולם החינוך אינו תוצר של פעולה מסויימת אלא תהליך שבו מעניק בית הספר התיכון לחניכיו מכלול מיומנויות כמו צבירת ידע, פיתוח רגישות והבנה, קשרים אסוציאטיביים, חוויות אמנותיות ואינטלקטואליות וכיוצא באלה. ורק שילובן האורגני של מיומנויות אלה יכול לאפשר מתן חינוך אמיתי לערכים.

מרבים לראות במורים את הגורם העיקרי למציאות העגומה השוררת בבתי הספר התיכוניים. אין ספק כי הוראה נאותה היא פועל יוצא של המאמץ, הרצון, הכשרון ומידת המסירות של המורה הבודד. אולם אין להתעלם גם מהשפעת הגורמים החיצוניים הקובעים את מבנה בתי־הספר, מטרותיו ותוכניותיו: משרד החינוך והתרבות ומוסדות ההשכלה הגבוהה.

בפברואר 1986 הוגשו למזכירות הפדגוגית של משרד החינוך המלצותיה של ועדה, שמונתה לבדוק את "החינוך להומניזם" בבתי הספר התיכוניים. הוועדה קבעה את היעדים שצריך לדעתה בית הספר לשאוף אליהם: התחשבות כוללת, נכונות לבחינה ולפעולה, אהבת הזולת, הכרה בשוויון ערכו של האדם, נכונות לפעול, לדעת להכיר את המורשת ישראל ותרבות העמים. הוועדה קבעה באופן חד משמעי כי ההוראה במגמה של המקצועות ההומניסטיים ביותר להקנות לתלמידים את הערכים האלה, הכלולים למעשה בכל תוכניות החינוך "אד הוק" המועברות לבתי הספר. כן קבעה הוועדה כי ההוראה בבתי הספר לקויה בגלל שתי סיבות: ● גודש תוכניות הלימוד שאינן מתאימות למרבית התלמידים; ● בחינות הבגרות.

במחקר "ביצוע הרפורמה במבנה הלימודים לקראת בחינות הבגרות" (עיונים במנהל החינוך, מס' 13, תשמ"ו), קובע המחבר ד"ר מ. פרי כי "הרפורמה לא שינתה דבר או כמעט שלא שינתה בכל אחד מן התחומים האלה: מוטיבציה ללימודים בכלל, הערכת עבודות על בחינות, לימוד לשמו ולא רק לשם ציונים, השתתפות פעילה בשיעורים וסקרנות אינטלקטואלית, למידה עצמית בספריה, שימוש בספרי עזר והנהגת דרכי הוראה מיוחדות. ואשר לרפורמה, הרי זו לא הוסיפה לפעילות חברה ותרבות היזומה על ידי מורים ותלמידים ולפעולות למען הקהילה.

המוסדות להשכלה גבוהה קובעים, למעשה, את מדיניות החינוך ואת מטרותיו של בית הספר התיכון, מטעמים הנובעים מן האינטרסים האקדמיים שלהם. הם קובעים את מספר בחינות הבגרות, את הרכיבים המחייבים ואת ממוצע הציונים המינימלי המבטיח קבלה לפקולטות השונות. משרד החינוך נכנע לתכתיב זה והפך את בחינות הבגרות למטרה העיקרית של מערכת החינוך התיכון בארץ. מבחינת מטרה זו אין הבדל, למעשה, בין בית ספר תיכון רגיל ובין כל מכון המכין את תלמידיו לבחינות בגרות אקסטרניות. ביודעין או שלא ביודעין משתרשת בקרב התלמידים והוריהם התודעה כי בית הספר איננו מוסד שקיומו נובע מרציונל חינוכי אלא סוכנות של משרד החינוך והאוניברסיטאות להכנת תלמידיו לבחינות בגרות.

בגלל העומס הרב שבתוכניות הלימודים, במיוחד במקצועות ההומאניסטיים, נמצאים המורים במירוץ בלתי פוסק עם הזמן. הביטוי השגור בפי כל בבית הספר הוא: "להעביר את החומר". מצב זה לא נוצר בשל כשלונם של המורים, שרובם משקיעים מאמץ רב, רצון וידע בעבודתם, אלא בשל אילוצים הנכפים על בית הספר מבחוץ על ידי אותם גורמים הקובעים את מטרותיו ואת מדיניותו החינוכית.

בתי ספר רבים משקיעים מחשבה רבה ומאמצים בלתי פוסקים בנסיון לשוות לעצמם אופי של מוסדות המודרכים על ידי אידיאה חינוכית. בבתי ספר אלה מלמדים חלק ממקצועות הלימוד לפי תוכניות ייחודיות, והיקף הלימודים בהם רחב יותר מן הנדרש כדי להשיג את תעודת הבגרות. לצערי, ניתן לקבוע כי עם התקרב מועד בחינות הבגרות הולך ופוחת רצון התלמידים ללמוד מקצועות אלה, הם נעשים אדישים לנושאים ולתוכניות חינוכיות שאינן קשורות ישירות ל"תעודה" הקובעת את גורלם בעתיד.

יש לבחון מחדש את יעדיו האמיתיים של החינוך התיכון ולבדוק אם הולמות המסגרות הדידאקטיות והאירגוניות הקיימות את היעדים האלה. יש להנהיג רפורמה מעמיקה בבחינות הבגרות, לא מתוך ראיית האינטרסים של המוסדות להשכלה גבוהה, אלא מתוך ראיית בית הספר התיכון כמוסד חינוכי בעל ייעוד עצמאי המותאם לקבוצת גיל מוגדרת. רק שינוי יסודי בתפיסה החינוכית, הסטת הדגש מן ה"מה" וה"כמה" אל ה"איך" וראיית החינוך לערכים כחלק אורגני משיטות ההוראה ואקלים בית הספר, תעניק למערכת החינוך את הכלים הנאותים למילוי משימה חיונית זו.

ולבסוף, יש לפתוח בדיון ציבורי בכל הנושאים האלה ולנהל אותו במסגרת מחלקות משרד החינוך בלבד. יש לשתף בדיון גם את אלה הנושאים ישירות במלוא האחריות לפעילותה התקינה של מערכת החינוך התיכון, והעומדים לעיתים קרובות חסרי אונים מול הסתירה המשוועת בין גודל המשימה המוטלת עליהם לבין חוסר היכולת להגשימה, מסיבות שאין להם שליטה עליהן.

● ספרי חינוך

תגליות בארץ

מאת צבי אילן

לא מכבר הופיע הספר "חפירות ותגליות, מסות בארכיאולוגיה של ארץ־ישראל", הכרך השלישי במאמריו המקובצים של פרופ' בנימין מזר, בכיר הארכיאולוגים בישראל. הספר הופיע בהוצאת "מוסד ביאליק" והחברה לחקירת ארץ־ישראל ועתיקותיה והוא השלישי בכרכי מאמריו, המופיעים החל משנת תשל"ד.

טוב שמזר התפנה למלאכה חשובה זו, שיש בה סיכום לעשרות מחקרים, במשך שני דורות ויותר. המאמר על הכתובות הפיניקיות והתפתחות הכתב האלפביתי הפיניקי־העברי, למשל, התפרסם ב"לשוננו" בשנת תש"ה, כלומר לפני 41 שנים. מזר עדכן בכתוב שינויים ותיקונים והוסיף פרטים על גילויים חדשים. ד"ר שמואל אחיטוב [illegible].

הספר כולל קבוצת מאמרים על החפירות ליד הר־הבית, סיכום על חפירות תל גורן שבעין־גדי (בכלל זה על בית־הכנסת שנחשף בידי דן ברג ויוסף פורת), שורת מאמרים העוסקים בפרשיות היסטוריות וארכיאולוגיות (כמו, למשל, יפו ואיזור הירקון בתקופת המקרא) ועוד.

שני מאמרים, אחד מהם נכתב עם נחמן אביגד, מסכמים את החפירות ביישוב ובבית־העלמין של בית־שערים, אשר במערב עמק יזרעאל. מזר, אז מייזלר, החל בחפירתם בתרצ"ו, לפני יותר מיובל שנים. במאמרים אלה מובא סיכום תמציתי של חפירה זו, שעדיין מעוררת התפעלות, לאחר שנחשף בית־עלמין מרכזי ליהודי הארץ והגולה, ובו אוצרות של אמנות יהודית, כתובות רבות ומימצאים חשובים, שמהם אפשר ללמוד על האנשים שחיו בהם, ועל היהודים לקהילותיהם. מזר מביא את סיפור חשיפת בית־הכנסת, שהתגלה סמוך למקום שאלכסנדר זייד — שהיה המגלה העברי של עתיקות המקום — הקים בו את צריפו, ולאחר מכן את ביתו. מעיון בתוכנית הבניין עולה, שהבימה שלו היתה דווקא בצד צפון (!) ובכך הוא שונה מכל בתי־הכנסת הקדומים האחרים בארץ שנתגלו בהם בימות ארון קודש. בדרך־כלל הם פונים דרומה, לעבר ירושלים.

בספר מובאים גם מספר פרטים על מבנה־ציבור שני, המכונה "באסיליקה" (ניתן לראותו היטב בביקור בבית־שערים), שלדעתו שימש לצורכי ציבור, אולי כמקום מפגש לענייני עסקים. הבניין דומה לבנייני בתי־כנסת קדומים ויש לו בימה בדרום־מערב, הכיוון הכללי של ירושלים. מאז הפירסום הראשון הועלו הצעות לגבי מהות הבניין — מושב הסנהדרין, בית־כנסת נוסף; אולי פרסום ספרו של מזר יעורר מחדש את שאלת מהותו של מבנה חשוב זה, אשר אופיו והשימוש שנעשה בו נותר עדיין בגדר תעלומה.

הספר מלווה בשורה של מפתחות וכמובן בציורים וצילומים. טוב שמזר העניק לנו ספר זה — המשך לפעילותו בשדה החפירה ובשדה המחקר ועידוד דורות של חוקרים צעירים.

מצדה אחרון

"מצדה אחרון" הוא שמו של ספר חדש מפרי עטו של מיכה לבנה, ושמו המשני הוא "סיפורה של מצדה ואנשיה". הוא הופיע בהוצאת משרד הביטחון ומכיל צילומים רבים, בצבע ובשחור־לבן — רובם משל הארכיאולוג דן בהט — וכן ציורי תוכניות. מיכה — מייק כפי ידידיו — הוא חבר ותיק בקיבוץ מעיין־ברוך, ועוזר מנוסה שפרסם רבות בתחום ידע הארץ. בשנים האחרונות עיקר כתיבתו בענייני צפון הגליל והחרמון, אך נותר אצלו מקום רחב לאהבה ישנה — מצדה. הוא פירסם חוברות על מצדה בתשכ"א ובתשכ"ו, ועתה כתב לספר את כל סיפור מצדה.

הספר מיועד הן לקורא הכללי הן למדריך המוביל אנשים בשבילי מצדה. מייק הוא מדריך מעולה בעצמו ולכן גם הספר מוגש בעט של מדריך. חלקים ניכרים מהספר דנים על־אודות השרידים הארכיאולוגיים ועל ההיסטוריה והגיאוגרפיה של מצדה. בנוסף לכך יש בו פרקים על תולדות חקר מצדה, "עם ישראל והמדבר", על היחס לשחזור וכל הפרטים הקשורים בהפיכת אתר החפירות לאתר ביקורים. לאחר פרק מפורט של "סיור במצדה", מובאים דברים על משמעותה של מצדה עבורנו. לדעתו, "מצדה היא לנו סמל לדבקות בחיים של טעם, היא איננה ,עוד אתר ארכיאולוגי' בשבילנו (...) אפשר להטיל ספק אם התכוונו אותוגני מצדה להצית במותם לפיד שיאיר את ההיסטוריה היהודית לעתיד, אך בדיעבד היה מותם לפיד כזה". מייק שואל: "האם הביקור במצדה מותיר אותנו קרים?" ומשיב: "למרות הספקנות והציניות האופייניים לימינו, נוגע הביקור בנימי נשמתנו. רבים מעידים כי התרגשו מביקורם השלישי במצדה עוד יותר מאשר בביקוריהם הקודמים".

הספר, המעוצב יפה ("זאב גרפיקה"), מכיל סעיף על מתודיקה של סיור במצדה. הגישה הדידאקטית של המחבר, הרצון שלו לעזור לקורא, למטייל, למתעניין, באה לכלל ביטוי בפרק האחרון בספר — "המלצות לקריאה נוספת" — המכיל לא פחות מ־112 פריטים, בעברית בלבד, על מצדה. לאחר שנים שלא הופיעו פירסומים רחבים על מצדה — ובעודנו מחכים לפירסום הדו"חות המדעיים של צוות חוקרים המטפלים בעזבונו המחקרי של פרופ' ידין המנוח, מנהל החפירות במצדה — בא ספר זה בעתו, להאיר ולעורר את סיפור מצדה ואנשיה.

הדמוקרטים ביותר

תלמידי תיכון העוסקים בכתיבה ובעריכה של עיתוני־תלמידים, מגלים כלפי דמוקראטיה עמדות חיוביות יותר מאשר תלמידים אחרים. כך עולה ממחקר שערך ראש המכון לחינוך לדמוקראטיה ב"בית ברל", שלמה צדיקוף.

במחקר נערכה השוואה של עמדות כלפי דמוקראטיה בקרב שלוש קבוצות תלמידי תיכון־מקצועי של רשת "עמל": 30 ראשי מועצות־תלמידים, 30 עורכי עיתוני־תלמידים ו־300 תלמידים. התברר, כי קיים פער גדול במידת החיוב של ערכי הדמוקראטיה בין עורכי העיתונים וראשי מועצות התלמידים לבין התלמידים הרגילים. ראשי מועצות התלמידים ועורכי העיתונים מצדדים בחופש העיתונות יותר מתלמידים רגילים, מזלזלים פחות בתפקוד הכנסת, מאמינים יותר בכוח האזרח הקטן לשנות דברים וחושבים ששרי הממשלה צריכים להיבחר לתפקידיהם ולא להתמנות על־ידי המפלגות כפי שנהוג כיום.

מהשוואת עמדות עורכי העיתונים לאלה של ראשי מועצות התלמידים עולה, שהעורכים יותר דמוקראטיים מראשי המועצות. אחרי קורס של 20 שעות, שניתן ב"בית ברל" לראשי המועצות ולעורכי העיתונים, התברר שעמדותיהן הדמוקראטיות של שתי הקבוצות נעשו יותר מובהקות. בקורס לעורכים נדונו שאלות של צנזורה, וגבולות הביקורת וחופש ההבעה. התברר כי עורכי עיתוני־התלמידים התחזקו בהשקפותיהם הדמוקראטיות בעקבות הקורס. עורך המחקר טוען כי לעיתוני־התלמידים יש פוטנציאל גדול ככלי־עזר בחינוך לדמוקראטיה, אולם בבתי־הספר עדיין אין כלי זה מנוצל כראוי.

בצער רב ובכאב עמוק אנו מודיעים על פטירת יקירנו

משה זקימוביץ (זקי) ז"ל

ההלויה תתקיים היום, יום שני ח' באב תשמ"ז 3.8.87 בשעה 12.45 בבית העלמין בכפר סמיד, במחלקת ההגנה ב'. אוטובוס יצא בשעה 12.00 מבית המנוח, נתיב אופקים 11 ויעבור בשעה 12.15 ליד בית סולל בונה

המשפחה

למשפחת פייגין ולבית מעגן מיכאל
אתכם באבלכם הכבד במות

זאב פייגין (ווליה) ז"ל

שכיהן כחבר מליאת המועצה שנים רבות

**המועצה האזורית חוף הכרמל
ישוביה, מפעליה ועובדיה**

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

זהבה שניידר (זייטל)
בת ר' אברהם ז"ל

הלויה התקיימה אתמול יום ראשון ז' באב תשמ"ז 2.8.87.
יושבים שבעה בבית המנוחה רח' השמונאים 30 ר"ג

המתאבלים:
בעלה דוד שניידר
ומשפחות בנותיה: שמואלי ושירן

הננו מודיעים בצער רב על פטירתו של בן עירנו

זקימוביץ משה (זקי)

מראשוני החלוצים בעיר
השתתפותנו הכנה באבלה של המשפחה

ארגון יוצאי גוניונדז בישראל

הננו מודיעים בצער רב על פטירתו של

דוד ברזלי

ההלויה תתקיים היום, יום שני 3.8.87 ח' באב תשמ"ז בשעה 11.00 לפני־הצהריים בבית העלמין החדש ברחובות.
השבעה בבית רחל ברזלי רח' רחל אמנו 38 ירושלים

אשתו: שרה
בתו: רחל
ובנו ישראל וב"ב

לברכה ובני משפחתה

משתתפים באבלכם במות האחות

דבורה

קבוץ לוחמי הגטאות.

לחברתנו יעל קושט

משתתפים בצערך הכבד במות

אביך ז"ל

בית בור

לאמיתי רסיס

אתך באבלך במות אביך

מרדכי רסיס ז"ל

**מגדלי הדרום גליל עליון
תנובה אקספורט**

עם משפחתו של

יהודה חורין ז"ל

מיסוד ומספנו של הרבעון לכלכלה במשך שנות דור

אבלים

חברי המערכת והמינהלה

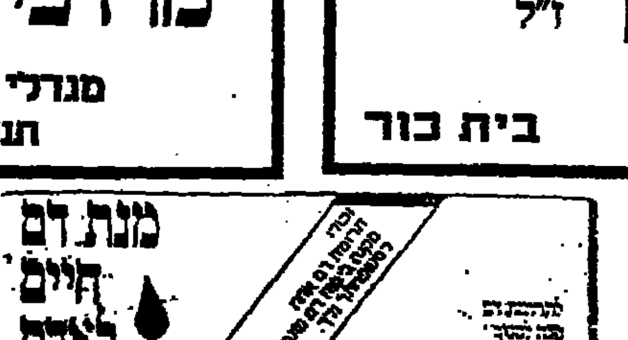

רדיו ● טלוויזיה ● בתי קולנוע

שידורים

טלוויזיה

כללית

5.30 "דובי־באת לי" — פרק 12: "יום הולדת לאיכפתיה".
5.55 "הופה היי" — לקט שירים מתוך הסדרה: שלישיית הופה היי, אלון אולארצ'יק, ציפי שביט, רוחו רוזן ועוד.
6.25 "הגיע זמן לשיר".
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.35 ספורט (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "ירושלים של מטה" — סרטו של בני ליס: בליל אבלו של בית ישראל על חורבן בית המקדש — סיור ארכיאולוגי במנהרות ובמחילות שמתחת לכותל המערבי.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 "ט' באב בצל הגרדומים" — משדר מיוחד של "זה הזמן" לליל תשעה באב. כלא עכו, ט' באב תש"ז: בעוד שלושה ימים יועלו לגרדום שלושת הרוגי המלכות מאיר נקר, יעקב וייס ואבשלום חביב. המאבק בבריטים ואווירת המתח ביישוב מגיעים לשיאם. מקץ 40 שנה בני משפחותיהם של עולי הגרדום מספרים על האווירה שאפפה את אותו ליל תשעה באב.
10.20 "חורבן וגאולה" — כיצד טיפלו האמנויות בנושאים אלה בכל התקופות? דיון בשילוב קטעי מוסיקה, צילומים של יצירות אמנות ופרקי שירה. משתתפים: ד"ר גליה חזן־רוקם, מרצה באוניברסיטה העברית בירושלים בנושא ספרות עממית. בשנים האחרונות היא עוסקת במחקר נושאים הקשורים בספר "איכה". יהושע סובול — עוסק בשנים האחרונות בכתיבת מחזה "מלחמת היהודים" — על המרד שפרץ לאחר הבית השני. ד"ר אריה זקס — מרצה לשירת ימי הביניים ולשירה מודרנית באוניברסיטה בירושלים. מנחה: כרמית גיא.
11.00 "פסוק של יום" וחדשות הלילה.

חינוכית

09.00 טלטקסט: עד כאן.
09.05 שעת כושר.
09.15 טוב טוב הגמד: פרק 5.
09.40 הלב, פרק 29: ג'וליסה חולה.
10.05 להקת הרוזיול האחרונה: פרק 11.
10.30 בין הגליפאגס, בגבולם: פרק ה.
11.20 צעדי ענק: סיפורה של להקת הבלט הקנדי בניהולה האמנותי של [illegible].
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.05 חובב הטבע: בין אש לקרח.
2.30 קסם קסם: סימנים.
3.00 קשר משפחתי: עם שוש ואבי גולדשלגר: ההורים [illegible].
3.40 200 שניות לאירים.
3.45 שעת כושר.
4.00 [illegible]
5.00 [illegible]

רדיו

קול המוסיקה

ערב תשעה באב
07.09 בהאזנה נינוחה — קורלי: קונצ'רטו גרוסו ברה מג'ור אופ. 6 מס' 1
09.00 קונצרט בוקר — מנדלסון: סימפוניית נעורים מס' 7 ברה מינור (תז. הגבנדהאוז מלייפציג/ק. מזור); מוצארט: סונטה מס' 11 בלה מג'ור לפסנתר 331 ק. (ר. ברנבוים); ברהמס: קונצ'רטו ברה מג'ור לכנור ולתזמורת אופ. 77 (פ. צוקרמן עם תז. פריס/ד. ברנבוים); מרטינו: תשיעייה (1959)
12.00 מן הסדרה — היידן: סונטה מס' 3 בפה מג'ור (א. ורדי־פסנתר); מוצארט: סונטה ברה מג'ור לשני פסנתרים ק. 448 (ר. וא. קאסאדסיו); בוקריני: חמישיית גיטרה מס' 3 (ו. בהרד־ארביית המיתרים וגרגו); שוברט: רונדו בריליאנטי לכנור ופסנתר (ר. שוורצברג/ר. דוביאנסקה).
13.05 בהאזנה נינוחה — סיבליוס: סוויטה מס' 1 אופ. 25 (התז. הסקוטית הלאומית/א. גיבסון); [illegible]
15.00 הסברה מוסיקלית הגוזית הרטש (תוכנית חמישית).
16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו — תזמורת סימפונית של חיפה מנצח: לוריס צ'קנבוריאן — בתוכנית: "ליאונורה": קונצ'רטו לצ'לו בלה מינור — יהודה הנני (ויולה); דבוז'אק: סימפוניה מס' 7 ברה מינור.
18.00 דגש על הביצוע — על אחת כמה וכמה.
19.00 בין הבוים — מעולם המוסיקה — מוסיקה מאת מלחינים יהודים.
20.05 איגנולוד — רצף מוסיקלי.
20.30 קונצרט ערב ט' באב — לואיג'י נונו: "גלים שלוים ומיוסרים" (מאוריציו פוליני (פסנתר) + סרט הקלטה).
22.30 פעם ועוד — קלאוס דה פאריס: דיסקוטוס (התז. הפיל של רדיו הולנד/ק. מונטגומרי).
23.00 מסודרי יצירות — שופן: מבחר מזורקות, אטודים, נוקטורנים ופולונזים.
מהכותל ומקומות שונים בא"י.
22.05 בין המצרים — פיוטים וקינות לימים שבין המצרים בנוסח יהודי בבל.
23.05 אנתולוגיה לתשעה באב — ירושלים בפיוט ובאגדה.

רשת א'

08.57 משפט ומשפחיק — שידור חי מ"בנייני האומה" בירושלים.
15.27 האוניברסיטה הפתוחה — "הסלאי הצהוב"
15.57 משפט ומאציק — שידור חי מ"בנייני האומה" בירושלים.
19.05 עיונים באגדות החורבן — על מה חרבה ירושלים?
22.05 פיוטים וקינות לתשעה באב חקעם הסטורי.
23.05 שאו קינה — קינה בנוסח עדות ישראל.

רשת ב'

19.35 דין ודברים — ענייני חוק ומשפט.
20.05 בליל זה יבכיון — שידור חי

רשת ג'

18.06 שירים משלנו.
19.05 שירים משלנו — עם ירדנה ארזי.
20.05 שירים משלנו — עם בועז שרעבי.
21.05 שירים משלנו — עם נתנאלה.
22.05 שירים משלנו — עם חגי יובל.
23.05 שירים משלנו — עם רבקה זוהר.
00.05 שירים משלנו — עם יוהר כהן.

גלי צה"ל

07.07 תוספת בוקר.
13.55 לא לבכות את המר — על ירידה מהארץ.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 יותר טוב מזיש — על מרכז שיקום ואמוקה בצה"ל.
19.00 שירים מכאן
20.05 ספרים רבות', ספרים (ש.ח)
21.30 אוניברסיטה משודרת — מדרש ואגדה — על משמעותה של האגדה (ש.ח)

**ערב תשעה באב
כל בתי הקולנוע בארץ
סגורים**

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי באר־שבע
הודעה בדבר אישור שינוי
תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 160/03/5 שינוי מס' 28 לתכנית מפורטת.
עיקרי הוראות התכנית:
שינוי יעוד מאזור מגורים א' לאזור בנייני ציבור (בית כנסת) שינוי יעוד משצ"פ לאזור בנייני ציבור והנחיות בניה לבנייני ציבור המגורים א'.
אלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: 2.722 דונם.
גוש: 38069
חלקות: 30, 107
שכונה ה' רחוב קפריסין.
אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3257 מיום 14.10.85 עמוד 486. השינוי האמור שבה הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר־שבע וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט הנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.
שלום רביבי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

מינהל מקרקעי ישראל

מינהל מקרקעי ישראל מחוז הדרום	שיכון ופיתוח לישראל בע"מ	החברה המשכנת דימונה	משרד הבינוי והשיכון מחוז הנגב

"בנה ביתך" — בדימונה
יתרת מגרשים

במסגרת תוכנית "בנה ביתך" שפורסמה בחודש יוני 1987, נותרו 17 מגרשים חד־משפחתיים לבניה עצמית.
המגרשים יוקצו לציבור לפי ערך קרקע, הוצאות השלום, הוצאות אחראי הוצאות פיתוח משודכנים. שאר התנאים כפי שפורסמו בפרוספקט ובכפוף לשינויים המתחייבים מפרסום זה.
הקצאת המגרשים לציבור תחל ביום רביעי 5.8.87 בשעה 10.00 לפי העקרון של "כל הקודם זוכה". בשעה הקבועה כתחילת ההרשמה תיערך הגרלה בין הנוכחים במקום.
בעת ההרשמה שתיערך במשרד מינהל מקרקעי ישראל, מחוז הדרום, רחוב בן צבי (מול אולמי יהלום) בבאר שבע בימים ובשעות העבודה המקובלים, יש להפקיד סך של 200 שקל בהוראה בנקאית לפקודת מינהל מקרקעי ישראל, ואשר כמקדמה על חשבון דמי חכירה שנתיים.
פרטים נוספים ניתן לקבל במחוז המינהל, בכתובת הנ"ל.
תוקף הודעה זו עד לגמר שווק המגרשים ולא יאוחר מ־30.10.87.

תשומת לב לדוגמא: הזוכה במגרש יהיה פטור מתשלום דמי חכירה ראשונים. הזוכה ישלם למינהל דמי חכירה שנתיים ל־3 שנים, מעיים ההוצאות עבור פיתוח.

משחת השיניים
אלמקס יעילה פי 3 במניעת עששת.

תל־אביב
דיזנגוף — דיזנגוף 132 — 223390
קינג ג'ורג' — קופ"ח מכבי המלך ג'ורג' 25 — 282650
ירושלים
מרפאת רוממה — המ"ג 28 — 523191
חיפה
קרית אליעזר — כפר מאירהוף 6 — 511707
פתח־תקוה
גמא — חפץ חיים 6 — 910541
בת־ים
מור — הביבה רייק 28 בת־ים — 583360
רחובות
כללית — בני משה — 452381
רעננה — בפרי־סבא — הד השרון
ריקסמר — שתת הימים 47 בפרסבא

אלמקס

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אתונה	12	15	מעונן
אמסטרדם	12	17	מעונן
בואנוס איירס	8	18	בהיר
הלסינקי			לא נמסר
הונג קונג	28	29	מעונן
וינה	14	22	מעונן
ז'נבה	12	21	מעונן
טוקיו	21	24	מעונן
טורונטו	14	26	מעונן
יוהנסבורג	9	22	בהיר
לונדון	14	21	מעונן
ליסבון	25	37	בהיר
מדריד	15	31	בהיר
מונטריאול	10	25	מעונן
ניו יורק	18	28	מעונן
סאו פאולו	10	16	מעונן
פריס	15	19	מעונן
פרנקפורט	13	21	גשום
ציריך	16	21	בהיר
ריו דה ז'נרו	13	22	בהיר
שטוקהולם	13	16	מעונן
שיקגו	25	36	בהיר

תל־אביב: רח' בן־יהודה 1, טל. [illegible]
ירושלים: רח' יפו 34, טל. 231373
חיפה: דרך הים 2, טל. 384655
באר שבע: רח' האבות, טל. 35212

swissair

מדינת ישראל
חוק תכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי טבריה
הודעה בדבר אישור שינוי
תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מתאר הנקראת: תכנית מתאר מספר 4447 שינוי לתכנית מתאר מספר 287 — מגורים, בנייני ציבור ומסחר, טבריה שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מספר 3266 מיום י"ז בחשון התשמ"ו (1.11.85) עמוד 674.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 15034 חלקות 1, 12, 13, 15.
גוש 15061 חלקות 3—5, 15.
גוש 15062 חלקות 12, 23, 25, 27, 30, 33, 35, 37, 40.
גוש 15063 חלקות 1, 2, 6—8, 10—15, 17—28.
גוש 15064 חלקות 5, 18—20.
גוש 15282 חלקות 64.
גוש 15090 חלקות 15, 41, 43, 65.
עיקרי מטרות שינוי התכנית: קביעת יעודי קרקע לשטחי מגורים, בנייני צבור ומסחר.
השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה של עיריית טבריה וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
עמוס קלעבי
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה—צפון
כ"ד בתמוז התשמ"ז
21.7.1987

לשכת ההוצאה לפועל בחיפה
תיק הוצל"פ 21842/86
מודעה בדבר מכירה פומבית
של מטלטלין

מוצעים בזה למכירה פומבית המטלטלין המתוארים להלן של החייב תשלובת מפעלי בניי כימיקלים בע"מ לגבות חוב המגיע לזוכה: חיים כספי ושות' בע"מ ע"י ב"כ עוה"ד א. מגיד / ש. שני מרח' אבן סינא 6 חיפה.
המכירה תתקיים ביום 17.8.87 בשעה 14.00 במחסני המפרץ רח' החסה מפרץ חיפה.
תיאור המטלטלין והערכתם:
276 שקים של מסיסילקט.
59 חביות של אוקסה.
4 חביות של קיסילין אצינ.
כל המטלטלין הוערכו בסך 29,800 ש"ח.
על הקונה יהיה לשלם את כל המסים, האגרות והמטלטלין אשר מכח כל דין חלים על הקונה.
נעים עובר
המוציא לפועל חיפה

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה
הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה במרחק בין 2 המבנים
דהיינו בנית מרפסת כאשר המרחק בין 2 המבנים הוא 7.20 מ'.
שעל חלקה 180 בגוש: 18175
רחוב קפלן 17 נהריה
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעיריית נהריה. לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
ח. לבב
יו"ר הועדה המשנה המקומית
לתכנון ולבנייה נהריה

هكذا من الأصل

בעריכת ארנון מגן

הלינה המשפחתית נכנסת לקבה"א, הפעם ברצינות

היסטוריון שינסה לקבוע, מתי החל הקיבוץ הארצי לעבור מלינה משותפת ללינה משפחתית, יתקשה לקבוע את התאריך המדויק. יש ניצנים ראשונים לתהליך זה בדמותם של שני קיבוצים, שניר ואחריו מרחביה, שעשו כן על דעת עצמם כבר לפני כחמש שנים. אחר־כך באו אין־ספור ישיבות של מוסדות התנועה בדרגים שונים – המזכירות, הוועד־הפועל, מועצה אחת – והוקמו שתי ועדות (ואולי יותר, קשה לזכור). באמצע חל המשבר הכלכלי הקשה, שלא פסח גם על תנועה זו, ואל ההיסוסים העקרוניים שליוו כל השנים את הקבה"א, את אנשי החינוך והחברה שלה, נתוספו הפעם גם מגבלות תקציביות, מה גם שאנשי הקבה"א יודעים היטב שהקשיים הכספיים ששקעה בהם תנועת האחות, התק"ם, נובעים לא במעט מן ההשקעות הגדולות שנעשו בעשרות קיבוצים של תנועה זו לצורך המעבר ללינה המשפחתית. אבל גם בקבה"א היתה בסופו של דבר על העליונה ידם של אותם הורים צעירים, שביקשו לראות את ילדיהם לנים בלילה לידם.

התאריך הסביר ביותר הוא בוודאי ישיבת הוועה"פ מלפני שלושה שבועות, שנתנה הכשר ללא פחות משנים־עשר קיבוצים – מתוך 85 קיבוצי התנועה – לצאת לדרך בצורה הרשמית והמוסמכת ביותר שאפשר להעלות על הדעת. קדמה לה ישיבה אחרת של הוועה"פ במרס השנה. לאותה ישיבה הוגש דו"ח של ועדת חבר, על שם מרכזה שלמה חבר, לשעבר רכז מחלקת החברה של הקבה"א. בדו"ח הוועדה שהוגש לוועה"פ נאמר בין השאר, שאמנם רוב יישובי הקבה"א רואה בלינה המשותפת „את הדרך העדיפה למימוש תפיסותיו החינוכיות והחברתיות", אבל מאידך יש מספר קיבוצים שהחליטו על מעבר ללינה משפחתית – ברוב מחייב של שני שלישים לפחות – וכיוון שבינתיים נבצר מהם לממש החלטתם זו, בגלל הוראות המוסדות העליונים של התנועה, הרי „המאבקים הפנימיים והמאבקים במסגרת התנועתית הביאו לכך שקיבוצים אלה לחוצים מאוד מבחינה חברתית־חינוכית וכל נסיון לדחות את התחלת הביצוע למעבר ללינה משפחתית יגרום לאובדן שליטה של המערכת המוסדית בקיבוצים אלה ולפגיעה בקשר קיבוץ־תנועה". מאחורי ניסוח זה מסתתרת העובדה הידועה לכול, שבחלק מקיבוצים אלה כבר נמצאו הורים – לפעמים כל ההורים של קבוצת גיל שלמה – שעשו דין לעצמם וביצעו את הלינה המשפחתית הלכה למעשה, אמנם בדוחק, במשמעות המילולית, ללא הרחבת בניה, ובקיבוץ אחר, נגבה, אף הרחיקו לכת: קנו מבנים טרומיים ו„הדביקו" אותם לדירות ההורים. לנוכח המלצות אלה של הוועדה החליט הוועה"פ להסיר את ההקפאה, שהטילה מועצת גן־שמואל מדצמבר 1984 על ביצוע ההחלטה, אך סיכם על עקרונות מחייבים לגבי דרכי המימון, הגודל המותר של הדירות המורחבות והחדשות, לוח זמנים וכו'. כן קבע כי בשלוש השנים הקרובות יותר רק לעשרה קיבוצים, ולא יותר, לעשות את המעבר.

2+10 מתוך 16

הבעיה היתה, שבאותה עת כבר היו בקבה"א 16 קיבוצים שהחליטו עקרונית על המעבר ללינה משפחתית. היה, איפוא, צורך ב„ניפוי" ולמטרה זו – אם כי לא כך נאמר בכתב המינוי הרשמי – הוקמה ... ועדה נוספת בראשותו של יוסי עמיר, הרכז הנוכחי של ועדת החברה, שעם חבריה נמנו גם אנשים ממחלקות החינוך והכלכלה של הקבה"א. הוועדה הזאת התחילה, כמו כל ועדה ראויה לשמה, באיסוף נתונים. היא חילקה שאלונים לאותם 16 קיבוצים ובהם, בין השאר, שאלות על התחזית הדמוגרפית, בעיקר לגבי מספר המשפחות הרלוונטיות, אלה שיש להן לפחות ילד אחד עד גיל כיתה ד', מצב השיכון הנוכחי, וזכאויות הבניה העומדות לרשות הקיבוץ מטעם משרד השיכון, אומדני העלות של המעבר ללינה משפחתית, וכדומה. הוועדה גם הזכירה לקיבוצים הנוגעים בדבר את החלטות ועדת השיכון של הקבה"א, שבהן נאמר בין השאר שהשטח של דירה ללינה משפחתית לא יעלה על 72 מ"ר (לעומת תקן של 56 מ"ר בלינה משותפת), אם כי זוהי הוראה זמנית בלבד וייתכן שביום מן הימים אפשר יהיה להרחיב את הדירה המשפחתית מעבר לשטח זה. מאליו מובן שהקיבוצים גם נתבקשו לציין, כמה יעלה התענוג הזה. אמנם הוועדה החליטה בצורה חד־משמעית, שכל ההוצאות שיהיו כרוכות במעבר ללינה משפחתית יחולו על הקיבוץ הנוגע בדבר, ולא על התנועה, ולכאורה חזקה על כל קיבוץ שיידע בעצמו לכלכל את ענייניו בהתאם ליכולתו הפיננסית. אבל גם יוסי עמיר מודה בשיחה איתי, שאם קיבוץ זה או אחר יסתבך מבחינה כלכלית בגין המהלך הזה, עלול הדבר להכביד על קרן התנועה, הנותנת את הערבויות להשקעות הדרושות. זו גם אחת הסיבות לכך, אם לא העיקרית שבהן, להגבלת מספר הקיבוצים לעשרה.

לאחר שקיבלה הוועדה את השאלונים עם כל הפרטים, נפגשה לישיבות ממושכות עם כל אחד מן הקיבוצים. לבסוף הכינה רשימה של עשרה קיבוצים „זכאים" ורשימה זו אושרה עתה בישיבת הוועה"פ: אדמית ואילון וסער, דליה ומעגית, העוגן, מעברות ויקום, כפר־מנחם וגבולות. הבקי קצת בתולדות הקבה"א יבחין, שאלה הם ברובם קיבוצים ותיקים או אפילו ותיקים מאוד, אך יש בהם גם שני קיבוצים שנוסדו אחרי הקמת המדינה – סער ואדמית שבגליל המערבי. מבחינה כלכלית, אומר יוסי עמיר – ואני שלא העמקתי במאזנים צריך להאמין לו – אלה הם כולם קיבוצים מבוססים, והדוגמאות הבולטות הן, כמובן, דליה והעוגן. יוסי עמיר מוסיף, כי ההשקעה לכל קיבוץ תגיע, כמשוער, ל־400,000 ש"ח והיא תתפרס על שנתיים בערך, עד (ועד בכלל) 1989, וסכומים כאלה אינם „בשמים" לגבי קיבוץ בעל בסיס כלכלי איתן.

אל העשרה האלה צורפו, קצת בדלת האחורית, עוד שני קיבוצים. האחד הוא עין־השופט, שמצד אחד כבר עברו בו חלק מן הילדים, בצורה ספוראדית, ללינה משפחתית, אך מאידך החליט הקיבוץ שלא להשקיע בינתיים אף פרוטה בבניה לצורך זה, משום שלאחרונה השקיע כסף רב במפעל תעשיה חדש. הוועדה אישרה את הצטרפותה של עין־השופט על יסוד ההנחה שהוא יוסיף לקיים תנאי זה, ופירוש הדבר למעשה הוא: צפיפות מגורים גדולה לפחות בשנים הקרובות, עד (אם) שירווח. המקרה השני, של נגבה, הוא חמור יותר. כאמור, בקיבוץ זה „שברדום" עשו דין לעצמם ובנו ללינה משפחתית בלי להמתין לאישור המוסדות התנועתיים ואף הגדילו לעשות, במלוא מובן המלה: שטח הבתים המורחבים שלהם, עם המבנים הטרומיים שצורפו אליהם, הוא 81 מ"ר. הוועדה – כמו גם הוועה"פ – לא יכלה להתעלם מן העובדות המוגמרות והיא נאלצה להסתפק בקביעה, שלהבא לא יעלה שטח הדירות המורחבות בנגבה על התקן התנועתי, דהיינו: 72 מ"ר. הפרשה הזאת מזכירה במקצת את מה שאירע בזמנו במרחביה: קיבוץ זה גונה על־ידי התנועה, משום שעבר ללינה משפחתית ללא שום אישור, ותמנית אף הוענק לו מעמד של „קיבוץ נלווה", אבל לא היתה לכך שום חשיבות מעשית.

אחרי 12 קיבוצים אלה נותרו, איפוא, ארבעה קיבוצים שוועדת עמיר, ובעקבותיה הוועה"פ, אמרו להם „נייס": דן, עמיר, המעפיל וגת. מדוע אלה דווקא? יוסי עמיר: הגענו למסקנה שקיבוצים אלה אינם מתאימים לפי־שעה מבחינת המצב הדמוגרפי או מבחינות אחרות, וכן בעייתם לא נראתה דחופה במיוחד, או – כמו במקרה של עמיר – הם אמנם קיבלו כבר מזמן החלטה עקרונית בזכות המעבר ללינה משפחתית, אלא שהסתפקו בכך ולא ניגשו לטיפול בפרטים הנוגעים ליישומה הלכה למעשה. אני מעז לנחש, שלפחות חלק מחברי ארבעת הקיבוצים האלה מצירים עתה על כך, שקיבוצם לא פעל כפי שפעלה נגבה – אבל רכז מחלקת החברה מכחיש זאת בתוקף והוא אף מוסיף, כי ארבעתם קיבלו את התשובה השלילית בהבנה מלאה. הוא גם מזכיר, שההחלטה הנוכחית ממילא אינה סוף־פסוק, שהרי הדרך פתוחה לפניהם בעתיד. אלא מה? הם יצטרכו להמתין מעט. אמנם הוחלט על הקמת פורום קבוע, שאליו יוכלו לפנות קיבוצים נוספים שירצו לעבור ללינה משפחתית, אבל גם הוחלט שעד שנת 1989 לא יינתן שום אישור נוסף. קיבוץ אחד, שמיר, כבר „איחר את הרכבת": פנייתו באה לאחר „היום הקובע", ישיבת הוועה"פ הקודמת ממרס השנה, ולכן פניה זו לא נדונה כלל בוועדת עמיר.

מחלה מידבקת? לא בהכרח

הצעד הראשון נעשה, איפוא – ומה הלאה? האם בעוד שלוש שנים יחליט ויאשר הקבה"א את המעבר ללינה משפחתית לעוד עשרה קיבוצים, ואולי אף ליותר, ותוך כמה עשורי שנים תהיה זו שיטת הלינה המקובלת בכל התנועה? יוסי עמיר אינו רוצה להתנבא, אבל הוא אינו סבור שזהו תהליך שסופו להקיף את כל התנועה או אפילו את מרביתה. הרי – הוא מזכיר – גם בתק"ם יש עדיין קיבוצים המוסיפים לקיים לינה משותפת. הוא מספר על מספר של קיבוצים – בכלל זה קיבוצו־הוא, מזרע – שאין בהם כמעט משפחות השואפות לשנות את הסדרים הקיימים. קיבוצים אלה, הוא אומר, אינם „קבוצה" מוגדרת, ותמצא בהם קיבוצים מסוגים שונים לגמרי: קיבוצים ותיקים מאוד כגון הזורע וגן־שמואל, קיבוצים ישראליים כמו נירים ולהב, קיבוץ „גלותי־ישראלי" מעורב כמו געתון, שדה־יואב השוכנת סמוך מאוד לנגבה ה„סוררת", ועוד ועוד. הסוד העיקרי, הוא אומר – מערכת חינוכית המתפקדת כהלכה, וממילא גם הורים מרוצים. הוא גם אינו צופה שאל קיבוצי הלינה המשפחתית תבוא עתה נהירה של משפחות מקיבוצים אחרים של התנועה המעוניינות להלין את ילדיהן בבתיהן. האם שניר גדלה והפכה לאחר שעברה ללינה משפחתית? – הוא שואל שאלה רטורית.

ולסיום אומר רכז מחלקת החברה של הקבה"א: באותם קיבוצים שיעברו עתה ללינה משפחתית יחולו בוודאי גם שינויים חברתיים, וכן שינויים בהלכות החיים, למשל: חלק מן הפעולות החברתיות, כגון ישיבות של ועדות, שהיו מרוכזות עד כה בשעות הערב, יועתקו לשעות אחה"צ, מפני שאלה כבר לא יהיו השעות ה„מקודשות" לבילוי עם הילדים. מאידך, פעולות התרבות יתקיימו בשעה מאוחרת יותר, מפני שגם ההשכבה בבית תהיה מאוחרת יותר מאשר ההשכבה בבתי הילדים, ויש להניח שבחלק מהן יוכל להשתתף רק אחד מבני הזוג. אבל הוא מאמין, שכל התהליכים האלה יהיו מבוקרים הרבה יותר מאשר בתק"ם, ולו מפני שבתנועת האחות כבר הצטבר נסיון רב: הקבה"א ילמד מן הנסיון הזה, יפיק ממנו את הצדדים החיוביים וייזהר מפני הצדדים השליליים.

א.מ.

מתוך עלון רמת־הכובש

ראיתי מושב מלבלב

לכיש – עשר שנים ללא אף עזיבה

מאת דני צדקוני

חבל לכיש היה פעם חלון הראווה של החקלאות הישראלית ושל מפעל קיבוץ הגלויות וההתיישבות החדשה בישראל, והנה עתה רבים ממושביו הגיעו אל סף התמוטטות. אבל מושב לכיש שבכפאתו המזרחית של חבל זה לא יהיה אל־נכון בין אלה שיזדקקו לסיוע ממלכתי, כמו רוב שאר מושבי החבל. בעוד שבאלה זנחו רבים את משקיהם ובניהם אין להם דרך להמשיך בחקלאות, גם אם ירצו בכך, אלא־אם־כן יקבלו את זריקת החיזוק הדרושה – נמצא עתה מושב לכיש בתהליך של גידול והרחבה. הריהו הוכחה ניצחת לכך שדרך החיים המושבית עדיין לא פשטה את הרגל, אם יודעים להיות נאמנים לעקרונות המושב ולעבודת האדמה.

את מושב לכיש הקים לפני 32 שנה גרעין נח"ל של בני מושבים ותיקים. אחר־כך הצטרפו אליו בני מושבים נוספים ועוזבי קיבוץ. אין ספק שהמוצא והנסיון החקלאי של החברים השפיעו על אופיו המיוחד של מושב זה, שהוקם על קרקע מצומצמת ועם מיכסת מים קטנה, אבל עם הרבה שטחי מרעה, כעשרה ק"מ מדרום־מזרח לקרית־גת, באזור ספר למרגלות הרי חברון וסמוך לתל העתיק שעליו ישבה העיר הקדומה לכיש.

שנים רבות היו הפרחים אחד הענפים החשובים בלכיש. בתחילת שנות ה־80, עם המשבר ביצוא החקלאי, הבינו בלכיש שמן הפרחים לא תבוא ישועתם. אי לכך הם עשו הסבה מהיצוא לעבר השוק המקומי. כאן מתחיל הסיפור של „ענבי לכיש". חברי המושב היו הראשונים שהחלו לגדל את ענבי הזן „תומסון" נטול הגרעינים וזכו לראות את תוצרתם נחטפת ממש בשוק. בימים אלה החל הבציר בכרמי לכיש המשתרעים על 2,000 דונם. היבול יגיע כמשוער ל־7,000 טונה. המחיר שיקבלו החברים יהיה כ־2 דולר לק"ג, והמחיר שיקבלו בעד יצוא (כ־1,000 טונות מכלל הכמות) יהיה סביב, דולר וחצי לק"ג. בעקבות מושב לכיש הלכו גם מושבים אחרים באיזור, וגם מושבים בבקעת הירדן ובערבה החלו לאחרונה לגדל ענבים אלה.

מושב לכיש תוכנן ל־74 משקים, ו־66 מהם פעילים היום, עם 320 נפשות. אגב, בעשר השנים האחרונות לא עזבה את המושב אפילו משפחה אחת. הענף הראשי הוא הכרם, עם 1,500 דונם ענבי מאכל ו־500 ד' כרם צעיר. המושב גם מייצר 200 טונה צימוקים לשנה. כן יש 270 ד' מטעי שזיפים, אפרסקים, שקדים, רימונים, פקאן ואפרסמון. שטחי המרעה של לכיש משתרעים על 30,000 דונם ועליהם רועה עדר בקר המונה 800 ראש. ענף זה נמצא עדיין בשלבי פיתוח. לעומת זאת יש במושב רק רפת חלב אחת, עם 70 ראש. ארבעה מחברי המושב מגדלים צאן, ובסה"כ 800 ראש. ב־42 משקים מגדלים פרחים (ביחוד – על 500 דונם), ובשבעה משקים מגדלים הודיים (800 טונה). אחד החברים מחזיק מכוורת ובה 800 כוורות. על כך צריך להוסיף 8,000 דונם פלחה.

מושב כמו לכיש, הקרוב למדי לחברון וגם אינו מרוחק מדי מעזה, היה יכול לנצל את כוח העבודה המצוי והזול של הגדה והרצועה כדי לעבד בעזרתו את אדמתו. בלכיש מסתייעים אמנם בעבודה שכירה, אבל זוהי עבודה יהודית בלבד: כ־200 פועלים חקלאיים מבירות לכיש הסמוכה קרית־גת.

אומר מרה אוזילבסקי, מוותיקי החברים של המושב, שלפני מספר שנים כיהן כסגן המזכיר של תנועת המושבים וכממונה על אגף החברה שלה, כי „הנושא האנושי, כמו גם רמת הארגון, משפיעים על כך שהאגודה של המושב מאפשרת למשקים החקלאיים של חבריה להתקיים למרות הפורענות הפוגעת בחקלאות". אבל, מוסיף מרה, נכונות החברים להתמודד עם הבעיות, מבלי לאבד את העקרונות והעשתונות, לא תתקיים, למרות מצבו הכלכלי האיתן של המושב, אם לא יהיה לו הגיבוי של גופים כמו „המשביר", ארגוני הקניות וכד'. התוצר הכולל של המושב הוא כ־4 מיליון דולר, והפדיון השנתי נע בין 10 ל־15 מיליון דולר – והלוואי כך על כל מושב בישראל. יש מושבים בחבל לכיש שבם ערך הפדיון השנתי הוא כרבע מן החוב.

הכול יחסי. גם למושב לכיש יש בעיות. מכסת המים שלו אינה עונה על צרכיו, וזה באיזור שכמות המשקעים שלו נמוכה – כ־320 מ"מ בשנה בממוצע רב־שנתי. המושב גם מרוחק יחסית משאר יישובי האיזור והדבר זה מאלצו לממן בכוחות עצמו חלק גדול מן השירותים הקהילתיים.

לאחרונה סוכם עם המוסדות על הכפלת מספר היחידות בלכיש ל־120, על־ידי קליטת בני החברים. לצורך זה רכש המושב את חוות „גיבה" שבקצה המערבי של החבל, ליד מושב חלץ, ובה כ־3,000 דונם עם מכסת מים, בהשקעה של 1.3 מיליון דולר – כל זאת במימון עצמי ומסחרי רגיל. המושב תר גם אחר מקורות הכנסה נוספים, לאו דווקא מן החקלאות. כך, למשל, החליט לפתח את תל לכיש כחלק מתכניות פיתוח התיירות בחלק המזרחי של החבל.

יותר תוצרת במפעל, יותר השתתפות בחיי הקיבוץ

איגוד התעשיה הקיבוצית, המונה כ־370 מפעלי תעשיה בתנועה הקיבוצית, פרסם לאחרונה את הדו"ח הבא, המספר על השינויים [illegible] שיקולים [illegible], במפעל „פלסטי" בקיבוץ גזית שבגליל התחתון. חיבר אותו יהושע זמיר, חבר הקיבוץ השכן עין־דור, הממלא תפקיד של סוציו־טכנאי במפעל „פלסטי" שבקיבוצו. אגב, זמיר הוא הסוציו־טכנאי הראשון – והיחיד לפי־שעה – בתנועה הקיבוצית, העובד בתפקיד זה במפעל קיבוצי במשרה מלאה.

מחלקת האקסטרוזיה מהווה את לב המפעל. שלוש המכונות חייבות לעבוד 24 שעות ביממה. כדי להספיק למלא את ההזמנות עליהן לעבוד לפחות שישה ימים בשבוע. להפעלת שלוש המכונות דרוש צוות של ארבעה מפעילים, אשר אחד מהם חייב להיות אחראי למשמרת ומסוגל לפתור את כל הבעיות הטכניות.

מאז הקמת המפעל עבדו כ־14 חברים במחלקה זו בשלוש משמרות: שבועיים בחודש בבוקר, שבוע אחה"צ ושבוע בלילה. הצטברה אי שביעות רצון רבה של עובדי המחלקה מהעומס של המשמרות הלא נוחות והלא בריאות שאינן מאפשרות חיי משפחה תקינים או השתתפות פעילה בחיי ותפקידי הקיבוץ. ההצבעה היתה ברגליים: הוותיקים החלו לעזוב וחדשים היו מוכנים, במקרה הטוב ביותר, לעבוד שנה ולברוח.

לאחר שלא הצליחו בכוחות עצמיים להתגבר והתברר להם, שמצב קיומו הכלכלי של הקיבוץ מותנה בהפעלה מלאה של מחלקה זו לאורך זמן, הזמינו שני יועצים מהצוות הסוציו־טכני של איגוד התעשייה הקיבוצית ויחד הגיעו לגישה ופתרון המבוסס על עקרונות קיבוציים.

- עבודה בין השעות אחה"צ ו־4 בבוקר – חריגה ולא נורמלית: לא בריאה מבחינה ביולוגית, קיבוצית, חברתית ומשפחתית.
- ניתן בכל זאת לעבוד מספר מצומצם של משמרות חריגות ללא הנזק הזה. יש קיבוצים שהחליטו על פעם בשבוע, פעם וחצי או פעמיים. במפעל זה החליטו על פעם בשבוע לילה ופעם אחה"צ.
- להגיע לסידור הנ"ל אפשר רק בסידור קיבוצי שוויוני. בקיבוץ הוסכם ובוצע כדלקמן: 26 חברים נוספים, הנקראים „מילואימניקים", נותנים משמרת וחצי חריגות בשעות הלא נוחות במשך כל החודש. כל החברים האלה משוחררים משמירה ותורנויות הגשה בערב ויותר החברים בקיבוץ נותנים את השעות הלא נוחות במקומם.
- סידור זה אפשר למספר מפעילים קבועים להשתחרר בשעות הבוקר ולקבל על עצמם תפקידים חיוניים בתוך המפעל, ואין כל הפיפה מיותרת.
- מחלקת האקסטרוזיה פועלת כצוות אוטונומי במלוא מובן המלה ורוב החברים קיבלו עליהם אחריות חיונית להפעלה תקינה של המחלקה.

תוספת 1000 טונות ואור בעיניים

נעשתה הערכת מצב לאחר שלושה חודשים וכן לאחר תשעה חודשים. התוצאות ניתנות למדידה ישירה:

- התפוקה והיעילות השתפרו: באותן המכונות עיבדו 1000 טונה יותר;
- המכונות עבדו 21 שעות בממוצע ביממה במשך 305 ימים בשנה, כולל התקנות וקילקולים;
- הוותיקים רוצים להמשיך והחדשים רוצים להיכנס למחלקה.
- יש אור בעיניים וגאוות יחידה.
- העובדים הקבועים יכולים להשתתף בחיי הקיבוץ במינויים שונים.
- העובדה שבעלי תפקידים שונים במפעל עובדים מספר משמרות בייצור מגדילה את ההבנה לבעיות הייצור ומקדמת פתרונות (דוגמה: כאשר אנשי אחזקה עבדו בלילה והתברר, שמכונות הגריסה דורשות טיפול יסודי כדי להקל על עבודת החברים, פתרו זאת במהירות).
- ואולי חשוב ככל היותר: התברר מעל לכל ספק, שצוות אוטונומי עם חלוקת אחריות ותפקידים, תוך שיתוף פעולה מלא, הביא את רוב העובדים לבצע של מיומנות רבה יותר, ובמילים שלהם: „היום רוב העובדים יכולים להפעיל את כל המכונות, בעוד שלפני שנה רק ארבעה היו מומחים".
- יש מודעות רבה יותר להכשרת עובדים, ובכל קורס פלסטיקה ברופין יש מישהו מהצוות. חלקם היו בקורס של שנתיים וחלק בקורסים של שישה ושלושה חודשים.

שבבים ממושבים

עונשו של כלבו של השכן

דן בר־און

יוסף קיטרון התקבל כעובד המחסן עוד בימיו הראשונים של המושב. כעובד ציבור היתה לו רק חלקת אדמה קטנה ליד הבית, שם טיפח גינת נוי וקצת עצי פרי. הם באו למושב עם תינוק ושם נולדו להם עוד שני ילדים, בן ובת.

חייו של עובד ציבור, המשרת כמאה אדונים־חברים, אינם קלים. כשם שבים יש כל מיני דגים, כך גם בקרב מאה בעלי־בתים תמצא מכל מין וזן, וכידוע לא חסרים יצורים מוזרים בעולמו של הקדוש־ברוך־הוא. תדרוך פעם למישהו מהם על היבלת בהיסח הדעת ומיד הקימות כנגדך קטיגור שקולו הולך מקצה המחנה אל קצהו. צרות אינן חסרות, מהן הבאות מידי אדם, מהן בידי „כוח עליון". מהסוג הראשון היו היחסים עם המרכז ועם ועד המושב. הללו על־פי־רוב עושים בדיוק ההיפך ממה שהם צריכים לעשות. החלטותיהם תוהו, דיבוריהם שטויות, ומה שהם היו צריכים להחליט לעולם אינם מחליטים. לסוג השני שייכות תקלות של מכונות וציוד, חומרי גלם שמחיריהם מאמירים או שאינם מצויים בשוק כלל ועיקר, בעיות של תחבורה ותקשורת, אי־הבנות מרגיזות ואטימותם של בני־אדם שאתה תלוי בהם ושמצפים מהם שיעשו המוטל עליהם.

לחבר מושב המגיע למחסן לא מעניינים כל ה„סיפורים" האלה. הוא רוצה לקבל את הסחורה שלו, את המשובח ביותר ובמחיר הנמוך ביותר בלא לבזבז מזמנו היקר ולו דקה אחת. ולאחר שהוא עומד לך על הראש עם ה־„נו. מהר. תן כבר, אין זמן" ולך נופל הסנדוויץ מהידיים, ואין לך אפילו זמן ללכת להשתין, אם תסלחו לי על הביטוי – הוא עומד בחוץ עוד שעה ארוכה ומקשקש עם חבר אחר, וכאשר הם נפרדים נכנס אליך ההוא שאיתו שוחח כרוח סערה: „יוסף, איפה אתה, נו, שוין, זה החזיק אותי ואני נורא ממהר". הפעם הקפה נופל קרבן והוא מצטנן והולך.

כמובן, גם יוסף עצמו איננו כליל השלמות. וכי יש דבר כזה? כולם מסכימים שהוא אדם ישר ומסור לעבודתו. מכאן ואילך חלוקות־הדעות. מתנגדיו אומרים שהוא שמרן שלא הולך עם הזמן. אחרים טוענים שהוא נוקשה, „יקה" עם או בלי תוספת, ואחרים יודעים לספר שהוא עושה „פרוטקציה" למי שנחשבים כ„מקורבים למלכות" בכך שהוא משרתם ביתר סבר־פנים ומשתדל יותר עבורם, וגם לבחורות מסויימות יש לו חולשה. זה שאמרנו: מאה אדונים־חברים ובניהם יש ויש מכל זן ומין.

כשיוסף שב הביתה, הוא מספר בחוג המשפחה, ובמיוחד למינה רעייתו, את מה שעבר עליו במשך כל היום כולו. יוסף הוא פסימיסט מלידה, אדם המעדיף תמיד לראות את מחצית הכוס הריקה, ולכן הוא מדגיש את הצללים, הטענות והמענות שהושמעו כלפיו, העלבונות שספג על לא עוול בכפו והרף כל מאמציו ורצונו הכן, ואילו מעט האור שהבליח מאי־שם היה מאופל. לא עמדו למינה התבונה והתכונה לאזן במקצת את רגשי התסכול של בעלה. הריהי אשה מופנמת המרבה להתבודד עם ספריה ותקליטיה ויש בה מקצת תמהונות ומוזרות, תוצר עולמה הפנימי הקטן.

כך יצרו בני הזוג סביבם כעין בידוד חברתי שהלך והעמיק עם השנים, ובמיוחד לאחר ששלושת ילדיהם בגרו ועזבו את הבית ואת המושב כדי לבנות את חייהם במקומות חדשים.

בדילותם של בני הזוג גרמה לשכנים הקרובים אי־נוחות ומתח מסוימים. במשך השנים הארוכות של חיים באותו מושב נוצרים אלפי קשרים וזכרונות שאינם נמחים. וכי אפשר למחוק זכר הימים בהם עזרו איש לרעהו בשעת מחלה, לידה, היעדרות מסיבה זו או אחרת, כאשר חייהם היו שזורים ודבוקים. ודרכיהם הצטלבו בלי הרף, כאשר ילדיהם היו קטנים והלכו לגן ובית־הספר, כאשר השאילו זה לזה מצרכים או כיבדו איש את רעהו בתוצרת משקם? האם אפשר למחות זכר האם הזקנה ששהתה אצלם במשך שנים והשכנות הנעימו לה בדידותה על־ידי ביקוריהם, הרף העובדה שהיא היתה כבדת־שמיעה וסנילית? וכי לא חגגו בצוותא ימי הולדת ומסיבות משפחתיות אחרות וגם שיתפו עצמם בעת משבר ואבל שהיו מנת־חלקם? מדוע את חשבונם עם המושב הם צריכים למצות עם שכניהם ולהפר בכך את החברות הטובה השוררת בשכונה? מה פשעו אלה להם?

מה עושה עכשיו הבן הבכור של יוסף ומינה, זה שנישא לבת דתית, ואומרים שגם הוא עצמו נהפך לדתי? איך הם מסתדרים עם הנכדים שלה ומישהו פגש את הבת באחת מבירות אירופה – אפילו שם אתה לא יכול לברוח מבלי להיגלות – ואומרים שמצבה לא כל־כך איי־איי־איי. ורק על הבן „הקטן", שגמר את הצבא כבר לפני חמש שנים וכנראה עדיין לא התחתן, לא שומעים דבר. אומרים שהוא חי עם אישה מבוגרת ממנו. למה מינה לא מספרת להם שום דבר? למה דברים צריכים להגיע לאזניהם סחור־סחור?

בשנים האחרונות גידלה המשפחה כלב דוברמן גדול, היושב על המרפסת ומבהיל לא רק את מי שמתקרב לבית על השביל, אלא אפילו את מי שעובר על קטע הכביש שלפני הבית. הם אומרים שזה כלב שקט שאינו מזיק לאיש, אבל ילדים וגם מבוגרים, במיוחד מבוגרות, לא סומכים על כך. לך דע אם הכלב יודע מה שהקיטרונים אומרים עליו? גם מירו, בעל המשק שממול, יש לו כלב גדול־ממדים, אולם ללא ייחוס גזעי, שלעיתים קרובות מגלה סימני אלימות כלפי כלבם של הקיטרונים. פעמים מספר התלוננה מינה באוזני מירו על מעלליו של כלב טיפוחו ועל הסכנה שהוא מהווה לכלבם השקט והמנומס. תחילה ניסה מירו להתנער מאחריות באומרו שגם כלבו אינו אלים. בסך־הכול, כך דרכם של כלבים להתגבר ולהעביר זמנם בצוותא, אולם הקיטרונים נתנו להבין שאינם מעוניינים בחיי חברה של כלבם, ועוד עם כלבים בני־בליעל.

לבסוף הושגה פשרה. מירו יקשור את „אלוף" שלו במשך כל שעות היום וישחרר אותו רק לשעתיים, מחמש עד שבע אחה"צ. באותן שעות על הקיטרונים לכלוא את כלבם בתוך ביתם – פנימה. מירו ורעייתו אמנם חרקו שיניים, אולם מרצונם להימנע מעימות קיבלו על עצמם את ההגבלה. לצערם, לא לאורך זמן רב.

כעת „אלוף" כבר חצי שנה בעולם האמת. הכלב המסכן חלה ותוך 24 שעות החזיר את נשמתו לבוראו. מירו, שליבו כבד עליו, החליט לא לספר על כך לקיטרונים. כשם שהם מסתגרים ואינם מנדבים מידע, כך יעשה הוא להם. וכך ממשיכים הקיטרונים לכלוא את כלבם עד עצם היום הזה מפחדו של „אלוף", זכר כלב צדיק לברכה. ואם אף אחד לא גילה להם את הדבר, הם ממשיכים בכך מן הסתם עד עצם היום הזה.

משה סלקטר התאמן אתמול בירושלים

מאת שמואל קליגר

האם ישחק משה סלקטר בבית"ר ירושלים? גם אתמול לא ניתן מענה סופי לכך ויתכן מאוד כי טרם ברור אם שחקן מכבי חיפה בעונה האחרונה, שהתאמן אתמול לראשונה בירושלים, יצטרף מחר למסע האלופה הישראלית להולנד.

המגעים עם המבקיע החיפאי עדיין נמשכים. נודע, כי עיקר ההתלבטות נובעת מהידיעה, כי הקבוצה החיפאית הגישה התנגדות לצו, שניתן לבקשתו של השחקן נגד מכבי חיפה במעמד צד אחד.

מעמדו של סלקטר יקבע עתה לאחר ששני הצדדים יורשו להשמיע את טענותיהם בבית המשפט החיפאי. בכל מקרה רק במשך היום יודע אם השחקן יצא להולנד.

בינתיים סוכם אתמול סופית שאדי סוזיסה, שוער המשנה, יעבור להפועל ירושלים, תמורת שוער הנוער, יובל מיימון. גם שוער בית"ר תל־אביב, אלי גלבי, הצטרף לבית"ר ירושלים וישתתף במסע. באימון השתתף גם אדי מלמיליאן.

● ראובן אלקבץ נחשב כבר כמעט שחקן כבני־יהודה. אתמול השתתף הבלם של מכבי־יבנה באימון של בני יהודה והשתפרו הסיכויים, כי יצא בראשית החודש הבא למסע הקבוצה לארה"ב ולהולנד. באימון השתתפו גם הרכש החיפאי ברוך ממן ורוני פרי, הרכש מקרית־אונו. במסע ישתתפו 18 כדורגלנים.

● שחקני קבוצת שמשון תל־אביב יצאו אתמול לאירופה. השחקנים, שיקיימו מחנה אימונים בדורטמונד, גרמניה, יטיילו קודם להנאתם באירופה וב־7 בחודש יתכנסו למחנה אימונים סגור, שיימשך שבוע. במשלחת השמשונית 25 איש וכהם אמרים ארביב, המחלים מניתוח. ארביב לא יטול חלק באימונים.

● משה "קיש" רומנו חתם אתמול על חוזה לאימון הפועל קרית־מלאכי מליגה א'. רומנו הצהיר, כי בכוונתו לחולל מהפכה בקבוצה כדי שאפשר יהיה להעלותה לליגה הארצית.

● יגאל אדרי, שחקן הפועל קרית שמונה, שמונה לפני 4 שנים עם נבחרת הנוער, פנה לנחום סטלמך, מאמן הפועל פתח־תקוה, כדי שיצרפו לסגל הקבוצה.

● דב רמלר חתם בהפועל אשדוד מליגה א'. רמלר, שהיה בעונה החולפת שחקן מכבי יבנה, הבטיח להביא לקבוצה את עמוס ברנר והרצל פיטוסי.

● ארצי בן יעקב יארגן השבוע את שחקני בית"ר תל־אביב לקראת היציאה לאירופה למחנה אימונים בהולנד, שיחל ב־11 לחודש. מן האימון אתמול נעדרו יחיאל אבן־צור, החולה, והשוער אבי ליבדמן, שכלל לא הגיע לאימון.

● שבתאי לוי לא יצא עם הפועל תל־אביב מחר למחנה אימונים בגרמניה. למסע יצאו 20 שחקנים במקום 18.

שניאור רוצה במיקי בן־שטרית

מאת ג. אשר

מיקי בן־שטרית, חלוץ הפועל תל־אביב, ישאר עונה נוספת בקבוצתו ככל הנראה בגין עזיבתו של משה סיני הצמוד כחלוץ מרית שערים. המאמן שניאור שאימן את בן־שטרית בשמשון בתקופה שהכדורגלן היה מלך השערים, תולה תקוות בכדורגלן ומקווה שאכן יעניק עונה טובה.

להפועל ת"א, לאחר עזיבת משה סיני, בעיות בריאות. לרשותה שישה חלוצים והמאמן שניאור יצטרך לפתור את הבעיה ביק: גיל לנדאו, בן־שטרית, בני רובין, שבתאי לוי, מאיר כלושטיין ותמיר ליבהרט.

הקבוצה תצא בסוף השבוע למחנה אימון בגרמניה. המטרה כרגע לבצע רכש נוסף ונראה כי על הפרק שני שחקנים בלבד: שובי סגל מבני־יהודה וניסים כהן מבית"ר ת"א.

הנער ספפורטס בהרכב הבוגר בהפועל באר־שבע

מאת שמואל קליגר

גיל ספפורטס, כוכב נבחרת הנערים עד גיל 16 שחזר עטור תהילה מטורניר הכדורגל בהונגריה, עלה כבר שני אימונים בסגל הקבוצה הבוגרת של הפועל באר־שבע והותיר רושם רב. לדברי המאמן ניסים ככר עשוי ספפורטס להשתלב בהרכב הפותח כבר בתחילת הליגה.

גם צבי אלטיס, הבלם גבה־הקומה של הפועל באר־שבע, מתאמן יחד עם הבוגרים, במגמה לקרוא אותו ל"רגל" מיד בהזדמנות הראשונה.

הקבוצה הבאר־שבעית תצא למחנה אימונים בגרמניה בעוד שבועיים וכבר ברור, כי למעט שוער הרכש החיפאי גיורא אנטמן, לא יחולו שינויים פרסונליים.

המאמן ככר "בתה" על הנער ספפורטס הוא כשרון הנדיר ביותר. הוא לא פוחד. הוא בעל ממדי גוף קטנים, אך לעומת זאת מהיר ורדיף, דברי המאמן.

הטניסאיות ניצחו את טייפה 10:3

נבחרת הנשים של ישראל בטניס ניצחה אתמול את נבחרת טייפה בתוצאה 3:0, במסגרת משחקי גביע הפדראציה, הנערכים בקנדה. רליה קדוש, אילנה ברגר ויעל שבית זכו בנצחונות חלקים על יריבותיהן.

● לימור זליג ודניאלה בלנקוה הצליחו להעפיל לשמינית גמר אליפות אירופה לגילאי 14, אבל בשלב זה הן נוצחו. הטניסאיות קצב אלירן וטל כראל נוצחו במשחקי הסיבוב השני של הטורניר.

שוערה של קובנטרי סטיב אוגריזוביץ, מעל ראשי חלוצי אברטון במשחק הצדקה בוומבלי שהסתיים בנצחון האלופה 0:1

רק 6 כדורסלנים באימון הנבחרת

מאת משה כהן

רק שישה שחקנים נטלו אתמול חלק באימון הנבחרת של נבחרת ישראל לקראת טורניר דרג ב', שיערך בחודש הבא בבולגריה.

הסיבות להעדרותם של שבעה משחקני הסגל היו מגוונות. מיקי ברקוביץ ועופר פליישר שוחררו בגלל סיבות אישיות, הארווי לאמנון ולאבנר מרמר יגיעו רק היום לארץ מחופשתם בארה"ב איציק כהן, עדי גורדון ותמיר שטינהאוזר לא הורשו להתאמן עד תום המבדקים הרפואיים שעליהם לעבור.

במצב זה לא ניתנה למשה ויינקרנץ אפשרות לערוך אימון מלא. באימון הקל שנערך נטלו חלק דורון ג'מצ'י, חן ליפין, ישראל אלימלך, אבי מאור, נדב הנפלד והרי רוזנברג.

משה ויינקרנץ לא נראה נרגש מהבכורה שלו באימון הנבחרת: "אני מכיר את כולם ולגבי אימון קבוצה או נבחרת זה אותו הדבר". ויינקרנץ ציין, כי מבין 13 שחקני הסגל, רק 10 יצאו לבולגריה.

האימון הבא של הנבחרת יערך מחר ויינקרנץ הביע את תקוותו שכל השחקנים יטלו בו חלק.

● קבוצת הפועל ת"א פתחה אמש את הכנותיה לקראת פתיחת העונה בהשתתפות שישה שחקנים בלבד. השחקן הזר, לינטון סאוסנט היווה, את האטראקציה של האימון.

סאוסנט הסתפק בקליעות וקשה היה לעמוד על כושרו הגופני. לעומתו הסתפק יונתן דלזל בקליעות לסל. הוא אומנם הגיע לאולם אוסישקין, אולם פרש לתצלום עם חולצה אדומה, לא ראו אותו אוהדי הפועל בפעולה ממשית. עמוס פריישמן ישב אף הוא על הספסל ושלושת שחקני הציר, לאסוף, מרסר ואייסם נעדרו.

● קבוצת מכבי ת"א תחדש היום את אימוניה והשאלה הגדולה היא האם דורון ג'מצ'י יטול לראשונה העונה חלק באימון הקבוצה.

עד כה נעדר ג'מצ'י באימוני קבוצתו, אבל ראוי לציין, כי האימונים לא היו רשמיים ולכן מוקדם עדיין להסיק מסקנות.

עוזר מאמן הקבוצה, ברוס ויקסור אמור להגיע לאימון ולערוך הכרות עם השחקנים. אתמול השתתפו מנהלי ושחקני הקבוצה בהלווית אימו של חבר הנהלת הקבוצה, יגאל שצקי.

תקנון חדש להתאחדות לכדורגל

מאת אשר גולדשלגר

הנהלת ההתאחדות לכדורגל תאשר בישיבה הקרובה את תקנון ההתאחדות לכדורגל על כל השינויים שחלו בו בשנים האחרונות.

שאול סוירי, יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, אמר אמש כי בשנה האחרונה ערך צוות בהתאחדות לכדורגל את התקנון לספר אחד. כל השינויים והתוספות יכללו באותו ספר ולפיכך עד לאסיפה כללית של ההתאחדות יהיה ספר תקנון אחד בלבד.

הכנסת כל השינויים לספר אחד טעון אישור הנהלת ההתאחדות לכדורגל.

ההתאחדות לכדורגל לא תאשר את שחרורים של אבי כהן לגלזגו ריינג'רס ומשה סיני לבורון כל עוד לא יאשרו אגודותיהן החדשות את שחרורם לאימוני ומשחקי הנבחרת הלאומית במהלך עונת 1988 ברומא להסדר שנעשה עם קבוצתו של אלי אוחנה.

אברדין דחתה הצעת ליברפול לרכוש את מילר

מאת שמואל טל

ליברפול ממשיכה בנסיונה לחזק את התקפתה. אתמול דחתה אברדין הסקוטית את הצעתה של ליברפול לרכוש את חלוצה בן ה־19, ג'ו מילר.

נמסר, כי הדחיה באה בשל העובדה שמנהל אברדין, איאן פורטרפילד, מקווה לקבל 750,000 ליש"ט עבור החלוץ הבין־לאומי, שהבקיע בשבוע שעבר את כל ארבעת השערים לזכות נבחרת הליגה הסקוטית הבכירה, שגברה על פליימות 2:4, במשחק ידידותי.

גם מנצ'סטר יונייטד מגלה התעניינות בחלוץ הסקוטי.

ליברפול מנסה לחזק את התקפתה, למרות שכבר רכשה לקראת העונה החדשה את פיטר בירדסלי וג'ון בארנס, כתחליף לאיאן ראש שעבר ליובנטוס האיטלקית.

קני דאלגליש מסר, כי עדיין לא ויתר על כוונתו לרכוש את מילר. הוא הוסיף ואמר, כי יהיה מוכן למכור תמורתו את אחד מחלוצי הקבוצה, אולדריג' או פול וולש, שלא הוכיחו את עצמם ב"אנפילד".

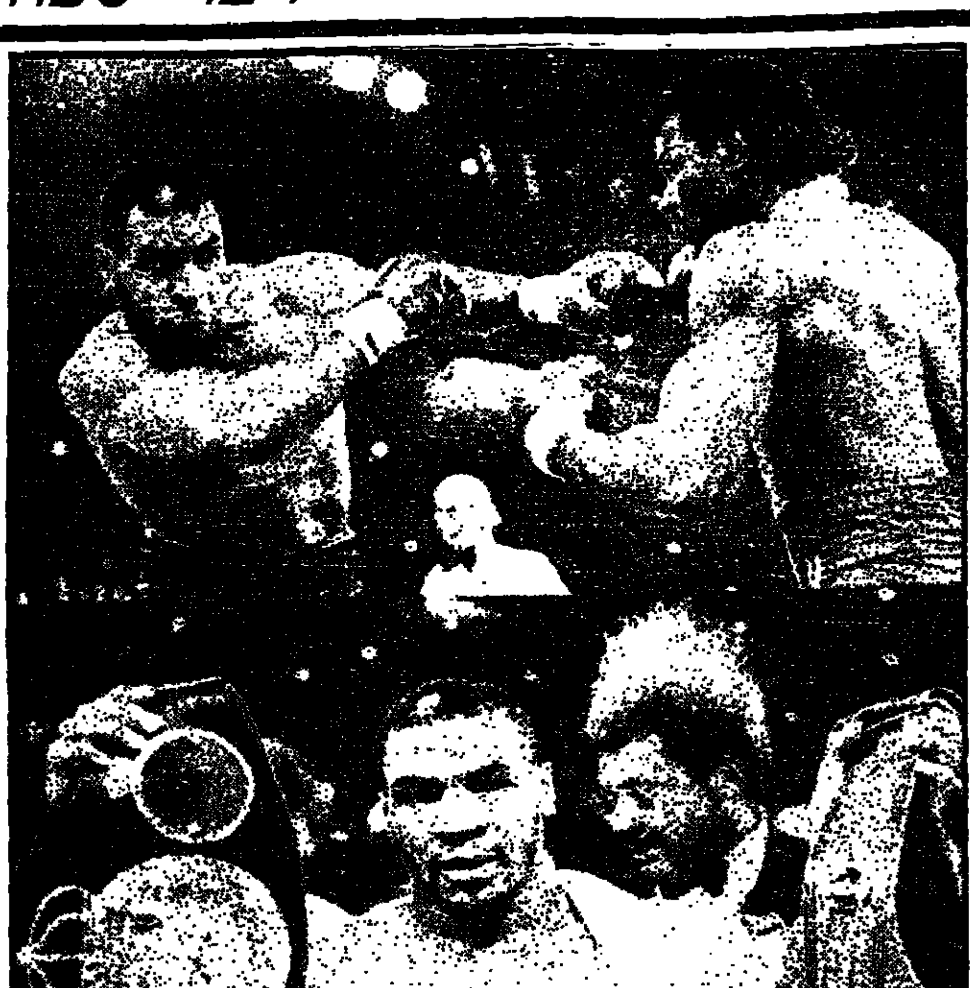

מייק טייסון הוכיח אור ליום אתמול את עליונותו בזירה כשגבר על בן ארצו טאקר בנקודות במשקל כבד. טייסון חבט ביריבו (למעלה) ואחר כך הניף בשמחה את חגורת האלוף

טייסון ניצח את טאקר בנקודות

אלוף העולם באיגרוף במשקל כבד, מייק טייסון בן ה־21 מארה"ב, המוכר על־ידי שתי ההתאחדויות הגדולות, המועצה העולמית, הוסיף לאמתחתו גם את התואר של הבין־לאומית, כשגבר בנקודות על בן־ארצו טוני טאקר, בקרב בן 12 סיבובים בלאס־וגאס.

מייקל ספינקס, שהפסיד את תוארו הבין־לאומי מכיוון שסרב להגן עליו מול טוני טאקר, אמר, כי הוא מוכן להיפגש עם טייסון הבלתי־מנוצח. מעניין לציין שגם ספינקס לא נוצח עד כה.

היה זה נצחונו ה־31 הרצוף של טייסון, בעוד שלטאקר היה זה הפסד ראשון, לאחר 34 נצחונות רצופים.

ג'ונסון גמא 100 ב־9.98 ש'

האצן המהיר בתבל, הקנדי בן ג'ונסון, קבע באוטבה, קנדה, את ההישג השלישי בטיבו בריצת 100 מטר, כשגמא את המרחק ב־9.98 שניות.

הזמן נקבע באליפות ארה"ב וזה היה תוארו הרביעי של בן ג'ונסון, המחזיק בהישג המהיר ביותר בעולם כיום – 9.95 שניות, שנקבע בגבהי קולורדו.

הסיני טנג ניצח את אלוף העולם בבדמינטון

הסיני טנג, יאי, המדורג רביעי בעולם, חולל הפתעה גדולה בגביע העולם במאקאו, מושבה פורטוגלית, ליד סין, כשגבר על אלוף העולם, בן־ארצו ג'יאנג ג'יאלינג – 18:21, 15:21, 21:14, 14:21 ונטל פרס כספי בסך 16 אלף דולר.

הוא היה הסיני השישי בזוכה בתואר, תוך שמונה שנים.

בחצי הגמר ניצח טנג את הפולני לשק קוז'ארסקי בחמש מערכות 21:15, 13:21, 22:20, 21:14, 14:21.

תיקו לאוסטריה הנצחון לראפיד

במחזור השלישי בליגה האוסטרית בכדורגל ניצחה האלופה, ראפיד וינה, את אדמירה־ואקר וינה 2:3 ואילו אוסטריה וינה סיימה בתיקו 1:1 עם גאק גרץ.

לאסק – ספורטקלוב 1:1; סידרל – קלאגנפורט 0:1; פאסט לינץ – וינה 0:3; מודלינג – שטורם גראץ 2:2.

● פרטיזן בלגראד היא אלופת יוגוסלאויה בכדורגל, כך נקבע אתמול בבית משפט בבירה היוגוסלאוית, ערב פתיחת העונה החדשה. כסגנית האלופה נקבעה ואלאז מוסטאר, הכוכב האדום שלישית וריקה רביעית.

קראוס נבחר שוב למאמן הטנ"ש

מאת ניסן פרידמן

זאב קראוס נבחר אתמול שוב למאמן נבחרת ישראל בטניס־שולחן. המינוי יהיה בתוקף עד אליפות העולם, שתיערך בדורטמונד, מערב־גרמניה במארס־אפריל 1989.

בשבוע הבא יערוך קראוס פגישה עם הסגל הלאומי הקודם, לא כולל את יוסי כוגן ודודו פולאק ורק לקראת תחילת האימונים ב־15 באוגוסט יחליט על זימונים חדשים. קראוס אינו שש לזמן את הכוכבים הבעייתיים, בוגן ופולק.

יתר המינויים: צבי זכריאס – מאמן הנשים, למכי פודגוריאני – מאמן הנוער, עדי רוזנבאום – מאמן הקדטים, כשלצידו יעמוד מאמן נוסף מבין המועמדים הבאים: אלכס רודליס, רמור פרידמן, ליובה יוסלבסקי ויעקב בלנובסקי.

פינת הנצחה לאבי רן ז"ל בעין השופט

מאת יוסף גלזר

כדורגלני מכבי חיפה היו אתמול אורחי קיבוץ עין־השופט. השחקנים, שהתארחו במקום יחד עם נשותיהם וילדיהם, קיימו משחק ראווה והשתעשעו עם ילדי הקיבוץ.

במועדון "לחבר" בקיבוץ הוצבה פינת־זיכרון מיוחדת לשוער אבי רן ז"ל אשר על פי התכנון המקורי אמור היה לעמוד בשער מול בעיטות ילדי הקיבוץ.

הכדורגלנים הגיעו היישר מבית רן, שם השתתפו בתפילת הבוקר היומית. בין המבקרים בבית משפחת רן היה אתמול גם הכדורסלן דורון ג'מצ'י, שרקם קשרי ידידות עם האב משה רן.

"מכבי חיפה תשלם כל סכום שתידרש למס הכנסה", אמר יצחק אביעד, יו"ר מחלקת הכדורגל של מכבי חיפה. לדבריו, לא נטלו פעילי מכבי חיפה אפילו אגורה אחת לכיסם. "מהוהר בעבירות מס במישור האגודה. בלבד". אביעד התייחס לחקירת ראשי האגודה על ידי רשויות המס.

● חלוץ הפועל חיפה ובית"ר תל־אביב בעבר, שלמה מזרחי, יחזור בעונה הקרובה את הפועל חיפה. הוא משתתף כבר באימוני הקבוצה ונראה, כי יצורף למחנה האימונים בגרמניה.

לא נתקבלו ההתחייבויות של ריינג'רס לבורון

מאת אשר גולדשלגר

מזכירות ההתאחדות לכדורגל לא תאשר היום את שיחרורם של אבי כהן לגלזגו ריינג'רס ואת משה סיני לבורון הבלגית.

בהתאחדות טרם קיבלו את התחייבויות שתי האגודות לשחרור הכדורגלנים לפעילות הנבחרת, בהתאם לצרכי ההתאחדות.

לגבי אבי כהן ממתינים רק לטופס ההתחייבות של גלזגו ולגבי משה סיני הבעייה עקרונית יותר משום שהפועל תל־אביב טרם הגישה בקשה לשחרור בין לאומי לכדורגלן ולפיכך אין מקום להדיינות בין ההתאחדות והקבוצה הבלגית.

מירנדיניה ישחק כנראה בניוקאסל

מאת שמואל טל

מירנדיניה, חלוץ נבחרת בראזיל, שהבקיע להבות נבחרתו במאי האחרון בוומבלי, ישחק ככל הנראה במדי ניוקאסל מהליגה האנגלית הראשונה. מירנדיניה עזב את לונדון, בדרכו הביתה, כדי להשיג שם את אישור ההתאחדות הברזילאית לשחק באיי הבריטיים.

קודם מגייתו להתאחדות, עוד יספיק הכוכב הברזילאי ללבוש את מדי קבוצתו פאלמיראס, במשחק ליגה.

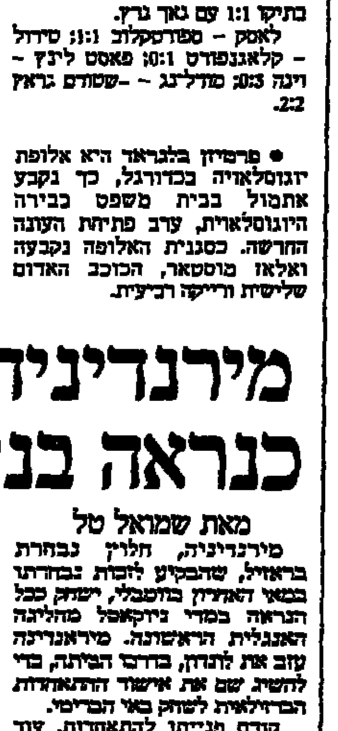

כוכב בראזיל מירנדיניה

אם תצא ההעברה לפועל, יהיה מירנדיניה הכדורגלן הברזילאי הראשון בליגה האנגלית.

סכום העברתו יסתכם ב־1.2 מיליון ליש"ט. מזה תקבל קבוצתו 500,000 ליש"ט. החוזה הוא לטווח של שלוש שנים.

צרות בנבחרת הליגה האנגלית

ההכנות למפגש בין נבחרת העולם ונבחרת הליגה האנגלית, שיהיה בשבת בוומבלי, מתנהלות בצורה צולעת. כך למשל גראהם סונאס, מנהלה של ריינג'רס הסקוטית, אסר על הבלם טרי בוצ'ר להופיע במשחק, למרות שהכדורגלן לא יוכל להופיע במחזור הפתיחה של הליגה הסקוטית, בגלל עונש משמעתי.

סונאס טען, כי בוצ'ר הוא חלק מהקבוצה ולמרות שלא ישחק, הוא חייב להיות במזרחה.

לנבחרת האנגלית זומן פאט נאווין מצ'לסי. הוא בא במקום שני כדורגלני ליברפול, ג'ון בארנס ואלן האנסן.

850,000 ליש"ט עבור מאקלאייר

מנצ'סטר יונייטד תצטרך לשלם 850,000 ליש"ט עבור הסקוטי בריאן מאקלייר, אותו רכשה מסלטיק. זו היא פשרה בין בקשתו של בילי מקניל, מנהלה של סלטיק, שדרש עבור כוכבו בן ה־23 כ־2 מיליון ליש"ט לבין ההצעה של היונייטד, שעמדה על 400,000 ליש"ט.

למרות שבסלטיק היתה אכזבה מההחלטה הפשרה, אין להם על מה להתאונן. הם רכשו את מאקלייר ב־1983 ממזרוואל, תמורת 100,000 ליש"ט, לפיכך הרווחו עליו כ־750,000 ליש"ט, סכום מכובד לכל הדעות.

● דאראק מפאטהאם ישאר בווסט ברומיץ' אלביון בחוזה שבועי, לאחר שנכשל בנסיונו להתקבל לשורות סאותהמפטון.

וולף ניצח כוויתי ושיפר השיא בכידון בסיום משחקי הנכים

מאת אברהם תשובה

36 מדליות ושבירת 3 שיאי עולם – אלה הישגי ספורטאי ישראל, שהשתתפו בתחרויות הבין־לאומיות לספורט נכים שנערכו בסטוקמנדוויל. ביום האחרון של התחרויות, אתמול, עלה מאזן המדליות של ישראל ל־9 מזהב, 18 מכסף ו־9 מארד.

האתלט נחמן וולף ניהל מאבק עיקש עם ספורטאי מכווית בתחרויות הדיסקוס, בה זכה במקום הראשון הכוויתי והשאיר לוולף את המקום השני עם תוצאה של 43.96 מ'.

בתחרויות הכידון גמל וולף לכוויתי, כשניצח אותו, לאחר ששבר את שיא העולם וקבע 40.22 מ'.

ציפי רובין שמרה על מעמדה כאלופת העולם בהטלת כידון, כשקבעה תוצאה של 19.86 מ'.

בבריכה תפס אסף אגמון מקום שלישי ב־200 מ' מעורב אישי, כשעבר את המרחק בזמן 1:55.39 דקות.

בכדורסל דורגה ישראל במקום הו', לאחר שהפסידה לאוסטרליה 68:55. נבחרת הטניס שלנו סיימה רביעית.

בסיכום התחרויות דורגה ישראל במקום החמישי.

חוק הספורט אושר בקריאה ראשונה

מליאת הכנסת אישרה אמש את הצעת חוק הספורט, שהביא בפניה סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, והעבירה את החוק לועדת החינוך והתרבות להכנה לקריאה שניה ושלישית.

שר החינוך אמר, כי בהצעת החוק יש 9 נושאים מרכזיים והם: הגדרת ארגוני הספורט בישראל; הסמכת מאמנים; בדיקות רפואיות מוקדמות לספורטאים; ביטוח הספורטאים; כללי זהירות ובטיחות בפעילות הספורטיבית; סמכות פיקוח על פנקסי החשבונות של גופי הספורט; ניצול מיתקני ספורט במוסדות חינוך לפעילות ציבורית ומתן תוקף לתקנונים של ההתאחדויות והאיגודי הספורט.

שר החינוך הדגיש בדבריו, כי החוק איננו בא לפתור את כל העוולים שיש בתחום הספורט אך הוא מהווה צעד ראשון ותוך כדי הדיונים בכנסת יתווספו בודאי פרטים ותחומים נוספים.

ח"כ אורה נמיר אמרה בדיון, כי "סוף סוף החוק הזה בא לאוויר העולם". היא ברכה על עצם הבאת החוק, אך מתחה ביקורת על כמה מסעיפיו והציעה לחזקם.

ח"כ יצחק ארצי אמר, כי חוק הספורט מגיע לכנסת, שעה שבציבור דנים בהנהגת שבוע עבודה של 5 ימים. "החוק יצטרך לתת תשובה לניצול הזמן הפנוי של הישראלים בתחום הספורט", אמר ארצי.

ח"כ עוזיה עלי ברך על היוזמה לחקיקת חוק הספורט וקרא לקבוע כללי בטיחות וזהירות גם בבריכות וגם בפארקי המים.

ח"כ מרדכי וירשובסקי קרא להעמיק, במסגרת החוק, את הפיקוח הממלכתי על הנעשה בתחום הספורט ואמר, כי הצעת החוק ראויה להתקבל בקרוב לחוק בספר החוקים.

יו"ר ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, ח"כ נחמן רז, אמר, כי יש לציין בחיוב ובברכה את הגשת הצעת חוק הספורט ע"י שר החינוך. "החוק לא מתימר להסדיר את כל הנושא הרחב והמורכב של הספורט וגם לאחר שנקבלו עדיין, יהיה צורך בשיפורים. צריך לראות את החוק כדבר חלקי וכהתחלה חשובה", אמר ח"כ רז.

תמיכה באישור החוק והעברתו לועדת החינוך והתרבות של הכנסת הביעו גם חברי הכנסת עדנה סולודר, דוד ליבאי ואהרון נחמיאס.

כאמור, אושרה הצעת החוק שהגיש שר החינוך והועברה לועדה להכנה לקריאה שניה ושלישית.

כגן: נשאר בארץ אבל לא בהמעפיל

מאת ניסן פרידמן

באופן בלתי צפוי שב השבוע אליעזר כגן לישראל, לאחר שלא הצליח לחתום על חוזה מקצועני באיטליה, זו פעם שניה בשלוש השנים האחרונות.

כגן, מנחית מצטיין בנבחרת ישראל, שיחק לפני שתי עונות בליגה האיטלקית המקצוענית ואף זכה להצלחה נאה. אשתקד חזר לשחק בקבוצת האם שלו, הפועל המעפיל, שהעפילה לגמר הפלייאוף, אך הפסידה למטה אשר. בתום העונה נסע לאיטליה בתקווה שלא ישוב להמעפיל.

עתה, עם שובו ארצה, מנסות כמה אגודות צמרת לרכשו, כשהמועמדות הרציניות הן אלופת השנתיים האחרונות: הפועל בת־ים ומטה־אשר. קבוצה שזכתה בשיחרור תהפוך, למועמדת חשובה ביותר במירוץ לאליפות.

מה אני יכול לעשות? שואל בוריס בקר לאחר הפסדו לבראד גילבארט בוושינגטון

גילברט הפתיע בנצחון על בקר

הטניסאי היהודי בראד גילברט מארה"ב חולל הפתעה בטורניר בוושינגטון, כשגבר בחצי הגמר על הגרמני בוריס בקר 6:3, 6:3, 6:0.

גילברט, שזכה אשתקד בטורניר "הפרס הגדול" ברמת השרון, ישחק בגמר מול הצ'כי איוואן לנדל, שניצח את ג'ימי קונורס 4:6, 5:7.

מצ'ר זכה באליפות הולנד

הצ'כי מילוסלאב מצ'יר זכה אתמול באליפות הולנד הפתוחה, לאחר נצחון בגמר על הארגנטיני גיירמו פרז רולדן 4:6, 6:1, 3:6, 2:6.

● בשוודיה ניצח יואכים ניסטרום את בן ארצו סטפן אדברג, בגמר אליפות שוודיה הפתוחה, בשלוש מערכות 6:4, 0:6, 3:6.

סבסטיאן קו פרש מאליפות העולם ברומא

האלוף האולימפי מבריטניה, סבסטיאן קו, לא ישתתף באליפות העולם באתלטיקה, שתיערך בחודש הבא ברומא, בשל פציעה מתמשכת ברגלו.

מאז חודש מאי אין קו נוטל חלק בתחרויות ריצה משמעותיות. הפציעה המתמשכת ברגלו גרמה לו טרדה רבה ועל אף הטיפולים, לא הוטב מצבו.

"אם הרגל היתה כשירה בחודש יולי, היה נותר לי פנאי של כשבעה שבועות להתכונן איכשהוא לאליפות רומא והייתי עושה את המאמץ להיות בכושר", אמר קו בן ה־30, שיקדיש עתה את כל זמנו ומרצו להכנות לאולימפיאדת סיאול.

קו, האלוף האולימפי בריצת 1500 מ', החליט כבר בתחילת העונה לרוץ ברומא בריצת 800 מ' והצטרף לנבחרת האתלטיקה הבריטית, אך רגלו בגדה בו.

ארה"ב וגרמניה בגמר הנשים בטניס

נבחרות הטניס של ארה"ב ומערב־גרמניה תשחקנה בגמר גביע ההתאחדות לנשים, במשחקים הנערכים בואנקובר, קנדה.

ארה"ב, מחזיקת הגביע, ניצחה את בולגריה 0:3 ומערב־גרמניה גברה על צ'כיה 1:2.

כריס אוורט ניצחה את מנואלה מאלייבה 2:6, 2:6, 6:4 והאמריקאיות גברו בזוגות על קטרינה מאלייבה ודודה ראנגלובה 1:6, 1:6.

במפגש המסקרן בין צ'כיה ומערב־גרמניה, גברה שטפי גראף על הנה מנדליקובה 4:6, 1:6. הלנה סוקובה הישוותה, כשניצחה את קלאודיה 6:7, 5:7, אבל הגרמניות ניצחו את הצ'כיות בזוגות 5:7, 2:6.

גליקשטיין ומנסדורף ישחקו בנובמבר בדרום־אפריקה

שלמה גליקשטיין ועמוס מנסדורף נאלצו להתחייב שלא ישחקו עוד בדרום אפריקה, לפני שהורשה להם לבוא להודו כדי להשתתף במשחקי רבע הגמר של גביע דייויס – על כך מסר גליקשטיין.

גליקשטיין הוסיף, כי אין הוא רוצה לערב פוליטיקה וספורט ולמרות התחייבותו, יש בדעתו לשחק יחד עם מנסדורף בדרום אפריקה בחודש נובמבר.

מועצת הספורט העליונה של הודו ביקשה משני השחקנים הישראלים, שכבר שיחקו בדרום אפריקה לפני כן, לחתום על הצהרה, המוקיעה את מדיניות האפרטהייד של פרטוריה, לפני שניתנו להם היתרי כניסה להודו.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

מבטחים - מוסד לבטוח סוציאלי של העובדים בע"מ

ההנהלה המרכזית

מאזן ליום 31 דצמבר 1986
(בשקלים חדשים)

נכסים	1986	1985
השקעות סחירות	951.786.323	447.780.367
השקעות אחרות	58.235.934	26.834.386
רכוש קבוע	708.426	352.410
הלוואות	4.901.509	2.740.710
רכוש שוטף	12.606.614	13.477.322
חייבים ריבית והצמדה	74.927.137	57.483.393
חייבים אחרים	3.014.949	995.102
מזומנים בקופה	484	36
סה"כ לפני שיערוך	1.106.181.376	549.663.726
הפרשי שיערוך	4.882.925.394	4.126.604.491
	5.989.106.770	4.676.268.217

הון והתחייבויות	1986	1985
קרן פנסיה:		
התחייבות אקטוארית	2.720.000.000	2.211.000.000
התחייבות לאחרים	2.923.504.021	2.186.728.405
	5.643.504.021	4.397.728.405
עתודות פנסיוניות	103.662.464	69.010.022
קרן תגמולים	33.032.599	31.437.922
קרן פיצויים	137.569.013	115.934.301
תג"ם	901.329	462.290
חסכון	34.741.412	22.640.528
קרנות הדדיות וסוציאליות	11.798.785	7.474.807
תקבולים לפני זכוי אישי	12.588.695	19.851.406
התחייבויות שוטפות	11.250.202	11.689.659
קרן שמורה	58.000	38.727
יתרה בלתי מיועדת	250	150
	5.989.106.770	4.676.268.217

חשבון הכנסות והוצאות
לשנה שנסתיימה ב־31 בדצמבר 1986

הוצאות	1986	1985
הוצאות שוטפות	31.347.058	19.942.764
הוצאות הנהלה אחרות	695.162	276.428
הפחתות	150.655	76.270
עודף הכנסות מועבר לחשבון יעוד העודפים	1.219.992.182	3.109.049.438
	1.252.185.057	3.129.344.900

הכנסות	1986	1985
רבית הצמדה לרבית ודיבידנד	138.022.710	89.985.716
הכנסות שוטפות אחרות		
רווחי הון והפרשי הצמדה שמומשו	351.617.111	246.244.899
הפרשי שיערוך	756.322.461	2.790.050.542
הכנסות אחרות	6.222.775	3.063.743
	1.252.185.057	3.129.344.900

חשבון קרן פנסיה
לשנה שנסתיימה ב־31 בדצמבר 1986

משיכות	1986	1985
תשלומי פנסיה	237.057.460	123.442.779
החזרים לעמיתים שפרשו	50.863.541	22.776.874
ביטוח הדדי – תשלומים	405.275	135.332
העברה לקרנות אחרות	16.344.320	5.728.964
יתרת הקרן מועברת למאזן	5.747.166.485	4.466.738.427
	6.051.837.081	4.618.822.376

הפקדות	1986	1985
היתרה בתחילת השנה	4.466.738.427	1.415.185.859
דמי גמולים ממעסיקים ועובדים:		
פנסיה יסוד	67.000.035	42.894.785
פנסיה מקיפה	296.810.304	160.636.537
העברות מקרנות אחרות	36.467.725	10.182.852
מיעוד הרווחים	1.184.820.590	2.989.922.543
	6.051.837.081	4.618.822.376

י. ושצינא — יו"ר המועצה
ע. עין — מנהל כללי

דרור לדמיון נתנו מתכנני האופנה של פאריס ורומא, לקראת סתיו־חורף 87־88. להלן מעט מזעיר מהתוצאות המרהיבות, שנראו בתצוגות האופנה העילית. כולן תלבושות ערב. מימין לשמאל: בית לאנוון במשי ובשרוולי פרחים; עימנואל אונגרו בקטיפה מוזהבת עם פרחי סגול; אריק מורטנסן מבית באלמן, בארגמן עם בירית יהלומים; ג'אנפרנקו פֶרה מרומא בשמלת משי עם סרטי סאטן ולבסוף – מערכת באדום־זהב של קארל לגרפלד מבית שאנל.

פרחי בר בצבעי הקשת

מאת צבי אילן

בתוך ניהול מלחמות הטבע והשתתפות פעילה בהן, עריכת האנציקלופדיה רבת־הכרכים לחי ולצומח וחברות בכל הגופים המובילים של החברה להגנת הטבע, הצליח עזריה אלון למצוא זמן כדי להוציא ספר חדש ושמו „300 פרחי בר בצבעי הקשת" בהוצאת החברה להגנת הטבע. עזריה, שאם איני טועה כבר שנים לא הוציא ספר אישי משלו (כנראה מפני שהוא כל כך עסוק בענייני הציבור), היה בזמנו מהמובילים במערכה להצלת פרחי הבר. היתה זו מערכה מוצלחת כל כך עד שכבר נושא שמעלים בתחום שמירת טבע – שתיקות, אחרי התיישבות – מובאת הדוגמא של פרחי הבר.

קטע בחר עזריה 300 פרחים, השכיחים והנפוצים ביותר, מהחרמון ועד הנגב, מתוך 2500 מיני צמחים בארץ ישראל. ליד כל פרח מופיעה תמונה צבעונית (כל הצילומים הם של המחבר) והסבר פשוט וקצר, הכולל פירוט של התכונות הייחודיות, איזור התפוצה ומועד הפריחה.

הפרחים קובצו לפי צבע, בסדר של צבעי הקשת. זאת, על מנת להקל על המשתמש בספר. בתוך קבוצות הצבע קובצו הפרחים, ככל האפשר, לפי סוגי הנוף: פרחי מים, פרחי מדבר וכו'. פרחים דומים מופיעים זה ליד זה להדגשת ההבדלים ביניהם.

הספר מותאם לשימוש בשדה, נוח לנשיאה בתיק. הוא מודפס על נייר כרומו עמיד וכרוך בספירלה (מתקפל אחורנית), לנוחות המטייל. ספר הפרחים יצא לאור כחלק ממבצע „שנת הפרח" שתקיים החברה בתשמ"ח. במסגרת זו יוקדשו פירסומים, מוצרים, אירועים וטיולים רבים לנושא פרחי הבר.

אי אפשר לסיים בלי נימה אישית: עזריה, המצטייר כצעיר נצחי בדרכיו בשדה ובעיר, מין „מדריך תנועה" קבוע, מקדיש את ספרו לנכדיו. אם מניתי נכון, הם שבעה במספר. סימן ל„התבגרות", כמעט לא־מורגשת למי שמכיר את עזריה רק ממפעלותיו הציבוריים. כן ירבו נכדיו וספריו והצלחותיו בשמירת הטבע והפצת יופיו, לטובת כולנו.

תיקון טעות: רק שתי כפות

במדורה של אריאנה הרדהכהן, „על קצה הלשון", שהתפרסם ביום חמישי האחרון, 30 ביולי, נפלה בהדפסה טעות גסה: במתכון „העוף של ריבה" כתוב: 2 כוסות רסק פלפל חריף, וצריך להיות: 2 כפות רסק פלפל חריף. עם כל אלה שכבר בישלו ונכוו – הסליחה.

ת.א.

עצה זה לא עניין של מה־בכך

מאת נורית חליף

ורדה זילברברג היא אשה יחידה בארץ העומדת בראש מכון לייעוץ לאירגונים ולמפעלים. שני התחומים שבהם התמחתה (תואר שני), פסיכולוגיה ומתמטיקה, חברו יחד למקצוע רב־עניין: פסיכולוגיה אירגונית. מצד אחד האדם: המנהל, העובד, הצוות. מצד שני האירגון: ההצלחות והכשלונות, השחיקה והשגיאות. לא קל להנחות מנהל אל דרך או אל שיטה שבאמצעותן ילמד לשפר את החלטותיו, ולא קל להרגיש באוזני מנכ"ל את אי־הרציונליות של החלטות מסויימות שקיבל בעבר, במגמה לכוונו לצורת חשיבה חדשה. מנהלים הם לפעמים אנשים שאמנם עשו כברת דרך, אבל בחירתם לתפקיד נעשתה לאו דווקא מתוך שיקולים רלוונטיים, אלא בגין סכיזויות והזדמנויות. ורדה בת ה־36 מנהלת זה חמש שנים את „מכון זיו – לפיתוח אירגוני, הדרכה וייעוץ למנהלים" בגבעתיים. היא יודעת שמנהלים (לא כולם) צריכים לעבור דרגות שונות של ריכוך בטרם ישתכנעו לקבל את עצתה. היא מדברת על מודלים מתמטיים לקבלת החלטות, על תהליכים קוגניטיביים־מחשבתיים של האדם, על אוריינטאציה מתמטית ותפיסת הסתברויות: להבין כיצד חושב הפועל וכיצד חושב המנהל ומה מניע אותם להחליט כך או אחרת.

תהליך הפיתוח של אירגון, היא מסבירה, תלוי לא אחת ביכולתו של מנהל לשנות ולשפר אופן ושיטת קבלת ההחלטות, עניין שיש בו מימד של נבואה ומימד של לוגיקה. פסיכולוגים אירגוניים שמטרתם לשפר את מצבו של מפעל או עסק, צריכים לבנות לעצמם את פרופיל האנשים המעורבים: מנהל, הנהלה, צוות בכיר. הם צריכים לעמוד על כל המשתנים האמוציונליים והאחרים הקיימים והמשפיעים, ואפילו לגלות מה המנהל אוהב ולא אוהב, אם הוא סבלני או לא, אם הוא פתוח ומסוגל לאמץ שינויים. עליהם ללמוד מה תהיה השפעת הרגליו על כל האנשים באותו אירגון ומתוך כך גם להסיק על המשך דרכו של המפעל. על סמך הנתונים שייאספו, ייבנה מודל מתוקן של עבודה.

ורדה זילברברג: בהחלט מקצוע דו־מיני

„לאו דווקא אירגונים כושלים מגיעים למכון ייעוץ", אומרת זילברברג, „אלא בעיקר אירגונים המבקשים לעצמם דרך נכונה להצלחה. מקובל שצוות המכון בא אל המפעל, אל מקום העבודה. כל הבדיקות השיחות מתבצעות בשטח. לא מקובל להוציא מנהל מסביבתו הטבעית. היועצים לומדים את המקום, את סגנונו, את תנאיו הספציפיים. לאחר האיבחון מגיע שלב הייעוץ, בד בבד מוצעת גם פעולת הדרכה המתבצעת בדרך כלל בסדנאות, בתוך מקום העבודה, קרוב ככל האפשר למוקד ההתרחשויות היומיומיות. תוך כדי עבודת הדרכה מתבררים ומתחדדים צרכיה של קבוצת המנהלים, או הקבוצה המנהיגה. אנחנו, שבאים לתקן או לשפר מצב קיים, גם נתפשים כסוג מסויים של ביקורת, למרות שמטרתנו המפורשת היא לייעל. לא תמיד נוח לו למנהל הנחשף בחולשותיו, מנהל שמתפקידנו כיועצים להביאו למצב בו יוכל להתבונן בעצמו, לשפוט את התנהגותו. כמעט תמיד אומרים לנו: דווקא כאן אנחנו מתנהגים אחרת מתמיד, ואנחנו משיבים: אין דבר, זה התהליך. אני משווה שירותי ייעוץ כשלנו למראָה המאפשרת לראות, בעת הנהיגה, גם צדדים שאינם גלויים לעין. המראה לא באה להוליך את הנהג או את המנוע, אבל בלעדיה אי אפשר. בלי מראה תהיה רמת ההורדה של הנהג כה גדולה, שלא יוכל לתפקד. מנהל יכול „לנסוע" בלי ייעוץ, אבל אתו ובעזרתו הוא יראה את השטח מכל צד.

„המכון שלנו עובד הרבה עם אירגונים בסדר גודל עד 1500 עובדים, בתוכם חברות עירוניות וציבוריות, חברת תחבורה ותעשיות, כמו גם ארגונים גדולים יותר בהם כ־12,000 עובדים. זו מסה של אנשים שצריך להנחותה נכון. הניהול במפעלים גדולים מאוד מורכב, הוא בנוי מכמה שכבות של מנהלים, אשר רבים מהם מגיעים לעמדותיהם כתוצאה מהצטיינות בעבודה, לא תמיד לאחר לימודים. הם יודעים לנהל פרוייקט, אבל מתקשים להתמודד עם האנשים, עם בעיות קטנות של יום יום. מנהלים, ככל בני האדם, צריכים כלי עזר.

„לאחר מתן איבחון וייעוץ, נוהגים היועצים ללוות את המפעל למשך תקופה נוספת, לפעמים לאורך שנים אחדות, אבל לא בקביעות רבה מדי, שכן גם יועץ עשוי להיטמע במערכת ולאבד את שיקול דעתו המקצועי. כאשר נקבעים כיווני פעולה ותכנון לטווח הארוך, מתחיל גם תהליך השינוי. השלב האחרון הוא של הערכה מחדש, לאחר ביצוע השינויים ומעקב".

לשאלה איך יודע מכון לייעוץ אם הצליח, אם צדק באיבחונו, עונה זילברברג: „קנה מידה חשוב לבדיקת הצלחתנו הוא בראש וראשונה העליה בפריון העבודה וההכנסות ועליה ברמת שביעות הרצון של ההנהלה והעובדים – ואף על פי כן, קשה מאוד לבדוק את התרומה הייחודית של מעורבותנו. לכן גם נוהגים יועצי המכון שלנו לעבוד בצוות ולקיים בקרה פנימית הדדית. הצוות מונה 11 אנשים, העוסקים בתחומים שונים של פסיכולוגיה התנהגותית ואירגונית ומינהל עסקים, עם נגיעה לסוציולוגיה ולכלכלה".

ייעוץ אירגוני – מקצוע שהופיע בישראל רק בעשר השנים האחרונות, כאשר באירופה ובארה"ב כבר לא מסתדרים בלעדיו. בישראל נוהגים לעשות אינטגרציה בין סגנון הייעוץ האירופי לזה האמריקאי, בונים אסטרטגיה עסקית דינמית, במקביל ל„מיפוי" הפסיכולוגי התנהגותי של האירגון. „זהו תחום מקצועי רחב", קובעת ורדה, „מקצוע מעניין, בהחלט דו־מיני, לגברים ולנשים כאחד".

קייטנות לגיל הרך בנעמת ת"א־יפו

בין התאריכים 9 ו־21 באוגוסט תקיים נעמת ת"א־יפו קייטנות לילדים בגיל הרך בכמה מעונות בת"א ובשכונותיה. שעות הקייטנה: משמונה בבוקר ועד אחת וחצי בצהרים. הילדים יקבלו ארוחות בוקר וארוחות צהרים ותכנית פעילויות שתותאם לגילאים השונים ותכלול שעת סיפור, ימי כיף בפארק הירקון, תיאטרון בובות, ריטמוזיקה ועוד. יפעילו את הקייטנות עובדות נעמת ומדריכים מקצועיים. פרטים נוספים אפשר לקבל בטלפונים 03־282211 ו־03־291548/9.

נעמת ת"א־יפו מתכננת הקלה נוספת לאמהות עובדות לשנת הלימודים הבאה. המדובר במועדוניות לילדי גן חובה, טרום חובה ולילדי כתה א' שייפעלו בין השעות 12.30 ו־16.00 אחר הצהרים, ובהן יקבלו הילדים ארוחות צהרים חמה, ארוחת ארבע, פעילויות העשרה וסיוע בהכנת שיעורים.

המועדוניות ייפתחו במרכזים הקהילתיים ברמת־אביב, בנווה־שרת, בהדר־יוסף, בשכונת בבלי, ביד אליהו, בנווה־חן, ביפו בבית פולה ובקרית שלום. ההרשמה החלה במרכזים הקהילתיים ובמעונות נעמת ת"א־יפו.

הטלוויזיה כאמצעי צריכה

מאת ניצה גורביץ'

90 אחוז מתושבי עיירות הפיתוח צופים בין שלוש לארבע שעות ביום בווידיאו. אלה תוצאות מחקר שנערך על־ידי ד"ר שנילר מהחוג לחינוך באוניברסיטת בר־אילן.

נוזהת קצב יו"ר הרשות להגנת הצרכן הסתמכה על המחקר כשדיברה בפגישה של פעילי הרשות להגנת הצרכן עם מנכ"ל הטלוויזיה חיים יבין שהתקיימה לאחרונה. „אין לנו שליטה על המתרחש בעידן הווידיאו, אך לפחות נוכל להעלות את תביעותינו לשיפור רמת הטלוויזיה הכללית", אמרה קצב. בתשובה ענה יבין, שתכניות הטלוויזיה הן טובות וסבירות ואין אפשרות למדוד את התמורה לאגרה שמשלם הצרכן. הוא ציין שהמחקרים מראים ש־99% מהאוכלוסיה צופים מדי ערב ביומן החדשות.

תחילה אוכלים שוקולד ובסוף מטפלים בשיניים

מאת מרתה מיילס

במשפחתי אני הכבשה השחורה בכל הקשור ל„בלגן" בבית, כמו גם במשרד. בדומה לכבשה השחורה בשיר הילדים האנגלי, גם לי יש שלושה סלים מלאים – אמנם לא בצמר, אלא בניירות, ברשימות, במכתבים ובתמונות. באחד הימים שיחקתי „מצא את המטמון" ושלפתי מתוך הערימות הזמנה לחנוכת מפעל חדש למרציפן. בעפולה. לרווחת היקף מותני, פג זמנה, אך שיחת טלפון אחת העלתה את שמה של חנות תל־אביבית שבה יכולתי לראות את מוצרי היוקרה של המפעל וכה אף גיליתי יצרן חדש נוסף של דברי מתיקה – הפעם, לדמויות שוקולד.

לא היה בשוקינו חֶסר בתוצרי מרציפן או בארנבי־שוקולד, אך רוב הסחורה שנמכרה בארץ היתה „תוצרת בית" או „תוצרת עצמית". חלק מכם יראה בדברי כמיהה לדברים הטובים שהיו בעבר, אך יהיו גם ספקנים לגבי רמת ההיגיינה, הרכב החומרים והכשרות שלהם. צרכנים אלה אינם מעוניינים לקנות מוצרים ממקור מפוקפק.

„מרציפן־קורל" מעפולה ו„שוקר־טיב" מפתח־תקווה הם דוגמאות למפעלים ביתיים, שהפכו למפעלים ממוסדים עם קווי־ייצור, ויופיעו בקרוב עם תוויות זיהוי משלהם. מוצריהם ניתנים כבר להשגה בחנויות ממתקים רבות, אך עדיין קשה לזהותם מהיעדר סימון ברוב המקרים.

מבין השניים, קורל־מרציפן הוא המפעל היותר מתקדם בדרך להיות תעשיה ממוסדת. בשבוע שעבר נחנך המפעל החדש בעפולה המעסיק 30 עובדים. המפעל עובד למעשה מהראשון למאי. שותפה אחת במפעל היא ג'יליאן פלד, אשר אישרה לי שיש למפעל רשיון ממשרד הבריאות והכשר מהרבנות בעפולה (כל המוצרים פרווה). היא הוסיפה, שהמפעל משתמש רק בצבעי מאכל מאושרים על ידי שירות המזון של משרד הבריאות, מה שעשוי להשביע את רצון הציבור הרחב, אך לא את אלה מקוראי שהם בעלי תודעה טבעונית/בריאותית וחוששים שמדיניות המשרד בנושא צבעי מאכל סינטטים מסויימים היא מתירנית מדי.

„קורל־מרציפן" התחילה בהרצליה, במטבחה הביתי של ג'יליאן פלד, עם עלייתה ארצה מלונדון בשנה שעברה. השותף השני הוא חנוך כרמון החיפאי, שלאשתו יש חנות ממתקים. קורל־מרציפן רוכש את המרציפן הגולמי מבית החרושת הוותיק „המרשלג" ויוצר ממנו מרציפן בצבעי בצורות מסורתיות של פירות, פרחים חיות, ובתבניות לא־מסורתיות כמו ראשי שום או צלחות סוגנים וביצים. ישנן צורות מיוחדות לאירועים מיוחדים. מצאתי באחת החנויות מרציפן בדמות אזני־המן.

בשלב זה רוב תוצרת „קורל" נמכרת לפי פריטים. החנויות מצהירות בדרך כלל שזו תוצרת עצמית, או מתוצרת „פלד מהרצליה" כאשר הן נדרשות לזהות את המקור. ג'יליאן פלד אומרת לי, שבקרוב ישווקו המוצרים ברשתות השיווק בקופסאות בעלות תוויות זיהוי של קורל־מרציפן. לפי פריטים בודדים, המחירים נעים מ־1.20 ש"ח לפרח או פרי, עד 4.00 ש"ח ויותר לעיצוב גדול ומורכב יותר. אפשר למצוא את מוצרי קורל ברשת „עלית", אך המבחר הגדול ביותר נמצא בחנות „קוסיליון" בקניון איילון ובחנות „ממתקי־פנורמה" בחיפה (השייכת לאשתו של חנוך).

בתל אביב הופיעו לבסוף מלא כל טוב בשם „ממתקיה", המצוי ב„לב דיזנגוף", בקומה השניה, בצד של המשביר לצרכן. בעל המקום, סידני תגר, חובב שוקולד עגלגל מדרום־אפריקה, הציג לפני את תוצרת קורל־מרציפן, אך הפנה תשומת ליבי לדמויות־שוקולד מתוצרת „שוקר־טיב תעשיות", („מרכז השוקולד" באנגלית). המפעל הוקם לפני שישה חודשים ובעליו הוא אלי תגר, בנו של בעל „הממתקיה", אשר למד את מלאכת תבניות השוקולד באירופה. למפעל יש אישור של משרד הבריאות והכשר מטעם הרבנות בפתח תקוה.

משפחת תגר רוכשת את חומרי הגלם מחברת „טעם ישראלי" מראשון לציון, שגם בעליה עולים מדרום־אפריקה. סכנית יש לכנות את המוצרים האלו „בטעם־שוקולד" ולא „שוקולד", מפני שאינם מכילים כמות מספקת של חמאת קקאו כדי לעמוד בהגדרת השוקולד. ההסכמה באה לא מטעמי חסכון אלא כדי להבטיח שהמוצר יישמר בתנאי קירור מתאימים והדמויות לא יימסו. הטלתי ספק ברעיון קניית דמות שוקולד כמתנה בעונת הקיץ, אך הובטח לי שלא ייגרם כל נזק למתנה אם תיארז כראוי בתוגת. ואמנם, השבוע, בתוך גל החום הגדול, „נהכבתי" עם ארנב שוקולד במשך חצי שעה של הליכה ניבוזה, והארנב הגיע הביתה במצב גופני מושלם.

מדוע הארנב, הידוע בציבור כ„ארנב פסחא", מהווה דמות כה מוכרת בחנויות בארץ ולעיתים כה קרובות מלווה חגים ומועדים שלנו? סידני תגר מודה כי התבניות מיובאות באירופה, ושם דמויות השוקולד מקובלות בעיקר בחג הפסחא. אך הוא מודה על צורות נוספות כמו כדורגל ודמויות ילדים, ומציין כי תבניות נוספות, מודרניות, כמו רובוט, ג'יפ ובטוס, נמצאות בדרכן ארצה.

השוקולדים היוקרתיים של משפחת תגר עולים החל משקל אחד לצורה קטנטנה, ועד שלושים שקלים לדמות בגובה 69 ס"מ, השוקלת שניים וחצי קילוגרם (הדמויות חלולות). הרבה אנשים מעדיפים לא לאכול את דמויות השוקולד אלא לשמור אותן כקישוט ולדברי תגר, הן יכולות להשתמר במשך שלוש עד ארבע שנים אם לא מורידים מהן את עטיפת הצלופן המקורית ושומרים אותן במקום מוצל. חלקן עשויות משוקולד חום חלקן משוקולד לבן, ולחלק יש קישוט ממרציפן, אך כולן עשויות שוקולד חלב ולכן, לשומרי כשרות, הם חלביים.

סידני תגר מבטיח, שלקראת החגים יופיעו מוצרי שוקר־טיב תעשיות עם תוויות סימון ועליהן שם היצרן, כתובתו, הכשר הרבנות והרכב החומרים. דבר זה יקנה למפעל יתרון מסחרי על מתחריו המופיעים באנונימיות. בינתיים אתם יכולים למצוא את מוצרי תגר בחנותו בלב דיזנגוף ובחנויות רשת „עלית", כיון ש„עלית" אינה מייצרת מוצרים מסוג זה ולכן אינה רואה בו מתחרה.

קינוחים שומרי משקל

אם אינכם יכולים להרשות לעצמכם מרציפן ושוקולד מסיבות בריאות, אך עדיין יש לכם „תאוות המתוקים", אתם יכולים לנסות את גלידת היוגורט החדשה, „לגושקה", מתוצרת „סנפרוסט". כל מאה גרם מכילים מאה קלוריות, „פחות ממחצית הקלוריות של גלידות אחרות", אומרים לי בחברה המייצרת. בת־שבע זילברמן, מנהלת „שומרי משקל", מסרה לי, שגלידות רגילות מכילות מ־150 עד 200 קלוריות למאה גרם, הדבר אינו תלוי בסוג השומן (הצמחי, הזול או החמאה, היקר), שממנו עשויה הגלידה אלא במתכון הייחודי לאותה גלידה.

מדיניות „שומרי משקל" גורסת, שגלידה מתאימה לדיאטה רק אם יש בה עד 100 קלוריות ל־100 גרם – כך שהמוצר החדש של לגושקה נכנס בדוחק לתוכה.

על התווית של לגושקה כתוב: „רק 2.5 אחוזי שומן", ולטענת החברה כמות זו היא שישית מהשומן המצוי בגלידות המכונות „גלידת שמנת". רוב הקלוריות הנותרות בגלידות היוגורט של לגושקה מקורן בסוכר שבהן, ואמנם המלים „סוכר" ו„גלוקוזה" מופיעות ברשימת הרכיבים. אין משתמשים בתחליף סוכר. יתר הרכיבים כוללים: יוגורט, אבקת חלב ומייצבים וכן חומרי טעם וצבעי מאכל – כשמדובר בגלידות בטעם פירות. גלידת היוגורט הפשוטה היא לבנה ואין בה צבעי מאכל או חומרי טעם. יתר הטעמים המוצעים: תות שדה, אוכמניות, מנדרינה, אננס, דובדבנים, מלון ומנגו. המחיר המומלץ של קופסה של 450 גרם (900 סמ"ק) – 4.20 ש"ח, אריזות „אישיות" של 250 סמ"ק עולות 1.30 ש"ח.

אגב, השם „לגושקה", פירושו ברוסית צפרדע – מה שמסביר את הסמל המצוייר של החברה.

כדי לא לפגר, מגדילים אנשי מחלבת „שטראוס", יצרני גלידת היוגורט הוותיקה „יוגי", את מבחר הטעמים שלהם, וגם הם יוציאו לשוק קינוחי פירות מוקפאים בערך קלורי נמוך. בינתיים רשום „יוגי" אצל „שומרי משקל" כבעל 150 קלוריות למאה גרם – ולא הצלחתי להשיג את מנהלת המזון של שטראוס (הוא בחו"ל) כדי לאמת נתון זה. „יוגי" תות שדה מצוי בשוק זה זמן רב, באריזה של ליטר וחצי (550 גרם) במחיר 4.83 ש"ח. בתוך שבועיים יצא לשוק שילוב של יוגורט פשוט עם יוגורט בטעם לימון־ליים, באותה אריזה.

מכל מקום, המוצר החדש ששטראוס מציעים, מעדן פרי קפוא – שנאמר עליו כי „כבש את אמריקה" – שמו „קפרי". יצרניו מציינים שהוא „טבעי" לגמרי, ללא תוספת סוכר ושומן. הטעם שיוצע ראשון הוא תות שדה, והוא יכיל פירות תות שדה קפואים מוקפצים, רכז תפוחים, רכז תות שדה, מייצבים, חומרי טעם על בסיס טבעי וצבע מאכל טבעי שסימנו E־162. כל 100 גרם של „קפרי" מכילים 100 קלוריות. קינוחי „קפרי" יימכרו באריזה משפחתית בת ארבעה גביעים, שכל אחד מכיל 100 סמ"ק ושוקל 70 גרם (שפירושו 70 קלוריות לגביע). כל זה במחיר 5.60 ש"ח.

מה מיונז ומה לא

אומרים שהגיוון הוא טעם החיים – אבל בשוק יש עכשיו מגוון כזה של מיונזים ומוצרים מסוג המיונז, עד שכמעט יש צורך ב„מורה נבוכים" כדי להבחין ביניהם. המבחר הגדול ביותר הוא של „תלמה", שהוציאו לשוק לא מכבר את „ביוקל", המוצג לכתר מעוט־הקלוריות מבין כל המוצרים. סכנית הוא מכונה „ממרח סלט" ולא מיונז, ומתפאר שיש בו רק „שליש אחד מכמות הקלוריות ושליש אחד מכמות השומנים שיש במיונז רגיל". הוא מכיל 20 אחוז שומן ו־218 קלוריות למאה גרם. רכיביו, מכל מקום, כוללים ביצים – וזה מה שמבדיל אותו ממוצר אחר של „תלמה", ה„במיונז" שאין בו ביצים והוא חופשי מכולסטרול – אך עשיר יותר בשמן לעומת זאת, ולכן יש בו 39 אחוזי שומן ו־383 קלוריות למאה גרם.

כדי שאוכל לערוך השוואה, „תלמה" שלחו לי רשימה של כל המיונזים והמוצרים דמויי־מיונז. בראש הרשימה – מוצר סלהם, „מיונז הבית", שאינו מתבייש ב־80 אחוזי שומן ו־733 קלוריות למאה גרם. מתחתיו מופיע המיונז הרגיל של „תלמה", עם 70 אחוז שומן ו־647 קלוריות למאה גרם. לא מופיע ברשימה המיונז הרגיל של המתחרה הגדול „אסם", אבל כן נמצא בה ה„מיוסף", הלא הוא תחליף המיונז של „אסם", עם 34 אחוזי שומן ו־347 קלוריות למאה גרם. במונחי קלוריות, מקומו של ה„מיוסף" מתחת ל„במיונז" אבל הוא גבוה ממממרח הסלט „מטעמי מטע" של חברת „מטע", שהיא חברת בת של קבוצת „בלובנד־תלמה". במוצר של „מטע" יש 25 אחוזי שומן ו־272 קלוריות למאה גרם – ועל כן הוא שני בסולם הקלוריות. כשהראשון בו, בשלב התחתון ביותר הוא, ה„ביוקל".

המיכל והמכסה

גברת ותיקה באדרת חדשה היא משחת השיניים „סולידוקס" של יצהר. היום אפשר לקנותה בגליל ניצב, שממנו אפשר לסחוט את המשחה באמצעות מנוף קטן, בדומה למוצרים מיובאים מחו"ל. היתרונות המוצהרים של האריזה החדשה הם היכולת לשלוט טוב יותר על הכמות שרוצים להוציא והמיכל מאפשר להשתמש בו „עד הטיפה האחרונה". „סולידוקס" המחודשת מכילה פלואור – וזה שיפור נוסף – ואילו המוצר החדש של יצהר, „סמייל", אמור להתאים לכל המשפחה, בעיקר לילדים עם שיני חלב, וגם הוא מופיע במיכל החדש.

אף שאריזות אלה יקרות יותר מהשפופרות, טוענים ב„יצהר" שהן חסכוניות יותר – בגלל השיטה היעילה להוצאת המשחה ומשום שבמיכל החדש המשחה לא תתייבש גם אם מישהו ישכח לסגור את המכסה.

ידע הבשרים

זו האופי הבולט ביותר בספר „שאול אברון וישראל אהרוני מבשלים בשר" (מסדרת הבישול בעריכת נירה רוסו בהוצאת אדם) הוא היסודיות. יסודיות, קפדנות, דקדקנות – ממש ספר לימוד. תכונות אלה יש בהן תועלת רבה מאוד לכל מבשל/ת ובעיקר לאלה שהולכים לקצב השכונתי ואומרים לו „תן לי משהו שמתאים לגולאש ועוד משהו שמתאים לסטייק" וקונים מה שאומרים להם בלי שאלות ואחר־כך מתפלאים שהפריט החשוב ביותר על שולחנם הם קיסמי השיניים. אחרי הספר הזה זה לא יקרה להם שוב. אברון ואהרוני מלמדים איך נראה כל נתח בשר (עם תמונות), אילו הם שמותיו (בשפות המקובלות כאן), איזו שיטת הבישול המתאימה לו ואיך לטפל בו: מה הם סוגי הבישול השונים לבשר, איך להכין אלומות תבלים (ממליצים לגדל לבד בארנית בחלון), איך להכין צירים שונים. כל זה רק בהקדמה. המתכונים מחולקים לפי פרקים, בהתאם לשיטות הבישול: צליה, טיגון, בישול, גריל וכו' ולפי סוגי בשר, כולל איברים פנימיים. פרק מיוחד מוקדש למתכונים ציוריים־משהו. הפרק האחרון עוסק בתוספות: מתכוני ירקות ולְמָה הם מתאימים במלוחים.

הספר עשוי, כמובן, במתכונת אלבומית, עם תמונות יפות של תבשילים על עמודים שלמים (צילומים: גלי שפר) וצילומי שלבי העבודה השונים – מאוד מועילים: עיצוב גראפי נעים של שרי אבנקי וכתיבה אינטליגנטית ומדוייקת (מיבונה – בהקדמה) ללא מינגיות. כמו כן: ללא התחשבות במגבלות תקציב או כשרות.

כדי להדגים מה פירושה של יסודיות, הנה קטע מסגרת מתוך ההקדמה לפרק טיגון:

- הטיגון חייב להיות קצר ובחום גבוה. לשם כך יש להשתמש בנתחים משובחים ורכים.
- כדאי להשתמש בנתחים אחוריים, לאו דווקא שמנים, כמו פילה, שייטל וסינטה.
- חשוב לבחור במחבת מתאימה לטיגון: מלת המפתח היא כבד, לפיזור אחיד ומהיר של החום.
- כדאי להשתמש במחבת נחושת טובה, אך גם מתכונות ברזל קטאומו. אין להשתמש במחבת אלומיניום.
- הטיגון בחמאה הוא העדין ביותר, אך כדאי להוסיף לחמאה מעט שמן, לבל תיחרך, או לזקק אותה.
- על הבשר להיות מבושל כהלכה אצל הקצב.
- מיצי הבשר המצטברים במחבת מהווים חלק חשוב מהרוטב.
- מודדים את מידת הטיגון על פי בהירות הטיפות הניגרות מן הבשר.

וזו רק דוגמה.

ת.א.